

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefón 6-70

Nov. 10. 1932. évi július hó 10
Vasárnap
XIII. évfolyam 161. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Ünnepélyesen aláírták a lausannei szerződést

Európa jobb jövőjét csak akkor lehet elérni, ha a nemzetek őszintén és az engesztelődés jegyében fognak cselekedni — mondotta MacDonald angol miniszterelnök

„A lausannei szerződés a világtörténelem új napját nyitotta meg.” — Így kezdte beszédét MacDonald angol miniszterelnök tegnap délelőtt 10 órakor, miután husz állam képviselője aláírta a lausannei szerződést. A konferencia résztvevői gondoskodtak arról, hogy megfelelően ünnepélyes miljööt teremtsenek az angol miniszterelnök meggyőződéses óhajának. Talán megérezték, hogy MacDonald szép és hangzatos kijelentése egymagában nem elég, sok minden hiányzik még ahhoz, hogy a lausannei konferencia valóban új lapot nyisson a világtörténelemben...

Tegnap délelőtt 10 órára zsúfolásig megtelt a lausannei konferencia nagy tanácskozóterme. A konferencia helyiségébe csak szigorú rendőri igazoltatás árán lehetett bejutni, mégis szorongásig megtelt a nagyterem, mert mindenki eljött, aki jöhetett, hogy a nevezetes aktusnak szemtanúja legyen. A delegátusok abban a sorrendben helyezkedtek el a patkóalakú asztal mellett, amilyenben a konferencia megnyitó ülésén helyet foglaltak. A közepén MacDonald ült, a konferencia elnöke, jobbra tőle Franciaország, balra Anglia, majd Németország és így tovább a többi államok delegátusai.

Megkezdődik a történelmi jelentőségű értekezlet

Kalapácsütés jelzi, hogy a nagyfontosságú értekezlet megkezdődött. MacDonald elnök Simon angol külügyminiszternek adja meg a szót. Az angol külügyminiszter utána pedig a francia és az olasz pénzügyminiszter azonostartalmu nyilatkozatot olvastak fel. A nyilatkozat szerint

a háborúból származó hadiadósságok rendezését elhalasztják mindaddig, amíg a lausannei egyezmény életbe nem lép, vagy pedig amíg hivatalosan megállapítást nem nyer, hogy a lausannei egyezmény ratifikálása lehetetlenné vált.

Az elhalasztás célja, hogy az érdekeltek hatalmának idejük legyen az Egyesült Államokkal szemben fenálló adósságaikat rendezni.

Ezután megkezdődött a lausannei akták ünnepélyes aláírása.

Elsőnek MacDonald vette kezébe az aranytollat, majd Belgium képviselője. Majd sorban az asztalhoz járultak az angol dominiumok képviselői, azután a francia delegátus. Utána Zaleszky lépett az asztalhoz, de az általános figyelem ekkor már Pápen német birodalmi kancellár felé for-

dult, aki felállott helyéről, feltette esontkeretes szemüvegét, nyugodtan az asztalhoz lépett és aláírta a Németországra nézve oly nagyjelentőségű jegyzőkönyvet.

Ezután a többi államok delegátusai írták alá a jegyzőkönyvet, melyen

összesen husz aláírás szerepel.

A világtörténelem új lapja nyílt meg — mondotta MacDonald angol miniszterelnök

Az aláírás aktusának befejezése után MacDonald emelkedett szólásra, hogy elmondja elnöki záróbeszédét. Felolvasta a svájci szövetség elnökéhez és Svájc népéhez intézett táviratát, melyben a konferencia nevében köszönetet mondott a vendégszeretetért. Ezután megemlítette, hogy

a lausannei egyezményt 1525-ből származó pecsétel látták el,

amely annakidején Lausanne és Streiberg békekötését hitelesítette. Ez a béke még ma is fennáll, tehát a pecsét jó omen lehet. Annak a reményének adott kifejezést, hogy

a lausannei szerződés hosszú barátság- és békés együttműködésnek lesz a kiinduló pontja.

A konferencia résztvevőire súlyos felelősség hárult, sok nehézséget kellett leküzdeni, sok kölcsönös engedékenységre volt szükség, hogy eredményt érjenek el. Az az érzés, hogy

a lausannei szerződéssel a világtörténelem új lapja nyílt meg.

Az 1919 óta szerzett tapasztalatok megmutatták, hogy valamennyi terhet lehetetlen egyetlen nemzetre hárítani. Örömmel látja, hogy Németország nehéz viszonyai ellenére hajlandóank mutatkozott kívenni a részét Európa újjáépítéséből. Nem lett volna semmi értelme annak, hogy Németország től olyan áldozatokat követeljenek, amelyet nem tudott volna teljesíteni.

Beszédét azzal fejezte be, hogy a fegyverkezés korszakának is le kell zárulnia és

Európa jobb jövőjét csak akkor lehet elérni, ha a nemzetek őszintén és az engesztelődés jegyében fognak cselekedni.

A lausannei konferencia első lépésnek tekinthető ezen az úton.

MacDonald beszéde után Herriot francia miniszterelnök a konferencia köszönetét tolmácsolta az elnöknek, az értekezlet folya-

mán tanúsított odaadó munkásságáért.

Ekkor felhangzott MacDonald kalapácsütése és befejeződött a lausannei konferencia.

Sajtóvélemények

Londonból jelentik: Az angol sajtó nagy örömmel üdvözli a lausannei megegyezést. A Times azt írja, hogy

Európa testéből sikerült eltávolítani a mérget.

A versaillesi szerződés jóvátételekről szóló fejezete elveszti jelentőségét, valamint a szerződés egyéb része is. A Financial News azt hiszi, hogy a lausannei egyezmény első következménye a tőkének Németországba való visszaáramlása lesz.

A francia sajtó hasonlóképpen ír. Az Echo de Paris szerint az egyezmény a lehető legjobb. A Matin rámutat arra, hogy Franciaország az értekezlet elején teljesen elszigetelten állott, befejezésekor álláspontja teljes méltánylásra talált.

A német nacionalista sajtó elutasító álláspontra helyezkedik és magára nézve nem tartja kötelezőnek az egyezményt.

Annyit elismer, hogy a jóvátétel eltörlése nagy eredmény, de drága árat kellett érte fizetni. Pápennek nem sikerült megnyitni a börtön kapuját, sőt még újabb rezeszt rakott rá.

Washingtonból jelentik, hogy az amerikai sajtó vegyes érzelmekkel fogadta a lausannei konferencia eredményét. A lapok megjegyzik, hogy nagy taktikai hiba volna, ha az európai államok az elnökválasztás előtt kezdenék meg akciójukat az adósság ügyének revíziójáért, mert az államokat ezzel a revízió ellen hangolnák.

A képviselőház tegnapi ülésén több heves kifakadás hangzott el Hoover ellen. Azt mondták a felszólalók, hogy Amerika Hoovernek köszönheti, hogy elvesztette több milliárdos követelését.

Jugoszlávia nem írta alá a zárójegyzőkönyvet

A zárójegyzőkönyv német jóvátételi kérdést tárgyaló fejezetét

a jugoszláv, csehszlovák, román portugál és görög delegátusok nem írták alá

azzal az indoklással, hogy a kérdést korábbanvalakkal előbb külön meg kell tárgyalni.

Reggeli levél

Kapitalista és szociális tőke

Azt mondják, hogy a modern társadalom válságos óráit éli. Ezt a tapasztalat adja azok szájába, akik ezt az elvet hangoztatják. A válság okát is keresik s azután arra a megállapításra jutnak, hogy a társadalom mai válságának egyik oka, a mindenkori válságok okozója, a tőke.

A tőke a hasznot keresi és pedig minden áron. Soha szemléltetőbben nem mutatta a tőke haszonlesését a „mindenáron” szemléltető tartásával, mint a 18. századbeli holland-japán kereskedelem.

A japánok ebben a korban minden idegent távol tartottak partjaiktól, egyedül a hollandoknak engedték meg, hogy kereskedelmet üzenek a japánokkal s e célból a japánok a hollandoknak odaadták Desima nevű szigetüket, amely 600 láb hosszú s 240 láb széles.

A kis telep hollandi előjárója köteles volt minden évben a mikádónak ajándékot vinni. Ezen alkalommal négykézláb csuszva jelenhetett meg a császár előtt. Fejét fel sem emelhette, hanem egészen a földig hajolva várt az engedélyre, hogy távozhassék s térdenállva, hátrafelé csuszva kellett kimennie. Ezután a holland kereskedők kötelesek voltak megjelenni a mikádó udvari népei előtt és felsőruhájukat levette ide-oda kellett ugrálniok, részegnek tetetni magukat s dadogva japán nyelven kellett beszélniök. Azonban ők monopolizálták a japán kereskedelmet s gyűjtötték a tőkét, még ha neveltséges rabszolgák voltak is.

A tőke ezután is hatalom maradt s a híres német hadvezér Moltke nem átalja kijelenteni, hogy a militárizmust is hatalmába ejtette. 1870-től alig volt egy-két háború, melyet a szabadság szent eszméje s nem a tőke vezetett és hozott volna létre. A bur háborút az angol börze idézte fel. Kuba és Filippi szigeteket az amerikai cukor és dohánygyárosok kedvéért vették el Spanyolországtól. Az amerikai cukorszindikátus száz millió dollárral járult a háborúhoz. Mexiko állandó polgárháborúinak oka a petroleum trösztök versengése. Az egyik párt mögött a londoni Rotschild-ház, a másik párt mögött pedig az amerikai Rockefeller áll. A világháborúban a tőke kalmár szerepét Chamberlain Sombart is elismeri.

Az ember a tőke rabszolgája volt és maradt.

Mondjuk talán, hogy ezt a rabszolgaságot a kapitalista tőke idézte elő. Ugy látszik az első pillanatra, de a komolyan gondolkodó belátja a megállapítás téves voltát. Sztalin az orosz szociális tőke fővédnöke kénytelen elismerni, hogy a szociális tőke célja és eredménye hasonló a kapitalista tőke céljaihoz és eredményéhez. Sztalin elismeri, hogy a szociális tőke haszonrészesedése kénytelen 46 százalékot elvonni a munkáértékből. Így azután képtelen segíteni a szegénységen s a társadalmi jóléten éppúgy nem segít, mint ahogy a kapitalista tőke sem teremti e téren ideális állapotokat.

A szociális tőke nem tudta emelni a társadalmi jólétet. A legjobban fizetett ipari munkás sem kaphat több húst hetven deká-nál hetenként Sztalin szerint. A közepes keresetű ipari munkás pedig hetenként fél kiló húst sem kaphat. A hivatalnokok pedig a szociális tőke ideálisnak hirdetett Szovjetkörtársaságban hetenként csak negyed kiló húst engedhetnek meg maguknak. Az újonnan felfedezett három szovjetországi mező, a baskir, embavidéki, ukhatinszki pedig ugyanolyan kiméletlen harcot hirdet a haszonrészesedésért mint a kapitalista angol és amerikai petroleumtrösztök.

Snowden angol munkáspárti vezető nem lehet kapitalistának nevezni s azért fontos az a visszavágása, amikor arra a kérdésre, van-e Oroszországban munkanélküli, azt vá-

A szombori kath. egyházközség a tanítónőképző megszüntetésével, visszaköveteli a zárdaépületet

A Reggeli Ujság is megírta, hogy a közoktatásügyi minisztérium a szombori tanítónőképző megszüntetését elrendelte. Ez a rendelkezés két szempontból is izgalomban tartja a város közönségét. Először azért, mert ismét egy közintézmény szűnik meg, másodsor pedig azért, mert most itt az alkalom, hogy a város lakosságának többségét alkotó katolikus polgárságnak egy már évtizedes sérelme orvosoltassék.

Kétségtelen, hogy a várost úgy kulturális, mint anyagi szempontból érzékenyen érinti a tanítónőképző megszüntetése. Egyik legrégebbi iskoláját veszteti el, mely az 1818-ban alapított szombori görög-keleti szerb tanítónőképző intézetből sarjadt ki. Ebbe a képzőbe 1872 óta leánytanulókat is felvettek s így mint vegyes iskola működött 1895-ig, amikor is az akkori eadukáció ellenes pedagógiai irányzat hatása alatt álló magyar kultuskormány nyomására megalapították a szombori görög-keleti szerb tanítónőképző intézetet. Anyagi szempontból érzékenyen érinti a szombori kereskedő világot, főként a divatáru s az élelmiszer kereskedelmet. Az intézetnek 150-160 tanulója volt, kik 15 tanár és 8 gyakorló iskolai tanítónő vezetése alatt készültek a tanítónői pályára. Az intézettel kapcsolatos mintaszerű internátusban 100 személy kapott havi 550 dinárért teljes ellátást. Azt az 1 millió 300 ezer dinár, melyet a tanítónőjelöltek évente a szombori kereskedőknél hagytak, meg fogja érezni a város ugys haladó kereskedelmi élete.

Az intézet 1921 augusztus 2-ika óta a szombori római katolikus egyházközség tulajdonát képező egyik apácázárda épületben van, ahol a római katolikus női felsőkereskedelmi iskola volt s melyet annak idején egyszerűen miniszteri rendelettel vettek a preparandia céljaira igénybe. Az épületet néhai dr. Haynald Lajos bíboros, kalocsai érsek, az áldozatkészségéről jól ismert főpap építtette a római katolikus magyar nőnevelés céljaira.

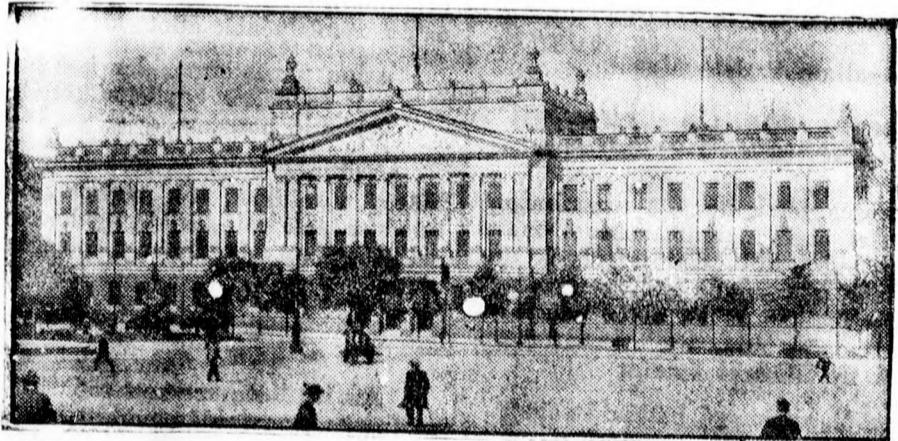
A katolikus egyház kezdetől fogva sérelmezte az épület igénybevételét s tíz éven át nem volt püspöki értekezlet, melyen a szombori zárda s a noviszádi katolikus fő-

gimnázium épületének ügye szóba ne került volna.

A város katolikus közönségét főként ebből a szempontból érdekli a tanítónőképző megszüntetésének ügye. Szekenderovich Antal pápai kamarás, szombori plébános — akihez ebben az ügyben kérdést intéztünk — azt a felvilágosítást adta munkatársunknak, hogy a közoktatásügyi kormányzat 1926-ban és 1927-ben is világosan elismerte az egyház tulajdonjogát az épületre, melyet csak addig kívántak igénybe venni, míg más megfelelő helyiséget nem találnak az iskolának. A katolikus egyházközség az igénybevétel bérleti viszonynak tekintti annál is inkább, mert annak idején, mikor a görög-keleti egyházzal igénybevett iskolaépületei bérösszegére vonatkozó tárgyalások folytak és sikerrel be is fejeződtek, a katolikus egyházközséggel is elvi jellegű tárgyalásokat kezdtek a bérleti viszonyra vonatkozólag. Minthogy az ok, mely az épület igénybevételét indokolta, az épület megszüntetésével megszűnt, az egyház követeli az apácázárda épület visszaadását, mert katolikus nőnevelési célokra arra magának is szüksége van. Természetesen kívánják a bérösszeg megfizetését az állam, a volt bácskai tartomány illetve a bánág részéről épp úgy, amint az elemi- és polgáriiskolai célokra igénybevett katolikus jellegű épületek bérét Szombor városától.

A képző nyugalmazott igazgatója, Bérity mindössze annyit tudott a dologról mondani, hogy ő az intézet kulcsait a férfiképző azóta szintén nyugalmazott igazgatójának Terzin Pavlenak adta át megőrzésre, mivel az iskolaszolgát máris elbocsátották. A maga részéről csak fájjalja az intézet megszüntetését, mert az internátusával együtt nem az ő, hanem Nikolics bán és Jovanovics inspektor véleménye szerint is valóban mintaszerű volt.

Szomborban mindenesetre érdeklődéssel várják a fejleményeket. Mint jelentettük, a deputációzás az iskola fenntartása érdekében eredménnyel nem járt s így most az épület körül fog a harc megindulni.

A lippcei egyetem, amelyet a legutóbbi díszkavargások miatt kénytelenek voltak bezárni.

laszolja: munkakényszer a dortmoori fegyverházban és munkakényszer Szovjetországban.

Senki sem tagadhatja azt, hogy a tőkére szükség van, akár kapitalista, akár szocialista névvel illetjük. Társadalmi jólétet azonban csak úgy tud létrehozni, ha érvényesíti a két elvet: suum cuique tribuere és méltó a munkás az ő bérére.

Suum cuique tribuere, másszóval adjuk meg mindenkinek azt, ami őt megilleti. A tőkésnek az igazságos hasznot, legyen az akár szellemi, akár anyagi tőkével rendelkező. Méltó azonban a munkás az ő bérére. A jó munkás mindig több bérre tarthat igényt, míg a henye felületes munkás csak

szerenyebb követelésekkel állhat elő, megelégedve a silányabb munkát megillető szerenyebb, de igazságos bérrel.

A tőkésért majomszerepre vállalkozni vagy háborus vérontást felidézni ellenkezik az emberi méltósággal, amint a munkásból kényszermunkát végző rabszolgát és fegyverházlakót csinálni szintén az emberi méltóság megsértése és a társadalmi jólét felborítója.

A kapitalista és szociális tőke s az ezt okozta éles ellentét megszűnik, ha lesz igazságos tőke és értékes munka, az emberi méltóság megbecsülése és az osztói igazság érvényesítése.

Amit az olvasó mond:

1.

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! A Reggeli Ujságban olvasom, hogy a noviszádi strandfürdő rövidesen alighanem gazdát cserél. A hír után annyira-amennyire magyarázatot lelek néhány meglepő furcsaságra, ami a noviszádi strandon tapasztalható. Így többek között mostmár nem fektetnek különösebb súlyt a tisztaságra, mert a kutak környékén garmadával hever az eldobott esont, papírhulladék és egyéb ételmaradék. Az illemhelyek rettenetes állapotban vannak, általában teljesen szabadjára engedik a közönséget, amely pedig — jól tudjuk — fegyelmetlen, a rend és tisztaság megóvása szempontjából irányításra szorul.

Ha az eladásról szóló hírek alapján a fenti visszasságokat kénytelen-kelletlen tán megértene az ember, a legerélyesebben tiltakozom az ellen, hogy futballozó és labdázó ifjancok a magam és gyermekeim testi épségét veszélyeztessék kamaszos és éretlen duhajkodásukkal. Ebbe már a rendőrségnek is bele kellene szólnia. A nekivadult labdázóknak meg kellene magyarázni, hogy a gerenda és a part közötti rész a csendes fürdőzőké, aki duhajkodni akar, menjen túl a gerendán, ott azután labdázhatnak és nyomkodhatják egymást a víz alá kedvük szerint. Kiváló tisztelettel: — Egy szenvedő strandoló.

2.

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Kissé tán drasztikus panasszal fordulok a Reggeli Ujsághoz, de a Futaki ut több ezer lakójának kérését tolmácsolom, egy igen kellemetlen ügyben. Arról van szó, hogy a gyepmester kocsijai esténként tíz óra tájban vonulnak végig a Futaki uton, a Szloboda szálló és a cukrászdák előtt akkor, amikor a szálló és cukrászdák terasza tömve van közönséggel.

A kocsi rettenetes büzt árasztanak és több ízben alkalmam volt tapasztalni, hogy idegenek, akik véletlenül a szálló teraszán üldögéltek, a legnagyobb megbotránkozásal tiltakoztak az eset miatt és nem mulasztották el megjegyezni, hogy ez másutt sehol elő nem fordulhat.

Ha már az illetékes hatóságok megengedik, hogy a gyepmesterek este tíz óra előtt megkezdjék munkájukat, legalább annyit tegyenek meg, hogy kocsijaikkal a melékucekakra irányítsák őket és tiltsák meg nekik, hogy a báni hivatal, a szállók és cukrászdák teraszai előtt, alig 4—5 lépésre az asztalok mellett ülő közönségtől — diszfelvonulást rendezzenek.

Nagyobb nyilvánosságot kérnek az adóárveréseknek

Becskerekéről jelentik: A bánági kereskedelmi és iparkamara a Potner György féle meghíusított árveréssel kapcsolatosan — amelynek már mint megírta az Reggeli Ujság — a másfél millió dinárra becsült áruraktárát 45.000 dinárért adták el — beadványt intéz a pénzügyminisztériumhoz, amelyben nagyobb nyilvánosságot kér az adóárverésekre.

A beadványban, amelynek kidolgozására hitelezői védegyetek képviselőit kérték fel, részletesen megindokolják miért van szükség „a szűk családi körben” végezhető árverések egyszersmindenkori kiküszöbölésére és kifejtik, hogy hány helyen és mikép kellene meghirdetni az üzletek eladását, mert a mostani meghirdetés mellett csak az érdekeltek vehettek róla tudomást.

—o—

HELYES FEJMOSÁS-életkérdés a haj számára!

A haj megfelelő ápolást kíván meg-helyes hajmosást, hogy el ne haljon! Az enyhe, szodamentes Elida Shampoo tökéletesen tisztít fejmosás után maradék nélkül eltávolítható! Használata biztosítja hajának szépségét!

MOSSON HAJAT HETENKINT ÉS HASZNÁLJON

ELIDA SHAMPOO-t.

A rozsdá jelentkezése erősen csökkentette az ideai aratás kilátásait

A kereskedők kalkulációja szerint a régi buzával együtt mintegy 2—3 millió méterm-zsa jut az idén kivitelre

— Ket érdekes nyilatkozat a Reggeli Ujság részére —

Az aratás a Dunabánság legnagyobb részén már megkezdődött, nemsokára már dolgoznak a cséplőgépek és ezzel kapcsolatban a Bácska és a Bánát manapság különösen fontos problémája vetődik fel, hogyan és milyen áron lehet az idén a buza részére piacot találni. Mint ismeretes, a tavalyi buzarezsím nem vált be, azt a kormány olyanképpen változtatta meg, hogy a buza belvárdi forgalmát szabaddá tette, csak a kivitel területén tartotta fenn a monopóliumot. Most az aratás idején különösen fontos az a kérdés, mennyiben fog beválni az új buzarezsím. Az elmúlt év hibáit böles gazdasági politikával kell jövátenni, annál inkább, mert minden oldalról olyan értesületek érkeznek, hogy az aratás idei hozama nem lesz a legkedvezőbb. Tavasszal nagyon sok kárt okoztak az áradások, habár a Dunabánság gazdasági ügyosztálya nagy anyagi áldozatokkal mindent megtett, hogy az árvíz utította lakosságot felsegítse.

Nagy veszélyt jelent a rozsdá is, amely az ország igen sok részén jelentkezik és jelentős károkat okoz. Mindezek óvatosságra intik az illetékes köröket ak-

, amikor az ideai buzapróbléma megoldásáról van szó.

Illetékes helyen nyert érte-üléseink szerint a Dunabánságban a nagy árvizek ellenére a bevetett területek kitejedése meglehetősen nagy. A téli vetések a következő adatok mutatják: búzával bevetettek 872 ezer 62 hektár, árpával 34.091 ha, rozssal 6562 ha, zabbal 6890, kétszeres búzával 2595, tönkölyvel 32, répával 1090, lóbarsóval 873, mákkal 26 ha, összesen tehát 924 ezer 363 hektár.

Az előbbi statisztikák a bevetett területek területében sokkal kedvezőbbek voltak, főleg azért, mert az idén a különböző elemi csapások által sújtott területek kimaradtak a statisztikából.

A bevetett területek ilyen hatalmas komplexuma mellett nem kell félni, hogy az ideai aratás kevés lesz, habár az értesületek meglehetősen kedvezőtlenek. Munkatársunk felkereste Popovics Pecija Pavlát, az ismert gazdasági szakértőt, akit megkérdezték, milyen kilátásokkal indulunk az ideai aratásnak, Popovics Pecija Pavle a következőket mondotta munkatársunknak:

A rozsdá pusztítása csökkenti a terméskilátásokat

— A búzánál az utóbbi hetekben rozsdá lépett fel, amely az aratás kedvező kilátásait igen súlyosan csaknem 50 százalékkal csökkentette.

A rozsdá a buzalevelek és a szalma betegsége, amely tulajdonképpen gomba. Ez a gomba megfelelő éghajlati viszonyok között, főleg azonban köd esetén képződik. A gomba a buzalevélen és a száron él, ilyen módon a növény lélekzését korlátozza. A nagy forróságban a buza nehezen lélekzik

és így korábban érik, habár a vegetáció még nem fejeződött be. Ez a kényszerítés visszahat a termésre és a kár tulajdonképpen ott jelentkezik, hogy tökéletlen szemeket kapunk.

A buzanemesítő intézetek minden erővel azon dolgoznak, hogy olyan buza-fajtát érjenek el, amely ennek a gombának eredményesen ellenáll. Ez részben már sikerült is, s ezért van az, hogy a rozsdával megátadott vidékeken is

láthatunk olyan parcellákat, amelyeken ez a gomba nem tűnik fel. Ez azt jelenti, hogy a buza ezeken a területeken ellenállóbb.

Amennyire a buza az idén május és júniusban javult, ugyanolyan mértékben megtámadta az egész Vajdaság területén a rozsdá, ha azonban az érés normális folyamatban fejlődik tovább, mégis katasztrális hódolhatunk. Az aratás még nem kezdődött meg mindenütt, az idén teljes tiz nappal késik.

A többi szemes növény közül a tengeri kítűnően áll, habár még esőre van szüksége. Az árpa kilátásai közepesek, míg a tavaszi árpa kítűnő.

Munkatársunk felkereste Morotvanszki Sztankot, a dunabánsági gabonakereskedők és exportörök egyesületének titkárát is, az ismert szakembert, aki igen érdekes adatokat adott a buzarezsím likvidálásával kapcsolatban a termelők és a Prizad között fennálló vitás ügyekről. Morotvanszkinak a napokban alkalma volt ezekben az ügyekben a földművelésügyi miniszterrel is beszélgetni és kifejtette előtte az exportörök és gabonakereskedők álláspontját. Morot-

vanszki munkatársunknak a következőket mondotta:

— Egyrészt a szövetségek és gabonakereskedők, másrészt a Prizad közötti régi üzleti viszony szabályozásáról van szó ama mennyiségek tekintetében, amelyeket idejében bejelentettek a Prizadnak és amelyeket teljesen átvettek és kifizettek a termelőknek, de a Prizadnak még nem adtak át. A mi előterjesztésünk tekintetében a miniszter kijelentette, hogy a miniszterközi konferenciákon elvben ezt a kérdést már megoldották és pedig a javaslat értelmében, amelyeket a gazdasági szervezetek beadtak és az idejében kiadott szabályrendelet bővítésének hamarosan meg kell jelennie. Ilyen módon szabályozódna a helyzet a termelők és a kereskedők között is és egyben véget vetnének a pereknek, amelyeket a termelők a maguk részéről a bíróságoknál megindítottak. Ami ezeknek az ügyeknek a likvidációját illeti, a miniszter kijelentette, hogy a pénzügyi nehézségekre való tekintettel mód kell találnia arra, hogy ezt a fontos problémát megoldja. A miniszter ez alkalommal azt a kívánságát is kifejezésre juttatta, hogy az egyesület is konkrét javaslatot tegyen, hogy ezt a kérdést minél előbb szabályozni lehessen.

Milyen álláspontra helyezkedik a királyi kormány az új kiviteli kampanyban?

— A földművelésügyi miniszternél tett látogatásom alkalmával — folytatta Morotvanszki — megkértem a minisztert, világítsa meg előttem, hogy milyen álláspontot foglal el a kormány az új kiviteli kampanyban. A miniszter kijelentette, hogy mivel a buzavetések állásáról minden oldalról kedvezőtlen jelentéseket kapott, nem intézkedik mindaddig, amíg nem kap minden oldalról végleges és pontos információt. Éppen ezért a mi egyesületünket is felkérték, hogy mint a legerősebb termelő és kiviteli kereskedelem központja, tegye meg pontos jelentését és egyben indítványát is. Mi ennek a kérésnek nyomban eleget tettünk és

tagjaink útján minden vidékről a legpontosabb információkat kértük be.

Ami az új termést illeti, ki kell jelentenem, hogy nem látom olyan pesszimistikusnak a helyzetet, mint egyes mezőgazdák. Nincs kizárva, hogy a vegetációban visszamaradt búzát a mostani rozsdá erősebben érinti, de véleményem szerint az aratás nagy részt jól fog végződni és legrosszabb esetben is az idei aratási hozadékkal teljes szükségletünket fedezzük. A kereskedők kalkulációja szerint a régi búzával mintegy 2-3 millió métermázsa marad kivitelre, mindent azonban a cséplés elvégeztéig nem lehet pontosan megállapítani.

Bonyodalom egy lóvétél körül, amely a noviszádi törvényszék fogházába juttatta a „becsületes és jómódu“ vevőt

A vevő hét napig próbálta a lovat, majd eladta, de az eladónak egy parát sem fizetett

A szablyai csendőrség tegnapelőtt letartóztatta Pavlov Szlávkó szablyai lókereskedőt és tegnap átkísérte a noviszádi törvényszék fogházába. A lókereskedőt egy kevésbé becsületes lóvétél juttatta a fogházba.

Spitz Johann szremszkarlovci lakos körülbelül tiz nappal ezelőtt egy lovat hozott Noviszádra eladni. A lóra hamarosan akadt is vevő Pavlov Szlávkó személyében, akivel rödig alkudozás után meg is kötötték a vételt. A ló ezeröttszáz dinárért elkelt. Pavlov azonban minduntalan annak a gyanujának adott kifejezést, hogy a lónak valami baja van és kötötte magát ahoz a fel-

tételhez, hogy a vételárát csak hét nap múlva fizeti ki, addig a lovat kipróbálja. Spitz rá is állt a dologra, azonban nehogy megjárjon, kérdezősködni kezdett Pavlov személyét illetőleg. A vétel megkötésénél jelen volt egy jólöltözött ur, aki elmondotta, hogy mézsáros és igen jól ismeri Pavlovot, akiről tudja, hogy igen becsületes és jómódu ember.

Ilyenformán Spitznek semmi kételye sem lehetett tovább emberében, átadta hát neki a lovat hét napi próbaidőre.

Amikor eltelt a hét nap Spitz beült Szablyára a ló áráért. Nagy volt azonb

Poloskákát
teljesen és véglegesen kiirt egyedül **ZYKLON**
FELTÉTLENÜL BIZTOS ÉS OLCsó
BEOGRAD: Knez Mihajlova 7/IV. Tel. 27-7-20
NOVISAD: Kralja Aleksandra 21. Tel. 21-55
SUBOTICA: Kralja Aleksandra 8. Tel. 77

meglepetése, amikor vevőjét nem találta a megbeszélthelyen. Spitznek most már gyanussá vált a dolog és lakásán kereste fel a vevőt.

Vége nagy keresés után megtalálta Pavlovot, aki bevallotta, hogy a lovat már jó néhány nappal ezelőtt eladta 600 dinárért, azonban vevője nem tud fizetni.

Spitz most már teljesen tisztában volt a helyzettel. Se pénz, se ló. Mit tegyen mást feljelentette Pavlovot a csendőrségen, ahol kiderült, hogy a lókereskedő már jó néhány hónapot ült Noviszádon hasonló vételekből kifolyólag.

A csendőrség letartóztatta Pavlovot és tegnap átkísérte a noviszádi törvényszék fogházába, ahol rövidesen felelősségre vonják a legujabb „vásárért“.

Hegedüs Lénárd esperesplébános kezdeményezésére jótékonyági egyesület alakult Bajmokon

Szvoboda Antal katolikus hitközségi elnök saját költségén konyhát és menedékházat épített a szegényeknek

Hegedüs Lénárd esperes plébános kezdeményezésére még a télen alakult Bajmokon egy jótékonyági egyesület, amely állandó segélyben részesítette a szegénysorsu embereket. Az egyesület, amelynek élén Hegedüs Lénárdon, Bajmok község rajongásig szeretett lelkipásztorán kívül Svoboda Antal malomtulajdonos, hitközség elnök áll, nagy áldozatok árán lehetővé tette, hogy naponta ingyen élelemben részesüljenek az ellátatlanok, sőt ötven szegény embert téli ruhával is elláttak.

A jótékonyági akció vezetői most állandósítani kívánják áldásos munkájukat a szegények istápolása terén és a mozgalom számára Makszimovics Jovan községi jegyzőt, továbbá vallási és nemzetiségi különbség nélkül a község egész társadalmát megnyerték. Az így kiszélesített akció megalapította a jótékonyági egyesületet, amely „Samarjanin“ elnevezés alatt működik majd. A megalakuló értekezleten a község egész társadalmára részvett és azon Hegedüs Lénárd esperes magasszárnyalású beszédben ismertette az egyesület célját és feladatát, majd Makszimovics jegyző és Pijevski ügyvéd tartottak beszédet.

Szvoboda Antal, a bajmoki katolikus hitközség jótékonyágáról és áldozatkészségéről ismert elnöke ebben az akcióban is derekasan kivette részét, amennyiben felajánlotta, hogy saját költségén konyhát és menházat építtet a szegények számára. A menházban elhelyezést és szállást nyerne majd a bajmoki szegényeken kívül, a munkakereső, áttartó munkanélküliek is.

Julius 18-án tárgyalja a szubotici törvényszék a tavankuti gyilkosság ügyét

Március huszonötödikén Tavankuton Vukovics Sztipan és Máté földművesek apósuk segítségével meggyilkolták fivérüket, Vukovics Antun földművest, akivel már régebb idő óta haragban voltak. A fivérrek bottal támadtak Vukovics Antunra, majd pedig késsel agyonszúrták. A vádirat szerint Vukovics Antun Vukovics Sztipan gyilkolta meg, ezért az ügyészség előre megfontolt szándékos emberölés büntettségével vádolja, Máté fivérét és apósát pedig bűnrészességgel. A törvényszék a főtárgyalás napját július tizennyolcadikában állapította meg.

Nyáron hideg
OVOMALTINE! felüdíti és erősíti a testet a szünidő alatt.

Mire a lomb lehull...

Írta: ORBAN IGNÁC

Lausannében levették a napirendről a biztonság kérdését. Meghatározását azoknak az intézményeknek, melyek a gazdasági élet szabadságát minden egyes nemzet részére a fegyverek ereje nélkül is biztosítják. Ezzel a lausannei konferencia elvesztette döntő jelentőségét. Mindenesetre sajnálatos, hogy egyetlen nagyhatalom képviselői sem tudtak oly javaslatot tenni, mely megoldaná a gazdasági kérdést és melyet ennél fogva a konferencia egyhangulag elfogadhatott volna. A feladatot most már az ősszel tartandó londoni gazdasági világkonferenciának kell megoldania. A jóvátételi és leszerelési konferencián kielehetett térni a kérdés elől, a londoni konferencián nem lehet, mert egyenesen ez a feladata.

Meg lehet oldani a kérdést. De ne akarják bemeszelni az égboltozatot. Ne akarják fentartani a régi gazdasági rendszert, mely egyetlen oka a válságnak. Egyetlen oka annak, hogy az utolsó száz évben az ipari államok termelése túlszárnyalta az agrárállamok termelését és hogy az annyira fokozódott, hogy 1929-ben az ipari államok már tízszer annyi értékű árut termeltek, mint az agrárállamok és ennek következtében a világgazdaság összeomlott. És ugyancsak a gazdasági imperializmus az egyetlen oka annak, hogy a termelési technika fejlődésével mind gyakrabban munkanélküliség következett be, míg végre a munkanélküliség állandósult és állandóan válságossá teszi a nemzetek gazdasági életét. A világgazdaság gyógyíthatatlan válsága és az egyes nemzetek krónikus válsága tehát egyaránt a gazdasági imperializmus következménye és mi sem természetesebb, hogy amíg ragaszkodnak a régi rendszerhez, még a válság helyes diagnózisához sem juthatunk el.

Olyan a helyzet a gazdasági rendszer kérdésében, mint háromszáz év előtt volt a naprendszerrel illetőleg. Gallileit inkvizícióra ítélték, mert Kopernikusnak igazat adott. Azonban minden inkvizíció ellenére a föld tovább forgott tengelye körül és nem telt be sok idő, amikor már senki még csak nem is gondolkodott azon, hogy vajon tényleg a tengelye körül forog-e a föld. Pedig egyszerű polgári ésszel föl sem lehet érni, hogy nem a nap forog a föld körül. Ugy vagyunk a gazdasági rendszerrel is. A gazdasági imperializmus évszázadokon és évezredek óta bevált, nagyszerűen szolgálta a többtermelés célját: nem oly egyszerű belátni, hogy ez a rendszer betöltvén hivatását, teljesen csődöt mondott. De mégis így van, mert ma már a fogyasztóképeség fokozása a legegyszerűsebb érdek és ezt nem szolgálhatja az a rendszer, melynek éppen ellenkező feladata volt. Mihelyt a gazdasági élet irányadó tényezői ezt belátják, a gazdasági liberalizmus éppen olyan magától értetődő igazsággá válik, mint Kopernikus tétele. És ezen az alapon elindulva a londoni gazdasági világkonferencia könnyen megoldhatja feladatát.

Az első tétel, melyet a londoni konferenciának föl kellene állítani az, hogy ugy a munkanélküliség, mint a gazdasági diszparitás megszüntetése nem a nemzetek összességének egységes feladata, hanem a nemzetek külön feladatainak összessége. Ha a londoni konferencia ily értelmű határozatot hozna, megoldotta feladatát. Mert ez annyit jelentene, hogy a nemzetek mondjanak le arról, miszerint más nemzetek gazdasági politikájába beavatkozhassanak és beavatkozzanak. Minden nemzet tegye meg a maga hatáskörében mindazt, amit a munkanélküliség megszüntetése érdekében tenni tud és saját erejéből küzdje föl magát az ipari államok magasabb kultúraszínvonalára. Azok a nemzetek, melyek a szabadkereskedelem hívei, döntsék le sorompóikat, de ne követeljék ugyanazt azoktól, akik nem versenyképesek. Minden nemzet kössön olyan

kereskedelmi szerződéseket, melyeket saját érdekében levőknek tart anélkül, hogy ezzel más nemzetekkel szemben is kötelezettséget legyen kénytelen vállalni.

Nem a világkonferencia feladata megállapítani, hogy mi az egyes nemzetek érdekei. De ha a londoni konferencia fölállítaná második tétel gyanánt, hogy minden nemzet első feladata a munkanélküliség megszüntetése, ha túllépne is hatáskörét, nagy szolgálatot tene az emberi társadalomnak. Sőt bátran tovább is fűzhetné a gondolatmenetet és utmutatással szolgálhatna arra, hogy minden egyes nemzet miként szüntetheti meg a munkanélküliséget külföldi hitel igénybe vétele és a lakosság megterhelése nélkül, tisztán saját erejéből a közszolgáltatás és ellenszolgálat elve alapján.

Még tovább is mehetne a londoni konferencia. Megjelölhetné a nemzeti jegybankok

átvezetésének alapelveit, melyek megszüntetik a pénzihiányt, leszállítják a kamatlábat és száz százalékos fedezettel biztosítják a bankjegyek aranyértékének állandóságát.

Ha azonban a londoni gazdasági világkonferencia nem jut el a gazdasági liberalizmus első tételéhez sem, akkor az őszi londoni gazdasági világkonferenciához fűződő reményeiben csalódnia fog az emberi társadalom, amint csalódott Németország, amikor 1914-ben bizott II. Vilmos excsászár ígéretében, hogy „mire a lomb lehull”, minden katona már családja körében fog örülni a békének. Azóta már sokszor lehullott a lomb, de ha a gazdasági élet szabadságát a londoni konferencia sem hozza meg, nem marad más hátra, mint hogy minden egyes nemzet kizárólag saját erejére támaszkodva saját hatáskörében haladéknélkül teremtsen meg azokat az intézményeket, melyek a termelés és fogyasztás egyensúlyát az ország határain belül biztosítják. Ujabb lomb hullásra a londoni konferencia sikertelensége esetén nem várhatunk többé.

—o—

83 éves aggastyánhoz ment feleségül egy knicsanini fiatal hegedűművész, hogy jugoszláv állampolgár lehessen és Prágában folytathassa tanulmányait

Az „ifju férj” lemondott férji jogairól és beleegyezett, hogy felesége a külföldön tanulhasson

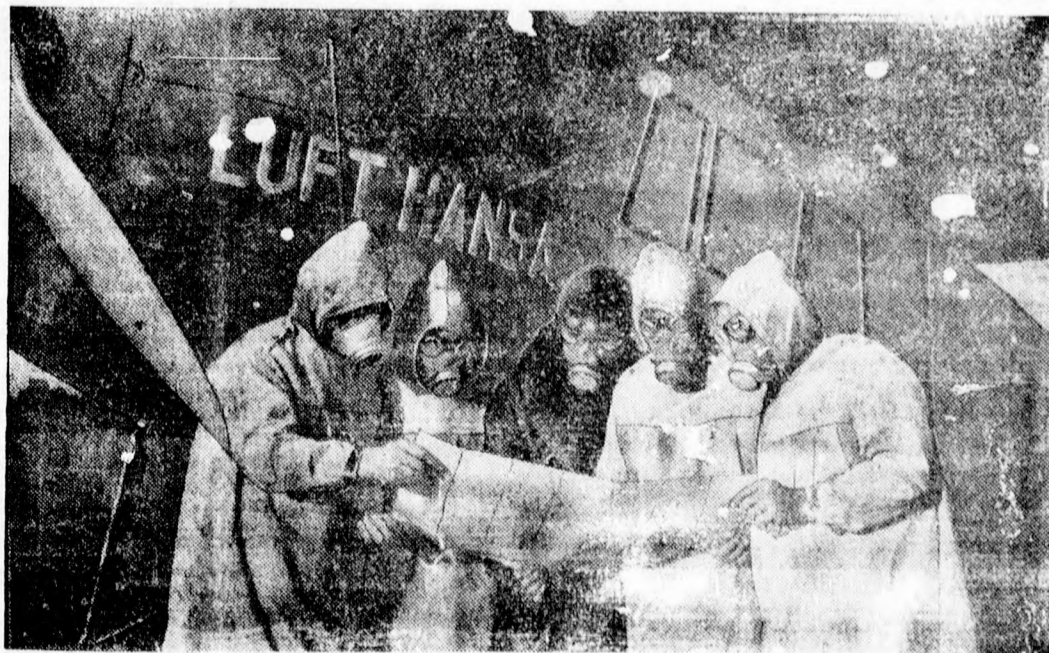
Nem mindennapi házasság hírére jelentik Knicsanin községből. Az egyik beográdi zeneiskolában az idén fejezte be tanulmányait egy knicsanini származású fiatal leány, aki olyan tehetséges hegedűművésznőnek mutatkozott, hogy tanárai azt ajánlották, hogy tanulmányait feltétlenül külföldön folytassa. A fiatal leány, aki egyébként kisebbségi magyar, a napokban tért vissza Knicsaninba és szüleinek bejelentette azt a szándékát, hogy Prágában akarja folytatni tanulmányait. A szülők örömmel egyeztek bele leányuk elhatározásába és be is adták a levélíránti kérvényüket, ekkor azonban kiderült, hogy a leány apja annakidején nem rendezte állampolgárságát és így a leány nem kaphat jugoszláv utlevelet.

Már már ugylátszott, hogy a fiatal he-

gedűművész karrierje derékbatörök, amikor a hegedűművésznőnek pompás ötlete támadt. Megkérte egyik knicsanini 83 éves nőtlen aggastyánt, hogy annak rendje és módja szerint vegye el feleségül, ami a jugoszláv állampolgárság automatikus megszerzésével jár.

Az aggastyán, aki egyébként a zene nagy kedvelője, beleegyezett ebbe és azt is kijelentette, hogy a férji jogokról is szívesen lemond, csak hogy lehetővé tegye a tehetséges fiatal leánynak tanulmányai folytatását.

Igy azután a házasság is megtörtént és az energikus fiatal hegedűművész most már hamarosan mint jugoszláv állampolgár utrakelhet Prágába, hogy tanulmányait befejezze.

Németországban a nagyszámban fellépő hernyók ellen úgy küzdenek, hogy az erdei kártevőket repülőgépről kibocsájtott gázzal támadják meg. Képünk: a pilóták indulásuk előtt haditanácsot tartanak.

Csütörtökön éjjel hatalmas tűzvész pusztított a novibecseji gőzfűrészgégyárban

Pénteken hajnalra sikerült a tüzet eloltani — A kár félmillió dinár

Novibecsejről jelentik: Csütörtökön éjszaka a novibecseji gőzfűrészgégyárban tűz ütött ki, amely veszedelmes gyorsasággal terjedt. Hamarosan a gépház, kazánház és a műhely is lángokban állottak és a tűz bevilágította az egész környéket.

Csütörtökön éjszaka nem volt üzem a telepen s midőn a tüzet észrevették, a gépház és környékének megmentéséről már szó sem lehetett. A tűzoltóság nyomban kivonult és minden erejét megfeszítve védelmezte a lángok elől a gépház mellett levő malmot és gatterházat. A tűzoltóság hallatlan

erőfeszítésének köszönhető, hogy a tüzet lokalizálni lehetett és a környékbeli épületeket meg lehetett menteni a lángoktól. A gépház, a kazánház és a műhely azonban teljesen elpusztult. A tüzet csak pénteken a hajnali órákban sikerült eloltani. A felszálló zsarátnokok nagyrésze a közeli Tiszába hullott s szerencse, hogy ezen az éjszakán teljes szélséand volt. A kár mintegy félmillió dinár, ami biztosítás révén megtérül.

A hatóságok megindították a nyomozást a tűz okának megállapítására.

Öt évi fegyházra ítélték az 1918 évi zavargások kivégzéseivel vádolt Simon György novibecseji napszámost

Letonay Sándort a vád és következményei alól felmentették — A védő az ítélet ellen felebbezett

Beckerekéről jelentik: A törvényszék büntetőtanácsa tegnap délelőtt folytatta a forradalmi kivégzésekkel vádolt Simon György és Letonay Sándor napszámósok bűnügyét.

A bíróság tegnap délelőtt Jovanovics Mita novibecsei kereskedőt hallgatta ki, aki előadta, hogy 1918 november harmadikán éjszaka kezdődtek meg Novibecsen a fosztogatások és ugyanezen az éjszakán negyvenhárom kereskedőt raboltak ki. A fosztogatásokban főleg novibecseiek vettek részt, de résztvettek a környékről is nagyon sokan. A Nemzeti Tanács tehetetlenül állt a fosztogatókkal szemben és a visszavonuló magyar katonaságtól kért segítséget. Egy gépfegyveres osztag fel is lépett a fosztogatókkal szemben és Novibecsejen öt, Vranjevn pedig szintén öt fosztogatót kivégeztek.

Morvai Tóth Péter és Morvai Tóth János a következő tanúk, akiknek tanyája előtt szintén történtek kivégzések. Simonban egyik sem ismeri fel azt a fehér lovon nyargaló katonát, aki a kivégzéseket végrehajtotta.

Ezután Mátics Koszta a vádbeszédét, majd dr. Brátics Dusan a védbeszédét mondja el. A bíróság ítélethozatalra vonul vissza és rövid tanácskozás után kihirdeti ítéletét, amelyben

Simon Györgyöt kétféle szándékos emberölésért bűnösnek találja és az enyhítő körülmények figyelembevételével öt évi fegyházra ítélt. Letonay Sándort a bíróság felmentette és elrendelte szabadlábrahelyezését.

A védő az ítélet ellen felebbezést jelentett be, az államügyész három napi gondolkodási időt kér.

A noviszádi törvényszék három évi börtönbüntetésre ítélte Setula Jozsipot, aki Noviszádon és környékén nyolcrendbeli lopást és betörést követett el

A bíróság a betörő büntársait felmentette — Az ítélet jogerős

A noviszádi törvényszéken dr. Novak Tomisláv bírói tanácsa tegnap délelőtt tárgyalta Setula Jozsip iloki lakos és orgazdasággal vádolt társainak ügyét. Az államügyészség Setulát nyolcrendbeli elkövetett betöréses lopással vádolja, amelyeket a következőknél követett el: Szremszkarlovčin Károly Ignáctól ruhát, Karácsonyi Ignáctól 4300 dinárt, Rákosi Vláo kunyhójá-

ból különböző tárgyakat, Noviszádon a Beograd kávéházból ruhákat, Rajmprecht András házából különböző tárgyakat, Sántha István lakásából a szekrényből kétszázötven dinárt, Megner Jozsip lakásából különböző tárgyakat és végül Ilokon Mikics Mata házából különböző értékes tárgyakat lopott el.

Az államügyészség Setulán kívül or-

Reumát

csúzt, isíást, kősz-
vényit, izületi gyul-
adásokat teljesen

kigyógyít a Csodakut rádióaktív

Gyógyfürdő Sztáranakizsa

Iszap és szénsavas fürdők. Pakkolások. Rendkívül olcsó árak. Kérjen díjmentes prospektust. Szubotícáról vasár és ünnepnap fürdővonal. Indul reggel 8-05

gazdasággal vádolta a következő személyeket: Kánya Katica bácsipalánkai öszterest, Bozsnyó Tódor iloki sófőrt, Milinkovics Sztevan beocsini sófőrt, Lefendin Alekszandar kamenicai órást és Szabados István petrovaradini pékelt.

A tegnapi tárgyaláson Setula beismerte a terhére rótt bűncselekményeket, míg az orgazdasággal vádolt személyek tisztázták magukat a vád alól.

A bíróság a vád és védbeszédek elhangzása után Setulát bűnösnek mondotta ki és három évi börtönbüntetésre ítélte, míg a többieket a vád alól felmentette. Az ítélet jogerős.

Továbbra is Szomborban működik a szubotícai adófel- szólamlási bizottság

Elutasították a szubotícai adófizetők küldöttségének kérését

Szubotica város adófizetőinek régi sérelmük, hogy nincs külön adófel-
szólamlási bizottsága a százezer lakosu városnak és az adófizetőknek Szomborba kell utazniok a felszólamlási tárgyalásokra. A különböző gazdasági érdekeltségek, sőt maga a város vezetősége is többször kérelmezte, hogy szüntessék meg ezt a sérelmes állapotot és Szubotícára is nevezzenek ki adófel-
szólamlási bizottságot, a kérés elintézése azonban különféle okok miatt késett. Legutóbb ismét Szubotica város közgyűlése határozta el, hogy újabb akciót indít a felszólamlási bizottság Szubotícára való kinevezése érdekében és a lakosság kérését népes küldöttség útján tolmácsolatja illetékes helyen. Ez meg is történt és Szubotícán nagy érdeklődéssel várták a döntést.

Mint most értesülünk, illetékes helyen eddig még ismeretlen indokok miatt elutasították a kérelmet és így Szubotica ebben az évben sem kap adófel-
szólamlási bizottságot.

Zágrebben megalakult a magyar egyetemi hall- gatók egyesülete

A Zágrebben tanuló magyar egyetemi hallgatók már évekket ezelőtt akciót indítottak egy magyar diákegyesület felállítására érdekében. Ez év június 18-án a zagrebi egyetem rektora engedélyt adott egy magyar diákegyesület megalakítására és így „Kulturno Društvo Magyarszkih Akademicsara“ néven meg is alakult a magyar egyetemi hallgatók egyesülete. Az egyesület célja a magyar kultúra ápolása, a szegénysorsu egyetemi hallgatók támogatása és felségélyezése.

Az egyesület tagjai június közepén megválasztották az ideiglenes vezetőséget, melynek tagjai a következők: Elnök: Major István bölcsész, első titkár Muhy Pál orvostanhallgató, második titkár Csányi Sándor orvostanhallgató, pénztáros Merth József orvostanhallgató. A felügyelő bizottság tagjai: Hegedüs László gépészmérnök hallgató, Pinkert István bölcsész és Gyetvai Ferenc gyógyszerész.

Az ideiglenesen megválasztott vezetőség már a nyári szünetek alatt élénk munkásságot fejt ki az egyesület felvirágoztatása érdekében és intenzíven dolgozik azon, hogy Zágrebben egy menzát állítsanak fel az ott tanuló magyar egyetemisták részére. Ez a tervük, ha a megfelelő anyagi támogatás nem marad el, sikerülni is fog és észre az egyetemre kerülő diákok olcsó ebédhez juthatnak.

APOLLO, július 10-én

Reprizben

Mamselle Nitouche

A főszerepben: ANNY ONDRA, GEORG ALEKSANDER és OSCAR KARLWEIS
Mélyen leszállított helyárak!

Tévesen értelmezett távirat miatt

temetést rendeltek Szuboticán egy élő földbirtokosnak

A gyászoló család elbocsátotta az arató munkásokat és előkészületet tett a temetésre, mire kiderült a fatális tévedés

Tragikomikus eset foglalkoztatja Szubotica város közvéleményét. Egy rosszul értelmezett, vagy tévesen továbbított távirat ugyanis olyan súlyos bonyodalmakat okozott egy élő földbirtokos családjában, hogy a hozzátartozók ok nélkül elsírták a betegeskedő családfőt, sőt minden intézkedést és előkészületet megtettek a temetésre. A feltűnést keltő ügy előzményei a következők:

Néhány hét óta Palicson üdül Návay Antal ismert szuboticiai földbirtokos, aki hosszabb ideje vizibetegségben szenved. A gondos ápolás mellett nem fenyegette közvetlen veszély a betegeskedő gazdálkodó életét, a napokban azonban Návayt muló rosszul fogta el és megkérte az egyik erdészt, aki éppen nála tartózkodott, hogy

értesítse táviratilag Zsednikben lakó leányát, Návay Juliskát és annak férjét, Bájics Mihály gazdálkodót betegségéről, mert szeretné, ha meglátogatnák.

A táviratot el is küldték, annak szövege azonban eddig ismeretlen egyén

fatális tévedése folytán tragikus jelentőséget nyert, mire Zsednikben kézbesi-

tették. Bájics Mihály gazdálkodó felesége másnap a legnagyobb megrendüléssel olvasták a táviratból, hogy Návay Antal meghalt.

Gyászukban elbocsátották aratómunkásaikat, a halálesetről értesítették a kiterjedt család többi tagjait, majd az első vonattal Szuboticára utaztak és még mielőtt a halottasházat felkeresték volna, elmentek a Szent György plébániára, megrendelték a temetést, megszerezték a kriptanyitási engedélyt, egyszóval minden intézkedést megtettek a temetésre. A gyászolók ezután Palicsra mentek és kopogtak a „halottaszobába“ ajtaján, ahonnan legnagyobb meglepetésükre a halottnak vélt Návay Antal hangja válaszolt:

— Aki kopog, lépjen be!

Elképzelhető a rokonok öröme és meglepetése, amikor ágyban fekvő, beteg egyén, de életben találták Návay Antalt, a kriptafelnyitásának költségét azonban már fedezniük kellett. A megtévesztett rokonok most annak felderítésén fáradoznak, hogy kinek a felületessége okozta az elírást, amely súlyos perceket és anyagi károkat okozott a családnak.

Griffin és Mattern amerikai oceanrepülők berlini tartózkodásuk alkalmával Köhl német oceanrepülővel is találkoztak, aki szívélyesen üdvözölte legújabb kollégáit.

A noviszádi törvényszék letartóztatta a noviszádi „Jugoszlávia“ vámkövetítő cég kifutóit, akik

egy év óta állandóan fosztogatták az üzlet okmánybélyegkészletét

A kifutók mintegy 30.000 dinárral károsították meg a céget

A noviszádi rendőrség a napokban érdekes letartóztatásokat eszközölt Noviszádon. A noviszádi Jugoszlávia vámkövetítő iroda vezetői már régóta észrevették, hogy valaki a cég okmánybélyegkészletét állandóan megdezsmálja, azonban mindezt

A kánikula könnyebben elviselhető

ha higiénikus nyári inget vesz

Klein Jenőfi

Az eredeti dr. Lahmann-féle ingek nyári lerakata.

Mélyen redukált árak!

nem tudtak a titokzatos fosztogató nyomára akadni. A cégnek ugyanis állandóan nagymennyiségű okmánybélyegre van szüksége, amelyeket a szállítási ügyekkel kapcsolatos iratokra használ fel és így az irodában mindig több ezer dinár értékű okmánybélyeg szokott állni, amelyet az egyik kézi pénztárban tartottak és amelynek két kulcsa közül egyiket az egyik cégtárs, a másikat pedig a másik cégtárs tartotta magánál.

Miután a bélyegekről kezdetben nem vezettek nyilvántartást, nem is jöttek rá a hiányra. Három hónappal ezelőtt azonban egyszerre felkötő módon megcsappant a bélyegállomány és ettől az időtől kezdve fokozottabb ellenőrzést kezdtek a bélyegekre gyakorolni.

A dezsmálásra néhány nappal ezelőtt jöttek rá, amikor is a cég 24 darab 10 dináros okmánybélyeget vett, amelyből a délelőtti folyamán 13 darabot elhasználtak, úgy hogy 11 darab maradt még. Délután újra szükség volt a bélyegekre, ekkor azonban legnagyobb meglepetésükre a bélyegekből már csak 2 darab maradt.

A gyanu ezekután azonnal arra a kifutó fiúra irányult, aki a déli szünet alatt az irodában maradt, aki azonban a dologról semmit sem akart tudni. Végre a másik kifutófi elárulta, hogy amikor délután bejött, Ditrichstein, az egyik tulajdonos íróasztala körül M. J. kifutófiut látta foglalatoskodni.

A kifutófiut Zsivadínovics vámkövetítő fogta vállaltára és a fiu be is vallotta, hogy állandóan dezsmálta a pénztárt, majd rövid keresés után előkerült két kulcs, amelyek a félreeső helyen a gerendán voltak elrejtve.

Honnan ered a kulcs?

A továbbiakban azután érdekes részletek kerültek napvilágra. Kiderült, hogy

a kifutófiu már néhány hónapja állandóan, rendszeresen fosztogatta a bélyegkészletet. Elmondta, hogy a kulcsot G. K.-tól, a cég régebbi kifutójától vette, aki viszont a kulcsot T. Gy. elődjétől „örökölte“.

Az egyik cégtárs ugyanis régebben elvesztette a pénztár kulcsát és ezt a kulcsot véletlenül T. Gy. találta meg, aki ettől az időtől kezdve állandóan dezsmálta a bélyegeket. T. Gy. később a titokba beavatta társát G. K.-t is és ettől az időtől fogva ketten lopkodták a bélyegeket.

A két fiu naponként váltotta fel egymást a déli szolgálatban és hol az egyik hol a másik nyult a pénztárba.

G. K. 50 dinárt fizetett a kulcs használatáért. Időközben azonban mindkét kifutófi elkerült a cégtől és ekkor a kulcs reá szállt.

Ekkor azonban már a cég tulajdonosai is gyanút fogtak és

másik pénztárszekrényt csináltattak.

Ennek az új szekrénynek a záráról aztán M. J. gipszlevonatot készített és ennek nyomán elkészítette a rendkívül komplikált kulcsot, ami kiűzött sikerült és folytatni kezdte előző munkáját.

Az üzlet kitűnően jövedelmezett, soha sem vettek észre semmit, a pénzen pedig kitűnően éltek.

Elegánsan kiöltözöttek, ozsonná a

Indóan sonkát és különböző nyaláncsagokat hozattak.

A cég az esetről nyomban jelentést tett a rendőrségnek, amely mind a három kifutófiút letartóztatta. Egyidejűleg a rendőrség nyomozást indított az orgazdak után is, akik a bélyegeket a fiuktól megvásárolták. A legközelebbi napokban szenzációs letartóztatások várhatók az ügyben.

A cégszerződés a kifutófiúk mintegy 30 ezer dinárral károsították meg a vállalatot,

azonban lehet, hogy ez az összeg jóval magasabb, mivel a cég nem vezetett nyilvántartást a bélyegekről, a lopásokat pedig már egy év óta rendszeresen folytatták.

Hírök

1932

Július

10

VASARNAP

— A Magyar Közművelődési Egyesület szombori köre e hó 11-én, hétfőn este 9 órakor a szombori magyar olvasókör nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozatán a tisztikar megválasztása szerepel. Az ideiglenes vezetőség felkéri a tagokat, hogy a rendkívüli közgyűlésen teljes számban jelenjenek meg.

— **Eljegyzés.** Kalmár Gizike Temerin és Jamrik Lajos Temerin, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Fehérnemű

hölgyek, urak és gyermekek részére vm. kombinék, ingek, melltartók, nadrágok, nyári fehérneműk a legolcsóbb és legjobb

„LAFAJET”-nél Novisad, Duna u. 19

— Az üzletek lajstromozása Szomborban. Az üzletekre vonatkozó báni rendelet értelmében mindazon ipari igazolvánnyal rendelkező üzletlajstromosok, akik eddig még nem regisztrálták üzleteiket, tartoznak üzleteik lajstromoztatása céljából dr. Groscics Jenő városi jegyző hivatali helyiségében (Városháza, I. emelet 13. sz. ajtó) délelőtt 9–11 óra között legkésőbb szeptember 9-ig jelentkezni. A jelentkező kereskedők hozzák magukkal eredeti iparigazolványukat, annak három példányban gépirással készült egyszerű másolatát illetve fordítását. A bejelentés 5 dináros, a mellékletek 2 dináros okmánybélyeggel látandók el. Akik az előírt határidőn belül lajstromozás végett nem jelentkeznek, iparigazolványukat elveszik.

— **Életörömöt, munkakedvet** csak úgy érezhet, ha belső szervei (gyomor, belek, epe, máj, vese) jól működnek és a vére a káros, idegen anyagoktól mentesítve van. Legalkalmasabb a kifogástalan bélműködés előidézésére naponta fél ivópohár HUNYADI JÁNOS természetes keserűvizet inni, melynek használata biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a vérkeringést, elvonja a test felesleges és káros nedveit, mozgékonytá és üdévét teszi az embert. Ügyeljenek a vörös közepmezűjű címkére! Kaparó gyógyszerárakban, drogériákban és minden jobb üzletben.

— A nép öröme minden hétfőn délután a Sibality-féle lepény (Szubotica). Öt órakor kapható.

BACSPETROVOSZELOI HIREK:

Szatmári Albin ideiglenes kántort a római katolikus hitközség kirendelt tagjai véglegesítették állásában. A püspöki hatóság az erről szóló jegyzőkönyvet csak a kántori jövedelem végleges megállapítása után hagyja jóvá. — Minden évben az önkéntes tűzoltótestület felelősségére a sztaribecsei szolgabírószág megengedi a község belterületén a cséplést. Bár még az aratás kezdetén vagyunk, a tűzör a toronyban elfoglalta a helyét, a tűzoltótestület pedig szorgalmas gyakorlatozással képezte ki tűzvész esetére újonc tagjait, akik a napokban állották ki a szigorú vizsgát zárógyakorlat alakjában és bajtársi fogadalmat tettek. Ez alkalommal az idősebb tűzoltók szolgálati érmet kaptak. — Üdvös eszmét valósított meg a község elöljáróság. A két kövezett főuccát a száguldó autók porától locsolással mentesíti. — A képviselőtestület elhatározta, hogy a régi szőlőket holdanként örökáron 10.000 dinárért eladja és ha nem a mostani bérlők veszik meg, akkor a további bérleti összeget az új tulajdonosok kapják. — Elkészült a község 1932. évi költségvetése, melyet némi módosítással elfogadtak. — A kiosztott községi agrár földek megváltási árát a legközelebbi községi képviselői gyűlés állapítja meg.

Harisnyák

minden kivételben, selyemharisnyák, gyermekharisnyák és zoknik, férfizoknik, valamint az összes ruházatkészítők, keztük stb legolcsóbbak „LAFAJET”-nél Novisad, Duna u. 19

— Felmentettek a szeméremcsértés vádjá alól egy novacrnjai kereskedőt. Becskerekéről jelentik: A becskereki törvényszék tegnap hirdetett ítéletet Simon Vilmos novacrnjai kereskedő szeméremcsértési bűnperében. Ebben az ügyben a törvényszék már napok óta zárt tárgyalást folytatott és helyszíni tárgyalást is tartott, amely alkalommal számos fiatalok kislányt kihallgattak. A vád szerint Simon állítólag fakeskedésbe esalta a kislányokat és szemérem elleni vétséget követett el. A bíróság tegnap kihirdetett ítéletében Simont a vád és következményei alól felmentette, mert úgy találta, hogy a kislányokat felbujtatták, hogy Simon ellen valljanak.

— **Füzőket, melltartókat méret szerint legolcsóbban készíti: Fischer és Fia, Noviszád.**

— Arnau: „Halálra ítélem”. A modern regény legnagyobb érdeme, hogy noha a lelki mélységek feltárását soha nem ismert tökéletességig vitte, mindörökké lemondott az unalomról. Nem ismer kényes témát, nem ismer érinthetetlen problémát. A határok a klasszikus remekmű és a bűnügyi regény között elmosódtak. A lényeges csak az, hogy az olvasó mindig az eleven élet kellős közepében érezze magát. Arnau regénye: a Halálra ítélem! minden ízében modern olvasmány. Szenzációkban és gyilkosságokban nem éppen szűkölködő napjaink egyik legizgalmasabb problémájához nyúl: szabad-e a gyilkost meggyilkolni? Vannak-e holtbiztos bizonyítékok arra, hogy csakugyan a gyanúsított az, aki őlt? Az igazságszolgáltatás története nem egy borzalmas „Justizmord”-ot mutat fel. Lehet-e az állami közösség erkölcsi tekintélyével állni a tévedésből elkövetett kivégzés mögött? Arnau regényének hőse, egy tépelődő lelki, kutató szellemű újságíró, életét kockáztatva kísérli meg a maga bőrén mindezeknek a kérdéseknek a tisztázását. Gyilkosság gyanújába kerül és engedi, hogy a vizsgáló szálai a látszólagos igazságok egyre szorosabb hálót fonjanak köréje és csak mikor a hurok már-már elítelt nyakába hull, akkor tépi szét dacos lendülettel a hirtelen hazugsággá váló igazságok szövődékét. A regény ennek az izgalmas halálküzdelemnek mesteri rajza, az események rohamja az első szótól az utolsóig lekötö az olvasó figyelmét. A kitünő regény az Athenaeum két pengős könyvei sorozatában jelent meg. Jugoszláviában ára husz dinár. Mindenütt kapható. Főbizományos Literária, Szubotica.

— Gurkán a legmegbízhatóbb konzerválószert gyümölcsök és zöldségek részére. Kapható minden fűszerüzletben.

Sport és nyári fehérnemű

fürdőtrikók és fürdődresszek, zephir gyapjuból kötve férfiak részére 44 Din.-tól 50-ig, hölgyek részére 54-től 60-ig, továbbá fürdősapkák, női és gyermeksapkák, szokolruhák, övek stb. legolcsóbban a legnagyobb választékban

„LAFAJET” Novisad, Duna ucca 19

SZENTAI HIREK:

A szentai tűzoltótestület parancsnoksága csütörtökön tartott ülésén elhatározta, hogy a gabona-hordás és cséplés ideje alatt a városi szérűkőn tűzvédelmi különítményeket fog felállítani, amelyek kellőképpen felszerelve éjjel-nappal a szérűkőn foglalkozni, hogy az esetleges szérűtüzeket elfojtsák és továbbterjedésüket megakadályozzák. A tűzoltótestület a szolgálatot teljesítő tűzoltók napidíjainak fedezésére a gazdáktól lánconként 10–10 dinárt fog szedni.

Szombaton délelőtt fogták ki Koszanovics Szmija öngyilkos kolonista asszony holttestét a Tiszából a Szokol-fürdőház közelében. Minthogy az öngyilkossági szándék kétségtelen, a rendőrség megadta az engedélyt a temetésre.

A szentai cséplőgéptulajdonosok érdekeik megvédése végett ma délelőtt gyűlést tartanak, hogy megbeszéljék azokat a feltételeket, amelyek mellett az idén cséplést vállalnak. Egyöntetű eljárás biztosítása végett kartellba tömörülnek. Azonkívül memorandummal fordulnak a báni kormányzathoz, hogy a cséplőgéppel bíró gazdáknak ne lehessen másoknak kölcsönadni gépüket és csakis saját maguk gabonáját szabadon elcsépleni, mint ahogy kormányrendelet szerint az aratógépeket is csak saját gabona learatására szabad használni. A cséplőgéptulajdonosok a memorandumban arra hivatkoznak, hogy a cséplőgéppel rendelkező gazdák nem fizetnek adót gépeik után s így jogtalanul cséplenek másoknak különböző túrtügyek alatt, miáltal nekik tetemes károkat okoznak. A báni kormányzatot arra kéri, hogy még a cséplési idény megkezdése előtt sürgősen adjon ki általános rendeletet ebben a szellemben.

A báni kormányzat leiratban értesítette Szentaváros tanácsát, hogy a szentai kereskedők és iparosok kérelmét méltányolva nem zárkozik el az elől, hogy indokolt kérésre a szentai országos vásárokat vasárnap tarthassák meg. A városi tanács felszólította a szentai kereskedők egyesületét és az ipartestületeket, hogy a vasárnapi vásártartásra vonatkozó kérelmüket mielőbb adják be, hogy azt a báni kormányzathoz felterjeszthessék.

Szenta város képviselőtestületét hétfőn délelőtt 8 órára hívta össze közgyűlésre Vujics Száva polgármester. A tárgysorozatban 98 pont szerepel.

A városháza alatti boltelhelyiségek bérléte nagyobb részt befejezést nyert, amennyiben 4–5 helyiség kivételével az összes üzlethelyiségeket megtartották régi bérlők a régi áron. Néhány helyiségre nem adtak megfelelő ajánlatot. Ezeket újabb árverésen fogják a jövő héten újra kiadni. A városi tanács és a gazdasági bizottság elvben megállapodott arra nézve, hogy ha nem kapja meg ezéért a régi bért, inkább üresen hagyja az üzleteket, de nem engedi, hogy a városház alatti értékes üzlethelyiségeket poton pénzben adja bérbé.

Két egészen fiatal cigánylány feltörte és kifosztotta csütörtökön éjjel Szlavnic Jukka zsidótemplom melletti trafikos bódéját.

— „Ferenc József” keserűviz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodás és munkaképességet.

Központi fűtését, FÜRÖDŐSZOBABEREN-DEZÉSÉT stb. csak a „HYDROTHERMA” céggel, JAHN PÉTER műszaki vállalat, Kralja Aleksandra 33. kértessék, mert csak így jut elörendő, azold és olcsó berendezéshez!

— 80.000 dinárt nyert az Állami Osztály-sorsjáték IV. húzásán a 17.822 számú sorsjegy, melyet ismét „Rad” trafikban, Jevrejszka u. 14. vásároltak.

Égész Noviszád a „LAFAJET” Duna ucca 19. olcsó árairól beszél

— **Leendő anyáknak** kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangozóan dicsérik a valódi **Ferenc József** vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A szubotocai nyugdíjasszövetség felhívása. A vasúti és egyéb nyugdíjasok szövetségének felügyelete alatt működő koszoru és zászlóalap kezelője felkéri a koszoru és zászlóalap tagjait és tagtársnőit, hogy a július 17-én délután 5 órakor tartandó értekezleten minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek, I. kör Vlaszka ucca 8. szám alatt a szövetség új helyiségében.

Prima szerémi 2655
gyertyán hasáb ölenként 560 D.
lúkk hasáb „ 520 „
100 kg. aprított búkká 28 „
KELLER faterlep, Strand uton. Telefon: 24-17

— **Házasság.** Néhai Csernus Elek a szubotocai Szent Teréz templom volt főkántorának leánya, Csernus Mariska tanítónő és Kuluncsics Jovan kereskedő a szubotocai Szent György templomban házasságot kötöttek.

— **Szabadon bocsátották a noviszádi „Két tölgy fához” címzett vendéglő szakácsnőjét.** Tegnapi számunkban megírtuk, hogy a noviszádi rendőrség előállította Pesti Annát, a noviszádi „Két tölgy fához” címzett vendéglő alkalmazottját. A leány előállítására Huber József kereskedő feljelentésére történt, aki azzal gyanúsította meg Pesti Annát, hogy 5200 dinárt tartalmazó pénztárcáját ellopta. A kihallgatás során a rendőrség ártatlannak találta Pesti Annát és szabadlábra helyezte. A „Két tölgy fához” címzett vendéglő tulajdonosa ellen a rendőrség az eljárást beszüntette, mert megállapítást nyert, hogy Pesti Anna szakácsnője a vendéglőnek és a tulajdonosnak más nőalkalmazottja nincs.

— **Kitűnő fagyalt 1 adag 2—3 dinár** a Fagyaltcsarnokban, Zseljeznicska 26.

— **Megszüntették Beeskereken az egyes városrészek elzárását.** Beeskerekről jelentik: Megírta a Reggeli Újság, hogy a száj és körömfájásjárvány miatt Beeskereken a Bega jobbpartja és balpartja között elzárták a városrészeket. Miután a száj és körömfájás most már mindkét városrészben elterjedt, ezt a zárlatot megszüntették, ezzel szemben minden istétkedést megtekint a járvány letörésére. Míg a városban, akiknek tulajdonában valamely állat megbetegszik, nyomban jelentést kell tenniük a városnál. Eddig hatvanhat beeskereki utcában fordult elő száj és körömfájás és összesen 120 esetben jelentettek be megbetegedést. Husz esetben a megbetegedett állatok elpusztultak.

— **Lysoform** csak eredeti üvegben valódi. Kimérve haszontalan hamisítvány.

— **Reménytelen szerelme miatt öngyilkosságot** kísérelt meg a noviszádi ZsSK egyik játékos. Sopalo Szpaszoje a noviszádi ZsSK játékos csütörtökön este munkahelyén 25 darab aszpirinttablettát vett be öngyilkossági szándékból. Állapota jelentékenyen javult. Tettét valószínűleg szerelmi bánatában követte el.

— **Megállapították a petrovaradini tiszti strandon vízbe fulladt katoná személyazonosságát.** Megírta a Reggeli Újság, hogy a petrovaradini tiszti strandon csütörtökön délután egy katonát a vízbe fulladt. A szerencsétlen ember személyazonosságát annak idején még nem lehetett megállapítani. A vízbe fulladt katonát holttestét pénteken délután 5 és 6 óra között kivetette a víz. A bizottság megállapította, hogy a vízbe fulladt ember Zafirovics Vladával azonos, aki az első hadsereg tréningtáborán teljesített szolgálatot. Zafirovicsot néhány nappal ezelőtt Beogradból Noviszádra helyezték át. Zafirovics mielőtt még jelentkezett volna, fürödni ment és közben a vízbe fulladt. A holttestet beszállították a katonai kórház hullakamrájába.

— „**Hunyadi János**” keserűvíz a legmegbízhatóbb és legideálisabb hashajtószer, kapható mindenütt.

Befejezték a vádlottak kihallgatását a Majtány féle kémkedési bűnperben

Hétfőn délelőtt folytatják a tárgyalást

Beogradból jelentik: Az államvédelmi bíróság tegnap reggel nyolc órakor folytatta a kémkedéssel vádolt Majtány András és társai bűnyüvének fő tárgyalását. Tegnap délelőtt Takács József kihallgatásával kezdődött meg a tárgyalás. Takács elmondta, hogy 1930. Nyarán Magyarországra ment, hogy ott munkát keressen, Mohácsra azonban letartóztatták, mert nem volt utlevele. Pécsre kísérték, ahol Majtány elé vezették. Majtány azt mondta neki, hogy Magyarországon nehezen kap munkát, mert nagy a munkanélküliség, de küldjön adatokat a jugoszláv katonaságról. Majtány megmutatta neki, hogyan kell láthatatlan tintával írni, egyúttal 10—12 pengőt adott át neki. Takács „még egy ural” beszélt és bevallja, hogy jelentéseket küldött.

— Küldtek magának pénzt is, kérdezi az elnök.

— Száz dinárt kaptam.

— Kaptam valamit számomra?

— Kaptam, de a számra nem emlékszem.

Végül elmondja, hogy összesen 400 dinárt kapott.

Benő János a következő vádlott, nem tud s szerbül s ezért tolmács útján hallgatják ki. Elmondja, hogy az elmúlt év februárjában bizonyos Prell János nevű ember kérdezősködött utána, aki találkozni akart vele. Levelezett is Prelllel, akinek azt írta, hogy nehéz átmenni Magyarországra, mert ez költséges. Miután megígérték, hogy megtérítik költségeit, átment Magyarországra. A vonatban megismerkedett egy emberrel, akinek elmondta, hogy Villányon és Pécsen fog tartózkodni. Az ismeretlen megkérdezte tőle, hogy hol száll meg, mire azt felelte, hogy valamelyik barátjánál. Pécsen egyik barátjával találkozott és egy szállodában szálltak meg. Itt találkozott azzal az emberrel, akivel a vonatban beszélgetett.

Ezt az embert, mint Madarász gépészt mutatták be és ez a Madarász nem volt más, mint Majtány András.

Benő ezután elmondja, hogy ötszáz dinárt kapott és láthatatlan tintát.

Ideiglenes bizottság alakult azzal a céllal, hogy a kivitelre szánt áruk is bemutatásra kerüljenek a csikágói világkiállításon

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara közlése szerint Beogradban ideiglenes bizottság alakult meg azzal a céllal, hogy a csikágói nagy nemzetközi világkiállításon, amelyet a jövő évben tartanak, a kivitelre szánt jugoszláv árukat is kiállítsák. A jövő év július elsején nyílik meg ugyanis a csikágói világkiállítás, amelyen nemcsak Amerika negyvennyolc állama vesz részt, hanem Európából is számos állam hivatalosan képviselteti magát.

Mivel a jugoszláv állam az általános tájékozódás szempontjaiból hivatalosan nem képviselteti magát a kiállításon, Beogradban június 26-án külön ideiglenes bizottság alakult azzal a céllal, hogy illetékes intézménycink közreműködésével minél több olyan magáncéru vegyen részt a kiállításon, amelynek áruit megfelelő megszerzés esetén Amerikába lehet exportálni.

Ilyen módon lehetővé válnék, hogy hivatalosan nem is vesz részt Jugoszlávia a

— Aláírt maga valami nyugtát? — kérdezi az elnök.

— Igen, a nevémet írtam alá.

— Majtány azt állítja, hogy a 618. számot írta alá.

— A nevémet írtam alá, erősíti a vádlott.

Elmondja még, hogy összesen négy levelet kapott és a kulukról kértek tőle felvilágosításokat.

Erre azt mondta, hogy ezek olyan mesék, amit csak asszonyok szoktak pletykálni. Arra a kérdésre, hogy a negyedik levél után miért hagyta abba a levelezést, kijelenti, hogy azért, mert ez a levél gyanús volt előtte.

A bíróság ezután Sörös Albertot hallgatja ki.

— Miért ment el 1930. augusztusában Bajára? — kérdezi az elnök.

— Azért, hogy az örökségem ügyében érdeklődjem. Nem volt rendes utlevelem és letartóztattak. Egy Neuwirth nevű ismerősöm járt közben, mire szabadlábra helyeztek.

— Mit kívánt magától Neuwirth?

— Azt, hogy legyek bizalmi ember a belimanasztiri rendőrségnél, hogy így értesítésekhez juthassak.

Sörös ezután elmondja, hogy Majtány Kovács néven mutatkozott be neki. Elsősorban szóbeli jelentéseket kértek tőle, másodsorban pedig láthatatlan tintával írt írásbeli jelentéseket. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy kapott-e valamilyen számot, kijelenti, hogy a 28. számot kapta.

A bíróság ezután Klemen Ivan hatvanhárom éves vádlottat hallgatja ki. Klemen elmondja, hogy a fiát látogatta meg Magyarországon, nem emlékszik, hogy Majtánnyal találkozott volna, mert az állítólagos találkozáskor ittas volt.

Szünet után a bíróság Kovács Imrét, Sáros Ivant, Horvát Pántát és Ratkovicsot hallgatja ki, majd a tárgyalás folytatását hétfő délelőttre tűzi ki. A vádlottak kihallgatása ezzel befejezést is nyert és hétfőn a bizonyítási eljárásra kerül a sor.

kiállítás, legfontosabb kiviteli cikkeink bemutatására kerüljenek a csikágói világkiállításra. Mindazok, akiket a csikágói világkiállítás ebből a szempontból érdekel, közelebbi felvilágosítást kapnak a beogradi bizottságnál, amelynek címe: „Agentura of Progress 1833 International Exposition Chicago 1933 — Beograd Presztolonaszlednikov trg 22.

— Társamnak az eddigi közös ügyvédi irodából való kiválása folytán ügyvédi irodám a volt közös iroda helyiségében Szombor, Kraljevics Djordje ucca 13. sz. alatt önállóan folytatom. — **Dr. Scheib Károly** ügyvéd.

— **Ma tartja a petrovaradini Lövészet évi nyári mulatságát a Frankopan-vendéglő kerthelyiségében.** Délután 4 órakor kezdődik a céllövő és a kugli verseny, melyen a három legjobb céllövő és a három legjobb kuglizó díjat kap. Este nyolc órakor kezdődik a mulatság, melyen a talpalávalót a katonazenekar huzza.

Lysoform a nők barátja!

Sport

Ma délután 6 órakor Noviszádon:

Oszijeki HAJDUK—NAK — Barátságos

NAK pálya, bíró: Nikolics

Az oszijekai futballesapatok immár mindenütt szívesen látott vendégek, mert Oszijek futballsportja az utóbbi években ugrásszerű fejlődést mutatott. Jól tudják ezt országszerte és nincs olyan csapat Jugoszláviában, amely oszijekai csapatokkal szemben biztos győzelemre számíthat.

A Hajduk méltó képviselője Oszijek futballsportjának, mert egyesíti magában mindazokat az előnyöket, melyeket a külföldi professzionista, vagy kiváló amatőr csapatokkal fenntartott állandó érintkezés termel ki. A csapat gyors, mégis technikás futballt játszik, azonkívül elsőrangban bírja az iramot, ami az eredményes játék legfontosabb kellékeinek egyike.

A NAK igen jó formában van. A csapaton előnyös változtatásokat eszközöltek, a legutóbbi erős mérkőzések és tréningek során együtvé kovácsolódott a kékféher ti-

zenegy. Győzelemre azonban ma délután csak nagyon jó játékkal számíthat és az első perctől az utolsóig törhetetlen tempóbirással.

A mérkőzés előtt öt órakor a kamenicai Fruskogorac—NAK oldboy csapatok játszanak előreláthatóan érdekes és humoros jelenetekben bővelkedő revánsmérkőzést. — Nemrég a NAK oldboy csapat nagygólos győzelmet aratott Kamenicán, a kamenicai vén fiúk most revánst akarnak venni a zöld mezőn és a fehér asztalnál egyaránt. Mindkettőre alkalom kínálkozik, mert a mérkőzés után barátságos vacsora lesz és kugliverseny.

Délután négy órakor a kamenicai Fruskogorac—NAK kombinált mérkőzés vezetibe a NAK pálya érdekesnek és mozgalmasnak ígérkező ma délutáni programját.

Ma dől el a becskerekéi bajnokság

Becskerekről jelentik: Vasárnap játszik le Becskereken a bajnokság utolsó fordulóját, melyen a Schwaebische a Vasutasokkal, a Vojvodina pedig a Rádnicskival kerül szembe.

Az eddigi bajnoki mérkőzések során a bajnokság kérdése még nem dől el végleg, mert egy a listavezető Vojvodina, mint a második helyezett ZsSK elnyerheti a bajnoki címet. A kettő közül jóval több eséllyel indul a Vojvodina, mert ha sikerül döntetlent elérnie a munkáscsapatnál szemben úgy máris bajnoknak tekintendő, sőt abban az esetben, ha a vasutasok alulmaradnak a Schwa-

bisheval szemben a Vojvodina győzelem nélkül is bajnokká avanszál. A vasutascsapat csak abban az esetben lehet bajnok, ha a Schwaebische legyőzésén kívül a munkáscsapat is megszerzi a Vojvodinától a bajnokságot jelentő pontokat. A vasárnapi fordulón dől el ezenkívül a Schwaebische és Rádnicski között a harmadik hely is.

A mérkőzés fontosságára való tekintettel mind a négy csapat erősen készül a mérkőzésekre és a legjobb csapatát állítja ki, ezért az utolsó bajnoki forduló hozza a szezon legjobb és legnívósabb mérkőzéseit.

Nagy érdeklődés előzi meg Szuboticán a Bácska—Szlávia ligamérkőzést

A második helyezés sorsa függ a mérkőzéstől

A ligamérkőzések kezdete óta a Bácska mind-íg csak egyszer mérkőzött ottthon, amikor első ellenfelét a BASK-ot kitűnő játékkal legyőzte. Azóta a szubotici bajnok minden mérkőzését ellenfelével játszotta le, amelyek során Sabácon és Noviszádon vereséget szenvedett, Becskereken pedig győzött. Az eddigi küzdelmek során tehát a Bácska négy pontot szerzett és ezzel a második helyet foglalja el a tabellán a hatpontos Vojvodina mögött.

A Szlavia négy mérkőzéséből kettőt játszott le Szomborban, ezekből az Obilics ellen két pontot szerzett és a Sabácon elvett ponttal együtt három pontja van, amellyel a negyedik helyet tartja. Főbb mint egy havi szünet után első ízben lép ismét Szuboticán pályára a Bácska ligameccsen, amelyben szombori riválisa a Szlavia lesz az ellenfele. A közönség igen nagy érdeklődéssel tekint a

mérkőzés elé, amelynek kimenetelétől a második helyezés sorsa is függ. Ha ugyanis a Bácska vereséget szenved, vagy akár csak egy pontot is lead, akkor a második fordulóban biztos lemaradásával kell számolni, tekintve, hogy a BASK két, a Vojvodina és a Mácsva pedig egy-egy mérkőzéssel kevesebbet játszottak nála és az első fordulóban szenvedett pontvesztéseiket ezekkel a csapatokkal szemben be sem hozhatja. Viszont, ha a Bácska vasárnap győz, akkor még nem veszítette el minden esélyét arra, hogy a nála jobban álló riválisok egyikét-másikát megelőzze a ligaküzdelmek második fordulójában.

A Bácska kétségtelenül favoritja a Szlavia elleni mérkőzésnek, bár a szombori bajnok könnyen okozhat meglepetést. A fél hatkor kezdődő mérkőzés előtt a Bácska törpe-ifjusági csapatai játszanak.

A magyar olimpiai uszócsapat tegnap mérkőzött először Newyorkban

Tegnap éjjel indult utnak a magyar olimpiai kiküldöttek főcsapata

Newyorkból jelentik: A magyar uszók és vízpolozók mint ismeretes csütörtök délután érkeztek meg Newyorkba és tegnap már starthoz is álltak turautjuk első állomásán Newyorkba, az ottani atlétikai klub versenyén. Az úszásban több válogatott ame-

rikai versenyző volt a magyarok ellenfele vízpoloban pedig Amerika olimpiai csapatát állították szembe a magyarokkal. A versenyt tegnap este rendezték és így eredményeiről eddig jelentés még nem érkezhettek. Newyorkból Csikágóba utaznak a ma-

gyar uszóolimpikonok, ahol 17-én versenyeznek. A következő turaversenyük július 20-án lesz. Július 23-án érkeznek Los Angelesbe, ahol pihennek az olimpiai küzdelmek megkezdéséig.

A magyar olimpiai kiküldöttek főcsapata tegnap éjjel 11 órakor indult utnak a keleti pályaudvarról. A kiküldetést illetően teljes a megelégedés, mert mindenki elmegy Los Angelesbe, aki győzelemre, vagy helyezésre számíthat. Az eddig kijelölt versenyzőkön elutazik még saját költségén Szabó József is, az UTE fiatal távolugrója, aki a múlt vasárnap 736 centimétert ugrott.

A búcsúztatásnál hatalmas néptömeg jelent meg úgy, hogy rendőri készültséget kellett igénybevenni a közlekedés rendjének biztosítására. Sok felkészítő hangzott el, azután lelkes kendőbogatás közben kigördült a vonat az állomásról és elvitte a magyar sport és a magyar kultúra messzi Amerikába küldött képviselőit.

Kisorsolták a Ludaics-serlegmérkőzés második fordulóját

A dr. Ludaics serlegmérkőzés klubközi bizottsága pénteken sorsolta ki a serlegmérkőzés második fordulóját.

Július 24-én: Gradjanszki (Sztaribecsej)—Szak (Szenta); Rádnicski (Szenta)—Dulcis (Novivrbász). Július 31-én: Szentai AK—Dulcis; Gradjanszki—Rádnicski. Augusztus 7-én Szentai AK—Rádnicski; Dulcis—Gradjanszki. Az elülállók a pályaválasztók.

A bizottság igazolta az első forduló mérkőzéseinek eredményét, kivéve a Szentai AK—Rádnicski 3:3-as eldöntetlen eredményét, amelyet a Szentai AK azon a címen, hogy Erdeljan jogosulatlanul játszott a Rádnicskiban, megóvott.

A Ludaics serlegmérkőzések eddigi állása a következő:

1. Gradjanszki	3	2	0	1	10:5	4
2. Szentai AK	3	1	2	0	9:8	4
3. Rádnicski	3	0	2	1	5:8	2
4. Dulcis	3	0	2	1	7:10	2

OSC—SZAND mérkőzés lesz ma Odsacin

Odsacinak ma kitűnő futballprogramja lesz, amennyiben a szubotici exbajnok Szand szerepel az OSC ellen. A szubotici pirosfeketék tekintettel, hogy az OSC ma nagy formában van és az utóbbi időben kiváló eredményeket ért el, komplett első csapatukat küldi Odsacira. Ismerve a Szand szép játékát Odsacin és a környéken eddig nem látott érdeklődés nyilvánul meg a mérkőzés iránt. Az OSC és Szand a következő csapattal állnak egymással szembe:

OSC: Ruprich, Szutter, Horváth I, Kanyó, Besirovics (Weisz), Nagy, Schuy, Jerkovic, Mészáros, Horváth II, Poosz.

Szand: Varró, Held, Bali, Sztojanovic, Stark, Zsáki, Szilágyi III, Sajkovic, Inotai, Zvekan, Horváth, tartalékok: Dudás és Bojnicki.

A mérkőzés délután 5 órakor kezdődik az OSC pályán.

A noviszádi Graficsár Kulán. A noviszádi Grafikusok ma Kulán az ottani Rádnicski kitűnő csapatával mérkőznek. A Graficsár a következő felállításban veszi fel a küzdelmet: Mondovic I — Szakács, Mondovic II — Kapič, Wellner, Grünberg — Klier, Grujics, Turcsics, Mandics, Petrovics. Tartalék: Kiss, Ruzsicska, Brankovic és Sztefanovic. Vezető: Janzekovic.

Bíróvizsga Becskereken. Becskerekről jelentik: Mint minden évben úgy az idén is megtartják a bíróvizsgákat a becskerekéi alszövetség területén működő bírótisztületben. A gyakorlati vizsga ma délelőtt megy végbe a Borac pályán. A jelentkezőket a beográdi bírósövetség rendeltére Mojics Milorád és Szenegalac Branko vizsgáztatják.

A noviszádi Adamovicslepi SK lírei. Felkérem az alábbi játékosokat, hogy ma délután 1 órakor a pályán megjelenni sziveskedjenek: Kakucska, Juhász, Kéri, Kecskés, Horváth, Fülöp J., Hermann F., Fábán, Palicsko, Dudás G., Ács J., Krizsán, Tolt J. Az Alba tükörgyár csapatával mérkőzünk. — Intéző.

A noviszádi ZSK hírei. A vezetőség felkéri a következő játékosokat, hogy ma délután 1 órakor a Fehér Ökör vendéglő előtt pontosan megjelenjenek: Spiess, Rusko, Bakos, Bálint, Valent I, Gertner, Fülöp, Pörge, Sáfrány, Molnár, Messmann Redli. A csapat a Torzsa AND ellen játszik, vezető Vukajlovics. A II. csapat játékosai felszereléssel együtt tartoznak ma délután 2 órakor a Vörös Szív-nél (Uj Buzatér) megjelenni: Kovács, Heger, Drinyovszki, Mazány, Krasics, Evetovics, Milotics II, Bábin, Varga I, Novacsek B., Lantos, Sipos, Sztítás. Figyelmeztetjük az I. b. játékosokat hogy a náluk levő felszerelést okvetlenül hozzák magukkal. Azok, akik kerékpárral rendelkeznek, hozzák magukkal. A csapat Rumenkán játszik barátságos mérkőzést. — A vezetőség.

Vidéken mérkőzne a noviszádi Adamovicslepi SK július 17-én és 24-én. Ajánlatokat Dudás Gergely Adamovics telep I. csoport 120-C. címre kér.

Nemes Károly, a noviszádi Vojvodina külföldön is ismert kiváló trénera hetenként két nap vidéki csapat trenirozását vállalná. Megkereséseket lapunk szerkesztőségének sportosztálya is szívesen továbbítja.

Serlegmérkőzés. A szubotica—pálicsi tennisklub vasárnap, július 10-én a kulai tennisklub vendége lesz, amikor is a két egyesület a Hartmann serlegért fog megküzdeni. Kulai győzelmet remélünk.

Július 12-én a beográdi Sumadija tennisklub játszik barátságos mérkőzést a kulai tennisklubbal.

Puncsec a kiváló tenniszese, az országos bajnokság második helyezette, aki a nemrég megtartott országos bajnokságért folyó küzdelem során minden számban a döntőbe került és ezzel Szerbia bajnokságát nyerte, Kulán tartózkodik. A kiváló tenniszese kedden tart bemutató mérkőzést.

A NAK futballszakosztálya a vasárnap esti mérkőzésekre a következő játékosok pontos és feltétlen megjelenését kívánja: Délután 3 órakor: Gögös, Muha, Georgijevics, Werner, Breitvieser, Lenhardt, Vizi, Zolics, Schneck, Sztanko, Milinszki, Lerch, Body, Longaver. Az oldboy „bomba” csapata a következő: dr. Szentiványi, Martin, Fratricsevics, Gottvald, Alexi, Radoszavljevics, Bertók, Molnár, Breznik, Paraker, Lehrer, Neurohr, Paszt II, Polák, Gerich. A jelzett kerekkeket kérem, hogy délután fél 5-kor a pályán megjelenni sziveskedjenek. Az első csapat részére a Hajduk elleni revánsmérkőzésre a következő játékosokat kérem, hogy 5 órakor a pályán jelentkezzenek: Dussing, Sovljanzki, Zahoray, Müller, Haas, Rilli, Thurzó, Schubert, Schelb, Conics, Spiller, Lemmler, Welker, Elek, Kotrba. — Intéző.

Felkérem az alább felsorolt játékosokat, hogy ma reggel fél 8 órakor jelenjenek meg a Rádnicski pályán: Wagner, Kike, Kálóci, Klostyák, Petrovics, Szvinyarev, Jovanovics I, Moritz, Hercl, Salszki, Francisztli. Tartalék: Jovanovics II, Nagy, Sojó, Janek. — Szántai intéző.

Tennismérkőzés Szomborban. A dr. Ertl féle serlegért folyó küzdelemnek során a hó 10-én, ma Oszijek csapata játszik délután 3 órai kezdettel Szomborban. A szombori csapat a következő játékosokkal áll fel: Mayer, Parocetics, Sebestyén, Makszimovics és Spreicer.

A pálicsi Sporting Club uszós szakosztálya a mai napra tervezett propaganda versenyt a jövő hétre halasztotta.

OK:

Szombat, július 9

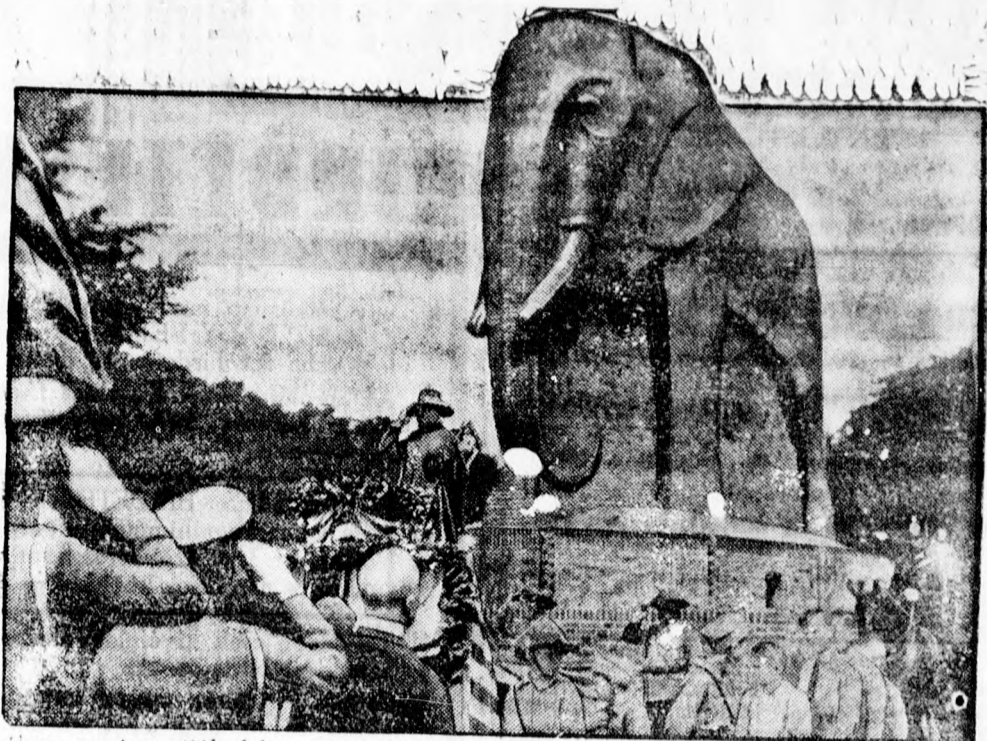
A dinár árfolyama. Budapest 9.98—10.10, Berlin 6.58—6.62, London 222.50.

Zürich. Páris 2015, London 1837.5, Newyork 513.7, Brüsszel 71.30, Milanó 26.17, Madrid 41.50, Amsterdam 206.95, Berlin 121.70, Szófia 3.72, Prága 15.17, Varsó 57.40, Bukarest 3.06.

Csikágó ízárlat. (Július, szeptember, december). Buza alig tartott 48, 50.75, 53.75. Tengeri tartott 29.375, 31.25, 31.875. Zab alig tartott 19.5, 19.75, 22. Rozs alig tartott 28.875, 31.75, 35.75.

Winnipeg. Irányzat: Alig tartott. Buza júliusra 53.875, október 56.75, december 58.125.

Liverpool. Irányzat: Gyengébb. Buza júliusra 4 sh 9.5, októberre 4 sh 10.875, decemberre 5 sh 0.625.

Brémában most avatták fel a világháboruban elesett német gyarmati katonák emlékművét, egy óriási, 10 méter magas, égetett téglából készült elefántfigurát, amelynek belsejében van a kripta.

Látogatás a zágrebi cserkész táborban

Aki a kora esti órákban észrevétlenül ellátogat hozzájuk, megfigyelheti a kis sátorváros lakóinak életét.

Már az első pillanatban szembeszökő az a fiatalos erő, játék és munkakedv, életöröm és energia, amely napbarnította arcukról lesugárzik. Minden sátorban rend, fegyelem és tisztaság uralkodik, mert a cserkésznek egyaránt fontos a testi és lelki nevelés, hiszen csak ép testben lakik ép lélek. Így a cserkész, aki kora ifjúságától normális, egészséges élethez, helyes táplálkozáshoz és munkaközösséghez szokik, feltétlenül értékes tagja lesz a társadalomnak...

A parancsnoki sátor körül valóságos tejeskanna-ütegek állnak s kisebb hordók „Hideg Ovomaltine üdít és erősít” felirással. A cserkészek ugyanis reggel és este Ovomaltine-nal táplálkoznak s a cserkészek vezetői ir erős propagandát fejtenek ki ezen egészséges koncentrált tápszer érdekében.

A cserkész tábor végén újra hasonló felírás: „Levegő, napfény, sport és Ovomaltine” s ez teljesen érthető, miután az maltine sok más előnye mellett kevés helyet foglal el, könnyen előkészíthető, tehát a táborozás idejére kiválóan alkalmas ital.

Az idei aratási és cséplési szezon előtti utolsó traktor és motorkezelői tanfolyam Szentán

A Bácskai Mezőgazdasági Egyesület közli, hogy a motor és traktorkezelői tanfolyam, amely az idén a cséplési szezon előtt a legutolsó Szentán, f. hó 11-én reggel 7 órával megkezdődik a Hajduska-féle vendéglőben (a kis gazdakör nagytermében). A szives érdeklődők a jezzett időben a megjelölt helyen jelentkezhetnek, avagy Csikmák Miklós okl. gépész urnál.

A vizsgáztató bizottság a tanfolyam befejezése után ki fog szállni Szentára a vizsgáztatás végett.

A tanfolyamon minden 18 évnél idősebb egyén részt vehet, akik traktor és motorkezelői vizsgát akarnak letenni. — Mindazon jelöltek, akik ne bírnák a zállamnyelvet tökéletesen, a tanfolyamot anyanyelvükön hallgathatják és tolmács segítségével vizsgázhatnak.

Hasonló tanfolyamok voltak már eddig Szomborban kétszer, B. Topolán, N. Vrbászson, Ban. Kraljevicsevon, Indjiján és Alibunáron mindenütt a legjobb eredménnyel.

Kedd délelőtt oszlják ki a szakácsművészeti kiállítás díjait

A tízóralval egubekötött díjkiosztást a munkáskamara nagytermében rendezik

Április 7-én rendezte a dunabánsági pincérek szakszervezete a konyhaművészeti kiállítást, amely pompásan sikerült. A kiállítás során megjutalmazták azokat a szakácsokat és egyéb konyhaművészeket, akiknek értékes és szakszerű munkája nagymértékben hozzájárult a kiállítás és mulatság hatalmas sikeréhez.

A jutalmazottak névsorának összeállításával nemrég készült el a zsűri Az érmek és diplomák is megérkeztek és

a jutalmakat kedd délelőtt 10 órakor oszlják ki a munkáskamara nagytermében.

Az ünnepélyes díjkiosztáson a bánság és a város képviselői is megjelennek. A dunabánsági pincérek szakszervezete ezúton is kéri a megjutalmazottakat, hogy a díjkiosztásra jöjjenek el.

A munkáskamara nagytermében egyébként büféasztalt állítanak fel a pincérek és az ünnepi aktus résztvevőit és látogatóit megvendélik.

Tegnap hajnalban kivégezték a halálraítélt Atanaszkovics Dragoljub hadnagyot

A többi elítélt tisztet lefokozták és fegyintézelthe utalták

Beográdból jelentik: Tegnap reggel 4 órakor Atanaszkovics Dragoljub hadnagyot a maribori kommunista összeesküvés halálra ítélt fővádottját kivégezték. Azelítéltet agyonlőtték.

A többi fegyháza itélt vádlottat, tiszteket és altiszteket lefokozták és büntetésük kitöltésére fegyintézetbe utalták.

VIDÉKRŐL

beérkező felvételeit még aznap dolgozzuk ki és

AZNAP

küldjük vissza. Így a legrövidebb idő alatt kapja kézhez a fototeknikai mai állása szerint eligondolható legtökéletesebb kivitelű felvételeit

FOTO-OPTIKA **TENER** SUBOTICA

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Julius 9—10, szombat—vasárnap

BUKOTT ANGYAL

Vidámság, szerelem és elegancia filmje.

Főszereplők:

Gary Cooper, Nancy Carroll, Lukács Pál

Kísérő musor:

HAZAI UJDONSÁGOK és
PARAMOUNT JOURNAL

Keveset használt Hardtmuth kályha eladó. Cim a kiadoban. 2728

Jókarban levő TENNISZ RAKETT eladó. Kralj Matija 14. 2466

SZÉP LUSZTEREK olcsós eladók. Irodának is alkalmasak. — Érdeklődni Napló kiadóhivatalában. 2691

NOI BICIKLI használt, kitünő állapotban, elköltözés miatt eladó. Cim: P. Vlaškalićnál, Novisad, Kr. Aleksandra 10. 2701

„REKORD” KÖTOGÉP, jutányosan eladó. Ipić, Novisad, Daničićeva 12. 2740

Egy világos keményfa hálószoba elköltözés miatt eladó. Magyar ucca 68. 2745

FOGLALKOZÁS

GYORSIRÁST, magyarnémet levelezést tanít Cserey tanár, Futoski put 21. II. 2704

DIÁKOK szakszerű előkészítése magánvizsgákra és pótvizsgákra. Gimnáziumi tanár, Futoska 27. 2721

ALLAST KERES

HIVATALNOKNO szerb-magyar gépirással és levelezéssel állást keres. Cim a kiadoban. 2744

KIADÓ

KIADÓ egy vendéglő. Novisad, Kamenicska nasszeje 94. 2730

Modern ház 3 szoba, előszoba, konyha, cselédszoba, speiz 800—dinárért azonnalra kiadó, esetleg eladó, és egy új francia ablak eladó. Batorijeva 25. Bővebbet ugyanott. 2678

WEISZ RUDOLF
URI SZABÓ

NOVISAD
FUTOSKI PUT 25

APRÓ- HIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a legkisebb apróhirdetés 10 dinár.

Az apróhirdetések ára előre fizetendő. Allást keresők 50% kedvezményben részesülnek.

A KERETES HIRDETÉSEK alapára: hasáb-milliméterenként 0'80 dinár, a lap szövegrészében 2'50 dinár, a napi hírek között 3'— dinár

Telefonon csak kivételes esetben veszünk fel hirdetéseket.

Jelíges leveleket, ajánlatokat stb csak akkor továbbítunk, ha feladójuk válaszbélyegét mellékel.

Vidéki kisebb hirdetési megbízásoknál kérjük a hirdetés árának előzetes beküldését akár készpénzben, akár postabélyegekben.

Reklamációkat csak értelemzavaró sajtóhibák esetén fogadunk el.

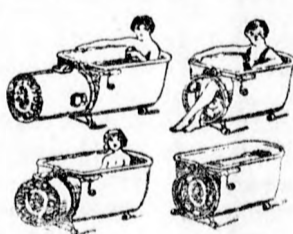
Hirdetéseket a vasárnapi számunkba szombaton délután 4 óráig, egyéb számunkba a közlés előtti napon esti 6 óráig veszünk fel.

FIGYELEM!

MA, vasárnap a Csokota vendéglőben

nagy aratóból

lesz, elsőrangú tamburazenekar közreműködésével. Tánc reggelig! Szíves pártfogást kér Herbszt Péter vendégfőrs, Novisad, Darányi telep.

Összerakható Patent- fürdőkhád

áránvétellel 900 D.
Vizszelladóknak
árengedmény.
Kérjen ismertetőt

Deutsch Károly
Starakanjlia, Tvornica
ogledala, metalne i limene
robe. 1348

Sport-cikkek

tennisz-, futball- stb. felszerelések, a legjobb hazai és külföldi gyártmányok állandó nagy raktárban

Leszmeister Antalnál, Odzsaci

Szakszerű rakethurozás

Még csak On nem tudja

hogyan reklám áron:

167 dinárért

kaphat garantált szintartó, tiszta gyapjuszövetet a kulai posztógyár noviszádi lerakatában. KRALJA ALEKSANDRA 20.

PALICS-FÜRDŐ

Subotica mellett a legkellemesebb és legelőcsőbb nyári UDÜLOHELY

Szép és egészséges leveles a palicsi ótói partján. Szabadfürdő a strandon 700 kabinnal. Iszap- és melegfürdők, kitünő gyógyhatással frülöti betegségekkel és emésztési zavarokkal. Vízisport, kikapcsolás, ping-pong, borsázas, Naponta térszene. Estéknél tánc. Mozgósulár a szabad levegőn. Modernül berendezett három szálloda. Nagy vígadó étteremmel kávéházzal. Teljes pension napi 45—70 dinár. Földény június 15—18 augusztus 31-ig. Elő- és utóidényben 10% kedvezmény. Fürdő-orvos. Gyógyszertár. Posta- és táviróhivatal.

Visszatérési kedvezmény a jugoslav vasutakon.

Prospektus az utazási irodáktól vagy a fürdőintézetektől kapható.

Kiadó két szoba, konyha, speiz és egy szoba, konyha, speiz. Mélykút a házban. Jovana Aranijeva 14. 2731

Két szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel kiadó. Szlikara Marodicsa 15. (Vragkert) 2735

Négy szobás lakás vendéglővel azonnaira kiadó. Primorszka (Vásár) ucca 35. 2737

SZÉP MODERN LAKÁS 4 szoba, előszoba, mellékhelyiségek, fürdőszoba, autogéissrel, villanyvilágítás, gáz, teher- és személylift, vízvezetékkel, kiadó a bulváron, a Kraljica Marija uton a „Croatia” palotájában. 2694

Jó és olcsó házikoszt házban és házon kívül is kapható. Ugyanott különbejárattal csinosan butorozott szoba is kiadó. Natosvicsa 11/a. 2743

KÉT LAKÁS, egyik 2 szoba, konyha, speiz, másik 1 szoba, konyha, speiz Zseljeznicska 78. alatt azonnal kiadó. 2741

Elegáns BUTOROZOTT SZOBA különbejárattal és fürdőszoba használatl kiadó. Wilson tér 4, kertépület. 2746

KERESLET

A mai nehéz időkben leginkább házi szövőgépek felállítására van szükségünk. Mindenkinek adunk munkát azáltal, hogy az előállítását átvesszük az előállításra. Amint az előállításról ígértük, most meg is díjaztuk a prospektusért a következő címre: Domada Pletarska Industrija, 9. osztály, Josip Kolić Maribor, Trubarjeva 2.

TANULÓLEÁNY vagy tanulófiú JÓ ISKOLAI KÉPZETTSÉGGEL felvétetik Klein Jenőnél, Novi Sad. 2739

CSENDESTÁRSAT keresek, tűzifa kereskedéshez, jó elárúrtó előnyben. Cim a kiadoban.

A szerkesztésért ideiglenesen felel:

ANDREE DEZSÓ.

A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

TANONCOT azonnaira felvesz Martin Ferenc borbély és fodrász, Ustavska u. 22. 2726

KISZOLGÁLÓNO vagy férfi azonnaira felvétetik Dika cipőüzletben. 2703

Perfekt szakácsnő, ki magyarul és szerbül beszél felvétetik. Plevna, Szokoliszka 2. 2742

Szubotica kiadóhivatalunk minden nap reggel 1/2—2-ig és délután 4—7-ig tart hivatalos órákat

KÜLÖNFÉLE

TENGERPARTON négy heti teljes pensio, fürdésel együtt, 900— dinár. Bironé, Boža Kesic Kastel Stafilić, pošta Kastel-Stari. 2725

Kölcsönkönyvtár

állandóan új könyvek. — „Kultura”, Novisad, Futoska 5. 4483

JÉGSZEKRÉNYT

bármilyen használatra jól állással készít, árjegyeket ingyen küld — Ujvári Ferenc, Temerin. 1590

Ha kizárólagosan fordítást akar szerb-horvát-szlóven, magyar, német, olasz vagy francia nyelvre, forduljon a noviszadi fordító irodához, Ilje Vučićića ucca 4. II. em. balra, a Vörös Kereszt palotájában szemben. Telefon: 29-83.

és előzetéseket felvesz a Reggeli újság kiadóhivatala Novisad, Kralja Petra 30

A MI IRODALMUNK

A REGGELI UJSÁG IRODALMI MELLEKLETE - Szerkesztő: SZENTELEKY KORNEL

Krónika

A könyvekről

Minél tovább tart az emberek élete a földön, annál többen lesznek azok, akiknek csak emlékek él az emberek között, míg ők maguk régen elköltöztek az élők sorából. Sőt, ha jól meggondoljuk már most is sokkal nagyobb azoknak a nagy gondolkodóknak, íróknak és bölcseseknek száma, akik csak műveikben élnek tovább, mert az életük már régen megszűnt a földön.

Ruskin királyok kincstárának nevezi a könyvtárakat, melyekben a lángelmék művei sorakoznak. No, nem minden könyv lángelme munkája. Sőt, a legtöbbből éppen annak nyomai hiányoznak, azért fel is osztja őket a ma és az örökkévalóság könyveire. „Vajjon kimennek-e fecsegni szolgálóikhoz, vagy lovászaikhoz, ha királynőkkel és királyokkal társaloghatnak!” (Szezámok és liliumok 47). Hát persze, hogy kimennek... Miért? Mert a királyok és királynők, — t. i. a gondolkodás királynői és királyai nem is jutnak el a legtöbb ember pitvaráig. Önöknek nincsenek könyveik. „Nincs különösebb portékája a világnak, mint a könyv” — írja Lichtenberg „Tristan Schandy”-jában. Emberek nyomják, akik nem értik, emberek árulják, akik nem értik, kötik, kritizálják és olvassák, akik nem értik, — sőt még olyanok is írják néha... akik nem értik. De hát ez nem minden olvasóról és íróról mondható. Legkevésbé Önről, ki e sorokat olvassa... és rólam, aki írom. Mi megértjük egymást. Miről is írok? — Azokról a könyvekről, melyek hiányoznak az Ön asztaláról. Nem arról a száz legjobb könyvről beszélek, melyeket karácsony táján a legtöbb újságban felsorolnak az élelmes kiadók, mint az örökkévalóság könyveit, — mert hát azokat Ön is, mint a legtöbb ember, már csak kézzelgyintéssel szokta elintézni: a biblia, Plato, Dante, Shakespeare, Goethe, Arany stb., stb... Ugyan. Megmondom én, hogy milyen könyvekről beszélek, melyeket Ön a következő szavakkal vesz le a polcáról: Adjon valami könnyű olvasmányt! Tudja, nagyon meleg van, csak valami érdekese, egyszerű kis olvasmányt kérek, mondjuk... és itt Ön megnevezi egyik írónőket, aki rendkívül sokat ír... olyan: ha fölvezzik is ír, ha leteszik is ír féle asszonyt. — Sajnálom, — de én nem olvasom önágysága műveit... Akkor valami valami detektív históriát... Az sincs... Oh, hát

akkor mi az a sok csuda itt? — És ön közelebb lép a szekrényhez... Nézegeti a címeteket... Majd hirtelen kiemeli a sorból Meredith: Az önző című művét. Szép ez? Két kötet? No, annál jobb... Ezt elviszem!! és már indulna is. De, emlékszik még, hogy milyen eltökélten álltam az utját... Mintha a királyok kincstárának az öre lennék... Nem adhatom! Én a könyvkölesönzés elleni liga tagja vagyok. Nem adhatok könyvet kölcsön senkinek. Ez az elvem! — Jó, jó, de nekem csak ad? A feleségemnek viszem. Tudja, ugy unatkozik a strandon. Mióta egyik ismerősünk annyira leszólt a hetilapokat — nem akarja kivinni a magazinjait. Erővel könyvet akar. Tegnap már a Varázshegyvet kérte. Jó, hogy nem aranyhegyeket kért... Mondja kérem, — apropó, — megvan Önnek ez a „Varázshegy”?

— Megvan!!
— Ki írta? Valami Mann! Hoffmann, Hermann... Mutassa csak egy pillanatra!...
— Nincs itthon... Kölcsön adtam!!
— Ugy, hát csak nekem, illetve nekünk nem ad. — Ez szép magától!...
— Ez volt az utolsó könyv amit kölcsön adtam.
— Igen?... És most már nem ad.
— Nem. Most szedem össze azt a kis pénzt, amiért újra megvásárolom az antiquárban féláron, mert már ott van. Igazán sajnálom, de nem adhatok kölcsön könyvet, inkább pénzt, mert azt, ha nem kapom vissza, — még remélhetem, hogy megszerzem, — de a könyvről ezt sohasem tudom, — pedig hát jegyzeteim vannak benne; valahogyan a szívemhez nőtt. Még évek múlva is sajnó a szívem, ha eszembe jut egyik-másik „eltűnt” könyvem. Hogy csak egyet említsek, volt nekem egy szép elsőkiadású „Bánk bán”-om. Jobban hozzám tartozott, mint az ingem... No és Önnek volna öszve kölcsön kérni az ingemet? a harisnyámat? Ugy-e nem! Ha a kedves felesége önágysága olvasni akar, — vegyen neki könyvet, ne sajnálja rá a pénzt, ahogy a kabinbérletre, pizzamára, stb. sem sajnálta...

— Honnan tudja, hogy nem sajnáltam...
— Igaza van, ezt nem tudtam.

Skeptikus.

Holttest a Tiszán

Nagy dallal ment át a kompon odaát. Mert Bánátot már csak így említette: odaát, odaátrol, odaát. Ideát, ez a bácskai részt illette meg. Még a bánati periferián sem használta soha, hogy odaátrol jöttem, hanem Bácskából, a mindenit neki!

Mellére ütött.

— Bácskából biz a!

— En meg aszondom kiemelnek Barkó leginy — vetette meg lábát az ördög a gyöngyszigeti nábobban — aszondom hát, hogy a lány nem eladósoros ezidét, oszt most még nincs kisün, elsőketölheti ked az érzelmes beszédjűt. Fijatal, nem tuggya szerit az asszonyiságnak, vak légy mógygyára mēn a leginy után, mer fijatal, ahogy mondom is. Maj gytn a sora mindennek, osztakkó megkapi Barkó leginy.

Azzal elkopogott a két nárobi csizma és Barkó Gábris szikrázó szemekkel utána köpte:

— Kalárát pedig viszem, ha mondom!

Ő is sarkon fordult és a föld mellé tompán döngető léptekkel kizihált a gyöngyszigeti borulatba. A nagy verandán Klári lesütötte előtte mélyen égő fekete szeméit. Köténye szélét foszto-

gatta és szepegő nekiindulással hullatta ki magából alig hallhatóan:

— Nem a fujatalságom itt a baj Gábris...
— Hát?
— Bácskábú gyűtt leginy vagy Gábris.
— Miköze benne az eladósornak, meg Bánát-nak. Nekem is van vagy annyi...
— En szivellek, de...
— De?
— Montam, Bácska meg az apám nem férhetnek.
— Mé?!
— Aszongya nálatok borba pusztul a vagyon.
— Szerbuc.
— Gábris!!
— Mija?
— Emégy?
— Ee!
— Hát akkó...

És Klári felütötte fejét, a fekete hullámos haj, mint gyászpompa omlott le elefántosntfehér nyakára, a szemébe megfutott könny prizmaín át hosszan a Tisza fölibe kémelt, aztán hirtelen futás kezdett a Rohonczy kastély irányába. Gáb-

ris már nem vehette tréfának Klárika Tisza irányába vett szokellését, utána iramodott, mint szobzott duvad. Roppant himnuszokat zengett a levele-száradt kukoricás, ahogy csörtető sikátort vágott rajta Gábris iramlása. Klárika kibomlott haja itt-ott elébe lobogott, mint széltépett fekete lobogó, aztán tűnt tova lepke módra, kukoricásból, kukoricásba szökkenget cikázva. Földvár felől ekkor, mély nyugati irányban megdördült az ég-alja. A végtelen magosban nagy fecskerajok, költözködő fecskerajok zengték viharéző dalukat, a szél még fojtott erőtellenül inalt keletre s a két parti nádas ősz-vörhenyes haját susogva megborította. A töltésen összebujt juhnyáj félelme felelgető bégetésbe tört, a vezető kos nyakán tisztán csengett a kolomp, a terelő puli elhagyta posztját és átméltatlankodott hangos-ugatva a Tiszán, villámcsikázó nyugatra. A szél vadabb paripán csörtett már, a nádas rázilálta rőt haját a gyűrűző vízre, a pásztor-füdbodza furulyájának Krasznahorka melódiáját foszlányokra tépte a szél, egy-egy tépett akorddal üvöltve rohant tarlókon, tengerierdőkön, árkon-bokron át. A komp felől felve kurjantott hahók paskolták a tiszai ekhót.

— Hahó!, jégverés lesz...

— Hahó!, révész... Hahó!

— Még átal mehetnénk, távol vagyon az égi-háboru...

— Nem lehet, nem lehet!

— Hahó!

— Bomlik a Tisza, aligha áldozatot követel.

S dörgött nyugaton, az Isten-harag mind vésebben közelgett. Gábris már izmos karjaiban tartotta Klárit a Rohonczy féle kis-akácerdőben.

— Elpusztítottad vóna magad?

Klári nem felelt.

— Jössz te velem, kicsi Klári, ugye-hogy?

Panyókájára vetett lajbiját megfélezte Klárial s a szemelő nagy esőcseppek nyilai alatt konokul szembenézve a feldühödt természettel, még pogányabb erővel haránt vágta egy elhagyott mezei kuryhó felé. A népbabona menyköve néha, majd mindsűrűbben förtelmes robajjal döngött a keserű leheben nyögő földre, vakító fény ostorok pattogtak a roppant fekete felhők lomhán uszó hasa alá, a nádas már zugott, a kukoricás mint égő vadon recsegett a jégzuhatag romboló szilajsága alatt. Klári csuromvíz fejét Gábris hatalmas póri mellére szorította, remegett és imádkozott. Gábris zord póriassága megtört a mellén pihenő puha bálvány imájától, lopva keresztet vetett s szerelmébe belefájdult a pusztuló vetések recseggő himnusza. A zord idő orkános zsváján át, úgy tűnt, mintha hallotta volna a töredező tengeri csövek jajgatását, mintha egy végtelen sírám lett volna az egész szőlőskert, lelke áthajolt a Tiszán s egyetlen nagy zokogásának sátorával hajlékot szeretett volna vonni a jégkorbácsolt bácskai mezők fölé. Aztán eltikkadva mellére hullott feje, ajkával Klári vizes hajára csapozta vad paraezti csökját s kifájdult belőle először:

— Isten.

Szivére rádólt a vihar boszorkányvárából szabadult bukdácsoló korai este. Tekintetét bomlott nászi előérzettel meghordozta a ködként szálló homályon, a szél még mind erősebben verdeste a barna-vörös felhők ítéletes masszáját s messzi a Tiszán tul izzó lángnyelvek pillongattak az éjszakába.

— Ne várjunk tovább, kicsi Klári, ugye, hogy gyűssz velem?...

A szomorúság fölött alvó örvények lélekharangja megkondult Klári szívében.

— Gábris! Megyek, de ne még, várhass kicsinyég nem esőndült a Tisza.

Gábris különös sejtelmek félelme alatt fele erejére veszett, a távoli kukoricás sárbavert végtelenjén bukdácsolva hollahozott egy bérés:

— Kisasszon! Kisasszóón!!

Klári arcába belepaskolt a vihar,

— Mennyünk hát!

Gábris sokáig süppedve a felázott talajon me nekült a lánnyal a Tisza fele. A töltésen még-

egyszer megállt, aztán a halász kunyhó felé vette a halálos utirányt. A mocskos habokon rengött s mint hitvány fenyőforgács táncolt a lélekvesztő. A csolnak-lánc bosszorkányosan esőrömpölt, a fűzesben örülten nyihorászott a vihar, a villám suttott s a csónakot fűtyülve sodorta a végzet. Aztán csak egy gurgulázva felhőrgő megadás, egy vihar-tépázott sikoly, nyögés, küzködés és csönd. Valahol a faluban leütött a villám. Kénzag terjengett. Vörösrre festett nyugati égbolt. Kongott a vészharang. Klári a költöző élet halálfélelmében öntudatlanul is partra vetődött. Egyetlen nagy üvöltés volt az éjszaka és Klári melléből zokogva kiszakadt:

— Gábris! Gábris, idaát vagyok, nálatok, idaát Bácskában.

A hang sokáig zengett még a két part között. Ujabb borzalom harsant a rév felől.

— Hahó! Hullát usztat a Tisza...

A part megingott, a bánati oldalon hosszan vonított egy láncra vert eb, Kláriban megdidergett a lélek s mintha lopni indult volna belőle az élet, tébolyultan kiszakadt a part alóla.

A két hullát sáros, iszapos csolnak-deszkára fektetve néma tempóban vitték a béresek a kuria felé.

A gyöngyszigeti nábob töprengve rötta le-fől a szobát. A nagy ingaórára nézett. Tizenkettő. Maga elé sókált:

— Soká van oda Rohonczyéknál Klári. Gyűhetne már.

A béresek okkor tették le a verandakőre előbb Gábrist, aztán szépen, becézgetve Klárit is.

Bencz Boldizsár.

Almodtam

Almomban együtt néztük a tengert
Tágra nyitott csodaváró szemmel
téli napfény játszott a szívemmel
s összefogott kezünk titkon
egymás kezében remegett.

Kéklő tükrén vitorlák feszültek
Neked tetszett, én meséltem halkán
Tavaszi nevetett tréfás szavamban
s mosolykévét fontunk egybe
fiatal szívünk ablakán.

Mint két eltévedt idegen gyermek
kiket csak az álom hozott össze
hogyan bennünk az életet köszöntse
remégtünk a tengerparton
csodálkozva napsugárban.

Ugy éreztük minden csak értünk van
más nem látja ezt a sok-sok szépet
mert ez a kincses, mosolygós élet
magunkban szép és magunkért
álmoozó gyerekeknek.

Adorján András

Ketten a viharban

Ketten a viharban
A százas fák megroppanva
alázatra görbitették testük,
a szél sipolt, mi remegve lestük
hova látogat el az isteni fegyver
a villám,
egy hullám
ritustáncot járt a felkavart Tiszán,
a fehér hab szikrát szórt a tüzgyík fényében

Mi összebujva remegve félve néztük
az elem-harcot
kerestük benne az isteni arcot
kerestük az Urat.
Es magunkat láttuk a síró szélben a
viharban
a földből tépett, elpazarolt avarban
a hulló cseppekben
a villámban, az égi jelekben
összebujtunk s megtaláltuk egymást.

Kassai K. József

Julis leszámol az urával

A szobában bágyadt esti csönd bóbiskolt. Az asszony maga fitt egy széken ölbetett kezekkel. Tanyázók már nem jönnek, annak az ideje már elmúlt. Meg aztán bele is fáradt mindenki a beszélgetésbe a szünni nem akaró télen át. Volt elég idő mindent megvitatni és mindenkit megszapultni. Apró, jelentéktelen történeteket egymásnak elmondani, de amelyek itt olyan szenzációk, hogy csak suttogva lehet róluk beszélni, azt is már csak akkor, ha a gyerekeket elnyomta az álom. Kit a vackon, kit az ágy végében, kit az anyja ölében. — Hát azt hallották-e, hogy Kóczé Andris elhajtotta az asszonyát — s itt még halkabbra fordul a szomszéd — asszony hangja s szinte sugja a mellette ülő fülébe, de azért úgy, hogy mindenki meg hallja, — mert bizon annak folyik a lába. Vótak már azok fűnél-fánál, de csak nem használt semmi, oszt Andri aszonta, hogy bizon neki nem kell az a folyóslábu, oszt el is hajtotta. Mit gondolkodnak? Ki hitté vóna csak arrul a jánrul? Hisz olyan gangosen járt mindig, hogy a földre is alig mert lépni. De hát mit csináljunk, ha ilyen a világ, sokat mutat oszt keveset ad. A többiek bókólnak, hümmögetnek, sóhajtoznak hozzá s ez elég biztatás az illetőnek, hogy tovább folytassa. „Hát a Gyömré gyerekek mir jár annyit a városba? Mir jár? Mert doktorolják már vagy fél esztendeje. Csak a jó Isten tuggya, hogy mi annak a baja. Ahogy a katonaságtul hazagyött, nincs annak egisige. Hisz úgy níz ki, mint akibe csak hálni jár a lélek.“ — S így szövődött a mese s járt szájról-szájra a fagyos, sötétszárnyu télen át. Jót senkiről, rosszat mindenkiről. De hát valamit csak kell beszélni, ha az ember öt hónapon keresztül a kemence mellett van kárhoztatva. Ha kisüt a tevaszi nap, a gyorsan illanó hó, friss szél és földszag, első hasított barázda és kapavágás, ugys elvisz minden, télen át felgyülemlett keserűséget az emberek torkából.

Es megjött a tavasz. Szekerek, ekék csikorogtak és munkáskezek sülték barnára. Csikorogott, égett, zihált a munka.

A szobában bágyadt esti csönd bóbiskolt. Julis nem győzte a várakozást s meggyújtotta a lámpát. „Jó estét“ — szólt megszokásból, de mindjárt észébe jutott, hogy most megint hiába köszönt, mint már annyiszor, mert nincs aki fogadja. Az ura még délután két óraker elment a községházára passzust átíratni s még mindég nem jött haza. A hajábakrumpli, amit vacsorára sütött, már egészen megmeredt a kosárban. Eddig ő sem evett, mert várta az urát, most még már nem kell neki az a hideg, meredt krumpli. Meg aztán nem is esik jól a vacsora így magában.

A petroleum lámpa avas, sárga fényt vetett a szobára s az asszony sovány alakjára. Gyerek még nincs, de ő már öreg. Négy év alatt öregedett még az ura keze alatt. Életkedvetlen a nézése, fanyarok a vonásai. Sokszor várta már így az urát kihült vacsora mellett és ez megöregítette. Ismét leült az asztalhoz ölbetett kezekkel, néha-néha hosszukat nyelt, mintha csak az előtörő keserűséget akarná visszazoritani.

— Két óraker elment, már kilencre jár, oszt még mindig nincs itthon. Bilijárd kell neki, bilijárd, a kodus parasztyának! Én meg bolondujjak magam itthon. Ráncigáltassam magam attul a nagy bűdös bikabornyutul. Minek vette azt a tehenet? Csakhogy én killógyak vele? Mer én olyan jó bolond vagyok, hogy mindent elesinállok, csakhogy ü bilijárdozhasson. Hát olyan embert illet az, mint amilyen ü, aki a porcijóját se tudta kifizetni? Akkor is én szaladgáltam pizir, mer máskip egzékváltak vóna. Mi lesz majd vele, ha a dohodár adót kell fizetni? Akkor is majd bilijárdozik? Osz még én killógyak tovább ilyenell. Hisz tönkreteves egészen. Szeptassa a bornyát ha megvette. En az... óba a lábom többé be nem teszem.

Az asszony tovább lovalta magát. Durrogása csikorgós méreggé fajult.

— Aszongyák, hogy mennyek mindig utánna, hogy hazahijjam. En? Soha többet! Egyszer hittam csak, akkor is azt vágta a szemem közé, hogy egyszál ingben hozott a házhoz, oszt ne dirigájjak felette. Ilyet tudott rám mondani a cudar annyi ember előtt Majd el süjjettem. Juj! De csak most hazagyöjjon. Most teszek vele valamit, mert ezt nem lehet tovább kiállani. Csak gyöjjon haza, oszt riszeg legyen megint. En, bizon Isten a baltát vágom a fejibe. Belevágom oszt hadd legyen vige mindennek.

A sok elnyomott keserűség, elégedetlenség egyszerre tört elő az elhanyagolt asszonyból „Csak haza gyöjjon riszegen, csak haza gyöjjon“ — hajtogatta...

Az udvaron egyet-kettőt vakkantott a kutya, azután pedig barátságosan vinnyogni vihancolni kezdett. „Nem missz hátra az anyád“... hallatszott s a kutya szükölve somfordált vissza...

János szinte bebukott az ajtón.

— Vacsorát melegics — ordította s vé gígvágtta magát a vetetlen ágyon.

— Persze, vacsora az megint nincs. Vagy ha van is hideg. Az ember egész délután killódik a passzussal, oszt mikor hazagyön éhen kell lefeküdni. Micsoda asszon vagy te? Szopott-e legalább az a bornyu? Mi? Ha nem, direkció kifelé oszt megszoptatni!

A sápadt szoba megtelt nehéz alkoholgőzzel. Az asszony összeszorított ajkakkal ült a széken. A feje kóválygott, mikor felkelt, hogy kimenjen a szobából.

— Csak aluggy el, csak aluggy el — sziszegte.

Az udvaron megállott egy pillanatra. A sötétkék égből hidegszemü csillagok néztek reá. „Sánta Katit“ kereste az égen, amint a „Kaszások“nak viszi az ételt, de még nem jött fel. A mezők felől friss fű és gabonaszag áradt. Beszívta teletüdővel. Eről észébe jutott, hogy az ura holnap kaszálni megy s neki ebédet kell vinni. Lassan megindult hátrafelé az udvarban. A fészerben megtalálta a baltát és visszafelé indult. Az ujjaival végighuzott rajta, hogy éles-e? A balta megcsillant a holdfényben, s a fényes, hideg vas szinte sütötte forró ujjait. A tehen a csoszogásra fájdalmasan üngetni kezdett az istállóban. Az asszony bement meggyújtotta a kis fali lámpát s aláeresztette a bornyut... Aztán bement a szobába.

Az ura hátraszegett fejjel aludt. Az egyik lába lelógott az ágyról. Az asszony odament az ágyhoz s az ura lelógó lábát föltette az ágyra. Kihuzott alóla egy vánkost s a feje alá gyűrte. Azután levetkőzött, elfujta a lámpát és lefeküdt.

— Csak az a szerencséje a komiznak, hogy kinffejjettem a baltát, még hogy hónap kaszálni kell mennie — suttogta s magára huzta a takarót.

Nánássy Károly

Ébredés

Valaki, aki nem is akarja
Loppal, hogy irigyek né hallják
esténként imám alján nevet
mintha látnám a kezét
vidáman integet.

Valaki, aki nem is akarja
Lábujjhegyen, álmoköntösben
meglátogat minden éjjel
megcsókolja a lelke
tavaszos zenével.

Valaki, aki nem is akarja
Hajnal felé, bus virradatban
bucszuk már lassan-lassan
de szomorú így reggel
ébredni magamban.

Adorján András

Bella nyaral

Kedves Margitom! Kértél, hogy írjak a nyaralásomról. Irod, hogy irgyled a boldogságomat. Irjak, irjak, — mit irjak? Nem érek rá, hogy komoly és szép leveleket írjak, — olyanokat, mint a milyenekről Palásthy Zsolt tanár ur áradozott, emlékszel George Sand így, Madame Steal egy stb... nó de annyit mégis megteszek, hogy leírok néhány lapot a naplóból.

Julius 1. Apa olvas, olvas. Stekel és Schleich a kedvencei. Orvos. Engem, ahogy ő mondja a Rousseau-Spencer féle „természetes nevelési elvek alapján“ — építget. Csak egy kis példát. A tüzet úgy ismerette meg velem, hogy gyertya fölé tartotta a kezemet. Én persze ordítottam, mert még akkor híret sem hallottam Mucius Scaevolának. — A mama kegyes asszony. Vidéki járásbíró leánya. Beteges. Zárdában nevelték az angol kisasszonyoknál. A rokonsága most is vidéken lakik szanaszét a régi Bácskában. — Ő nem helyesli apus nevelési elveit. Ahol lehet „simit és nyeseget.“ Tizen hét éves koromra elértem, hogy apa „pietista bonbon“-nak, anya — „őskori nimfának“ — nevez, — ha nevelésemre fordul a szó.

Az idén, a vizsgák után, újra felmerült a probléma: mi lesz Bellával a nyáron? Eleinte úgy beszéltek meg, hogy mamát elkísérem valamelyik gyógyfürdőre. A gyomra fáj. No, az én gyomrom rendben van. Mintha nem is volna. Ha van valami bajom, hát a szívemre panaszkodom. Az beteg. Különösen ha Laci szuggeszciós szeme rám tekint. Laci szép. Laci okos. Laci erős. Ezt is csak azóta vettem észre, mióta tudom, hogy engem szeret. Ez őt még szebbé, okosabbá, és erősebbé teszi a szememben. Adonisz, Szokratesz és Heraklesz egy személyben. (Mindig mondta a Palásthy tanár ur, hogy a görög világ nagyjaira való emlékezés föl-emeli a szívet. Tehát róluk emlékezem, mikor Lacira gondolok. Ilyen a jó tanuló). — Építészmezők lesz két év múlva. A helybeli atlétikai klub elnöke, színházi kritikus és tudja Isten még mi lesz. Pártiképes. — Milyen jó, hogy már elvégeztem a hatodik gimnáziumot; — egyszerre végzünk és ami a fő — pályánkat is egyszerre kezdjük. Ő irodát nyit a Vasut uccában. Épít egy kulturpalotát Szuboticán. Népszállót Noviszádon, stb... és én pedig a felesége leszek... Együtt megyünk az Adriára. Lesz motorcsónakunk. — Oh, még két esztendő...

Julius 5. A mama elutazott Szlovákiába. Elkisértük Oszijekig. A bucsuzáskor rólam is szó volt. A „nimfa“ a Krisztina tantíhoz menjen. Porvár nem utolsó hely. Ott több őskori nimfa lebeg a strandon. A természet lágy ölen meggyeszerűsödöm, a szél kifújja a fejemből az egyeneteket és valahogyan rendbehozza a francia rendhagyó igéket... aller, acquérir, courir... stb... Ez az ötlet apának is tetszett. Ő persze nem gonyolódott. Tejet, vaját, gyümölcsöt emlegetett. Laciról nem tudnak semmit. Teljesen ártatlan kézzel szakítanak el tőle, — mint a gyermekek. Ha szólhatnak nekik. De hát nem lehet, nincs „komoly“ okom a maradásra. Mi vár reám falun? Mi lesz velem a falusi szende, csuesoritott ajku, félszeg kis tömött libák között?

Julius 10. Tegnap érkeztem. A vonatban Milfordot akartam olvasgatni, de a szívem folyton nyugtalankodott. Lacit látam ahogy távolról fehér zsebkendőjét lobogtatja. A Krisztina tanti és a Bandi bácsi az állomáson vártak. Messziről megismerem őket. A fizikában tanultam, hogy a vilámmosságban az ellentétek vonzzák egymást. Ők ilyen természetes vonzalomnak köszönhetik, hogy egymásra leltek. A bácsi szikár, mint egy gyertyánfa. Ugy fityeg rajta a kabát, mint a fogason. Magas. Sudártermetű, ahogy a tanti mondja. Vakító fehér nadrágja, mintha porcellánból volna. Pötyög a lábszárain, mint a turós zaesko a köcsögfán. (Ézt a hasonlatot a természetből merítém. Hogy gazdagszik a szókincesem.

Milyen frappáns hasonlataim lesznek. Palásthy tanár ur utmutatásai nem vesznek kárba). A régi Bácskában sok a kövér ember. A Bandi bácsiról leri a felvidéki származás. A kiejtése is olyan hegyvidékiek. Még ma is „á-vel beszél.“

A néni, a jó Krisztina néni az ellentéte. Kövér, mint egy... óh... igen kövér... A szoknyája valóságos krinolin. Talán nem is szabad leírni hogy jár, kél. Képzeld el magad. A bokája... Megfogadtam, hogy holnap 20 percig fogom gyakorolni az idei szokol gyakorlatokat. Jajajaj és még ezekre a bokákra mondja a patikusné, hogy ugy-e milyen szép kövér a Krisztina néni! és sóvárgó szemei úgy siklanak végig a tantin, mint a nyári felhők árnyai a kamenicai lejtőkön. Megtudtam azt is, hogy arzén ojtást is kap és reggel 9 óráig ágyban hever, pedig semmi baja. Ugy őrzi azt a néhány kílőcskáját, mint Hárpágon a kincseit.

Julius 11. Víziteltünk. Üres ember-szólás. A falusi emberek így kezdik a beszélgetésüket. Szép időnk van ma! Egy kis eső jó lenne. Sok esik, amin örvendhetni, de több, amin busulhatni. Ha pedig esik, akkor véka eső, köből sár, vagy sokat ér egy alföldi csendes eső. Nagy a por! — Meleg van! — A kertben kiszul a vetemény. — Mit csinál a papa? a mama? Aztán hová mennek innen? Voltak már a Köcsöghéknél? Most mennek? Még oda is?! Tudják, hogy a Köcsöghé... no most aztán megkezdődik Eleinte finomabban, aztán mindig élesebben. Tele van a fejem. A falusi emberek mind gyűlölik egymást. — (Mit csinál a Laci? Miért nem küld lapot?)

Julius 13. Vártuk, hogy visszaadják a látogatásokat. Krisztina tanti korán kelt. Fölforgatta az egész házat. Grand takarítás volt. Az ágyak alatt kétszer fölmosatott, mert az egyik jóismerősünknek az a mániája, hogy a himzőpamut gombolyagját mindig az ágy alá gurítja. Akkor aztán felsikolt: Pimpi, hozd csak elő a pamukot! Pimpi az ágy alá mászik fekete bársony ruhájában. Mikor aztán előjön, a mama szörnyűködve suttogja: Istenem! Pimpi milyen poros vagy. A tanti már beteg. Reszket a pamukos nénitől.

Délelőtt a kertben voltam. A bácsi könyvei között találtam néhány Vas Gerebent, Mikszáthot és egy díszkötésű Fanni hagyományait a néni nevével.

Délig nem jött senki. A bácsi meg a néni az uccára néző ablakok függönyei mögött üldögéltek. Mindenkit láttak, de őket nem láthatta senki. Bementem és leültem a díványsarkába. Olvasgattam. Közben nézgettem ezt a két öreg falusi embert, amint révedező tekintettel az uccára lesnek. Várják a látogatókat Ha valakit arra vitt az útja, ők hamarosan elmondták apró, légy-csipésszerű véleményeiket. Évek doha, moha érzett rajtuk.

No ez is felöltözött! Semmi izlése sincs. Hogy bujhatott bele abba a seszinü zsákba. Legalább lenne egy kis változatosság rajta. Hát nem volna szebb ahhoz a kék aljhoz mondjuk zöld kalap, sárga harisnya. Jaj de megcsunyult a kasznárné. Vénül. Déhogy a kvarcolás... Beleszárad a lélek. Milyen jól főstött husz évvel ezelőtt, mint a tömött bugyeláris. Ma nem tudom van-e benne 70 kílő. Ugy-e eladták már a földeket ott a kishidnál?

Ott jön a Döme! Sovány, mint az agár pedig negyven láncot segített le a torkán. A szeme is fáj; de azért meglátta a gépiró kisasszonyt. Ugyan mit látott azon. Hiszen egy kis lánc földje sincs, csak a nagy másli kalapja... stb. stb...

Julius 15. Férjhez akarnak adni. A tanti észrevette, hogy nagy lány vagyok már. Ma aztán el is jött az „első fiatalember.“ Érdekes fiu. Csendes. Egész idő alatt hallgatott. A falusi olvasókönyvekben benne van: Hallgatni arany! Ő is ilyen aranyos fiu. Apró kis szemével úgy mustrált, mintha vásáron lett volna. Kezein szürke keztyű.

Nem tette le. Valami légyesapó, lovagló pálcával veregette a cipőjét...

Mikor elmentek, a Krisztina tanti intett, hogy maradjak, — ő kísérté ki őket. Méltóságosan tipegett mögöttük. Alig tért vissza, lihegve rebegette: tetszettél, csak kicsit soványnak tart. Azt mondja, hogy gyönge a derekad.

Hej pedig kár, kétszáz lánc földje, két szállása, ökre, szamara és más egyéb jó szága van a fiunak, — vágta ki a bácsi. — Ebből husz lánc termőszőlő és csettintett a nyelvével.

En csak félve szoltam: felebarátodnak sem ökrét, se szamarát se másféle jószágát ne kívánjad.

Tréfa volt, de éreztem, hogy elsápadtam. — Mi bajod? Kérdi a néni.

Rosszul vagyok. Már megint kóroz a szívem. (Igazam volt, oh képzettársítás, oh Laci!) Tudja, édes néni, néha úgy összefacsarodik a szívem. Aztán, ha többször elfog, akkor hat-nyolc óra múlva elájulok. Göresökben fekszem öt-hat órát, ha nem segít az orvos. Majd lassan visszanyerem eszméletemet. — Apa valami cseppelket szokott adni, amittől elmúlik minden. A két öreg rémülten, jelentős fejbölgötés közben összenézett.

— Erről nem tudunk, — mondta a bácsi és idegesen dobolt az asztalon. — Hiszen ez borzasztó, — csuklott a néni. Szegény gyermek, te!

— Csak a papa tud eszméletlen tartani!

— Akkor gyermekem csomagolj, hogy még nyolc órára haza érj. Még eléred az autóbust. Csak valami komplikációk ne álljanak elő, — aggódott a bácsi.

Csomagoltam. Titokban örömkönnyek peregték végig arcomon. A néni meglátta, magához ölelt: Szegény kis gerlicém, ugy-e szenvedsz. No, ne sírj; hiszen még olyan fiatal vagy, majd meggyógyulsz.

— En Lacira gondoltam és még jobban zokogtam örömömben.

Julius 16. Tegnap megérkeztem a nyolc-óraival. Laci várt. Ugy beszéltek meg még az elutazás előtt, hogy 15-én este, ha török, — ha szakad, itthon leszek. — Itthon vagyok. Várlak...

Polácsi János

Önvádam szigorú szava

Hittem Májusnak, csacska uj Tavasznak, Álomszövő, játszó szívemnek, a kamasznak S most rám ezért:

— Ujuló Májusok önvádat fakasztanak...

O, hány vágnak, tervnek adtam oda magam Hittem hogy a v ágyak csillanása arany, Füst volt.

— S henye vágy-hívéseimre önvádam felel, bus vigasztalan...

Üztem lázasán céltalan célokat, Dajkáltam színes, átfakult álmokat Sosem teljesültek!

— S most hála-énekül önvádam simogat!

Hittem ifjas láznak, simogató szókknak, Mik most gunyroitokként a lelkeken lógnak Hazugok voltak...

— Erzem lelkeken tüzét az önvád-csóknak...

Felém törnek csunyán, lusta kósza évek: Multam, Alom, Terv, Cél; rongyolt ékek Vágyak átfakultak...

— De szomorú zuhog rám szegény — s önvád-ének...

— Az álmokat már régen megvettem, Nem vagyunk pajtások, régen kerge ketten: En meg a Vágy

— De az önvádamnak szigorú bus szava zug, csak zug felettem...

Dudás Kálmán

Kötéltáncos a kötélén

Tram-tam-tramta-ramtam...

Fél nyolc van, a katonazene kivonul s felrzza a vidéki kis város álmos estéjét. Megy a banda, hangos zeneszóval; hujzózó gyerekhad csörtet nyomában s csalogatják a népet maguk után. „Ezek mind a kötéltáncos előadására mennek.”

A fokozódó hangulat, az ucca élénksége felkavarja a házak tömegébe bujt emberbolyt. Egyik a másiktól kapja a kedvet. A lustákat, a nehezen mozíthatókat is elkapja az emberáradás; „ezek is mennek”, „emezek is”. „Ejnye talán mennék mi is.”

Ilyenkor látni, mennyire szereti az ember a látványosságot, s ha a kíváncsiságát kellőképpen felkeltették, mily hatalmas tömeget lehet felszerkenteni. Mi egy kötéltáncos? Nem olyan nagy szenzáció manapság. Ime mégis jelenlétével felforgat egy nagy várost. Egy olyan várost, amelyet a legapatikusabbnak lehet tartani a bánáti városok között. S olyan emberekkel akik fölényesen mosolyognak minden haszontalan művészetet: „eh, engem nem érdekelnek a bolondságok.”

Sőt komoly megszívleendő munkák felett élnének. „Ugyan kérem ilyen időben?” A saját gondjukon túl semmit sem akarnak látni. Hány ember közönyösködik a világon; elzárkózik a kulturális adózásoktól („ilyesmire nincs pénzem” — mondván) a könyvesboltok kirakatairól elsiklik a tekintete, az újságokban ugottan lapozgat, „engem már nem érdekel semmi”. „Tudom kívülről csupa savanyúság, sopánkodás.” Mi történik?

Egy egyszerű kötéltáncos vetődik a városba. A szemek megakadnak a kifeszített hálón, amely áthidalja a főtéren a városházát a nagyszállóval. Megváltozott az ucca képe. Bosszusan szurja át a tekintetével. „Szamárság; ennek még van kedve ilyesmire.” (Eszében sines megnézni, estére kelve mégis ott lesz az előadáson). A vezérkötél mentén, kétemeletes magasságban kétfelől villanykörtéket szerelnek fel huzalokon. Uri gyerekek, inasok, nagyobbacska suhancok tanyáznak a nagyszálló előtt és gyönyörködnek a készülődésben. Szélrózsaként terjesztik azután a városban a felpezsdítő hírt, egyik a másikat bolondítva amelyet a plakátok is hirdetnek. Ma este nyolctól kilencig nagyszerű előadás, akrobata mutatványok a főtér felett a levegőben.

Sokan nevetnek, csóválják a fejüket. Bolondság. Ki megy el? Éretlen, haszontalan kíváncsi népség. Akkor mindazok vagyunk, mert este válogatás nélkül mozdult meg a város. Egy nagyon komoly ur magyarázta az előadásra várók közt: „Lehet beszélni rossz viszonyokról, pénztelenségről de hiába az emberi természet szórakozási hajlandósággal lett teremtve. Lesz legyen akármilyen, ha kellőképpen reklámozzák, mágnesként húzza magához az embereket.” A kötéltáncos nem újdonság. Itt volt tavaly, tavaly előtt. Mindenki gonyolódik, fitymálkodik, mégis elmegy. Hét óra után mozgolódni kezd a város. Gyerekek az elsők, ők a legjobb hangulatesinálók. A zene felvonu lassú fokozza a kedvet. A jókedv és a kíváncsiság ragad egyik emberről a másikra. A nyüzszés, emberzajlás újabbakat vonz. Aki az előbb még nevette az ablakból, a bolond kíváncsiságokat, azt veszi észre, hogy kabát, kendő után kapkod és szalad a többi után.

Háromnegyed nyolckor a főtéren alig lehet mozogni. Az uttesten rendőrök rendeznek. Kocsiforgalomról szó sem lehet. A járdán csakugy lehet menni, ha beállnak a herringstapós malomba. Egyfelől csak felfelé lehet menni, másfelől, csak lefelé. Rengeteg, különféle típusok.

A bánáti emberek minden fajtája minden osztályhoz tartozója képviselve va-

Más mintegy szini előadás az biztos. Itt nincs karzat és nincs páholy. A külvárosi nép együtt szorong az uri néppel. Oly tökéletes a tolongás és a keveredés, hogy féltő a pénzesztárcák helyzete. (Ha ugyan van benne mit félteni). Elegáns urak, öreg anyókák az álluk alatt megkötött zöldülő, egykor fekete csipkesállokban. Alig totyognak; rendes utjuk vasárnap a templomig és vissza. Moziba nem lehet elcsalni őket; színház, vagy más előadásról; hallani sem akarnak. Ide eljöttek. Mit nem tesz a tömeg lármája megmozdulása. Akit utjában ér azt sodorja magával. Oly sok a nép, hogy szinte azt kell hinn; ma éplábu ember nem maradt otthon.

A korzó ilyen kevert embertömeget régen látott. A tér még erősebben lett kivilágítva mint máskor, de kiöltözködés, díszelgés nincs. Rendtelenség mindenfelé; mintha mindenki készületlenül futtában került volna ide, s csak magára dobálta volna ruháit. Igaz senki sem kíváncsi most a másikra. Mindenki a levegőbe néz és várja az előadást. A kötél körül forog az érdeklődés. Pont nyolckor zeneszó jelzi a kezdetet. Kétemeletes magasságban a nagyszálló peremén feltűnik egy férfi.

A hullámlás, zajongás elcsendesül, a nyakizmok kinyulva felfelé vették az arcokat mindenki arra az egy pontra néz; arra az emberre, akinek egyetlen sipjele halotti csendet varázsolt az ezernél is több ember között. Horvát nyelven üdvözlő a közönséget és adakozásra szólítja fel őket. Újabb sipjelre mutatványába kezd. Az első szám, sima átlépetés a kötélén a városháza tetéjére és vissza, egy jókora gummi egyensúlyozó dárda segítségével. Ez semmi, Ha legalább kicsit megingott volna, de oly biztosan lépdek a levegőürben azon a rongyos kötélén, hogy mi könnyebben botladozunk a sima földön. Az emberek alig szánják rá magukat a tetszésnyilvánításra.

A második szám vidámabb; zene mellett polkázik oda és vissza. A hangulat élénkül. Harmadszor bohócként jön elő és különféle bohóságokat mutat. Most kezdik félteni, már veleérez a tömeg; vakmerőségén sokan idegeskednek. „Jaj megbillen és szégyenszemre a hálóba bukik.” A széles sokszárnyu bugyogót mint a strucc hátsó bóbítóját rázogatja minden második lépésénél. Nagy ováció a gyerekek táborában. Hangos nevetés uszik a főtér felett. Az az ember ott fent talán verejtékezik. Az arcot nem lehet látni ilyen messziről, de a mozdulatai oly bohókásak, hogy minden pillanatban kirobbantja a nevetést a fiataliságból. Különösen mikor az ut rövidebb végét suhancos szókdéceléssel és tréfacsinálással szaladja végig a kötelet és tűnik el a nézők előtt. Meg lehet figyelni, hogy minden mutatvány kezdeténél óvatosabb, szinte látni a fellélekzést mikor alig pár lépés áll előtte és a háztetőre ér. Közben a közönség közt karszallagos perselyesek cirkálnak. Előkerülnek a parák, a dinárok, a legszegényebb zsebekből is előkotorják a kezek.

Következik az utolsó szám, szintén zene mellett. Ez a legizgalmasabb és leghátborzongatóbb mutatvány. Sima egyszerű férfi ruhában, egyensúlyozó nélkül jön elő az akrobata a padlásablakból. A kötél közepén leül és vetkőzni kezd. Mintha zsölyében ülne, oly kényelmesen leveti a kabátot és egy elegáns mozdulattal a hálóba dobja. Azután a nadrágot veti le. Egyesek nem tudják nevensenek-e, de a mutatvány izgalmasága jobban leköti őket. „Jaj most inog meg!” „Most esik le!” Minden segítség nélkül újra felemelkedik. Először az egyik nadrágszárat rázza le magáról, előre-hátra himbálva a lábát. Azután feleseréli a lábát és a másiktól kezd rázni. A nézők nyaka, szeme megmerev. Olyan csend van, mint üres templomban szokott lenni. Mindenki félti (sok szegényt nem féltenek úgy, mint

most ezt a kötéltáncost, hogy le ne essék a kötéléről). Hál' Istennek sikerül. A nadrág szintén a hálóba hull és a férfi egyenesen fölényesen áll a helyén. Fellélekzenek egyet az emberek. Hosszu bokáig érő bő hálóinget libegtet a férfin a szél, amely kibomlott a levetett ruhákból. Most már nevetik, tapsolják. Így sétálgat le, s fel, majd azt is ledobja nagy megrökönyödésre magáról. Újabb ruha van rajta. Közeledik a befejezés.

Visszaül a kötél közepére, lecsavar egy mellékkötelet, amelyet szintén ledob a magasból. Egyik vége fent van megerősítve a másik vége szabadon leng, közvetlenül a háló felett. Egyik lábát most a kötél köré csavarja, s rajta megerősítve magát hanyatt dül és kezeit lábait szétárva csüng fejjel lefelé. A szájában kis csomagot bagoz a fogaival; a jugoszláv zászló bomlik szét, s ő lassan zászlóstól a szél által ingatva csuszik lefelé a kötélén. Percről-percre lazítja magát róla míg a végére ér. Itt meglepetésszerűen hirtelen elengedi magát és a zene befejező ütemei mellett a hálóba esve meghempereg.

Vége az előadásnak. Utolsót nevetnek, tapsolnak. A zajongás, embermoraj felszabadul, s a sűrű fekete tömeg melyet eddig egy helyhez kötött a látványosság, sebesen oszlik széjjel, a kivilágított térről. Fekete folyamok özönlenek be az uccákba.

Négy-öt ucca szívja magába az előbbi embertengert, hogy a kisebb uccákon még jobban szétosztódjon. Mindenki mesél, magyaráz. Újra fitymálgatnak, bírálgatnak. Valaki épen azt számítja mennyi pénzt kaphatott a kötéltáncos. Ha mindenki becsületesen adakozott, jó vásárt csinálhatott. Talán ezer dinárnál is többet. Másik hatszázra becsüli az összepereselyezett pénzt. Ebből le kell vonni az adót, a világitást, zenét. Talán marad belőle valami. A hazasietők közt egy mesélni kezd, az akrobata panaszkodott a kávéházban, hogy az előző városban ahol szerepelt nagyon sok nadrággombot kapott. Hát az megmarad neki. Az is pénz, pláne azoknak akik inflációs világra számítanak.

Börcsök Erzsébet

megjelent

KALANDÚR

juliusi

3. száma

76 oldal terjedelmű negyedévre 30 din.

még ma rendelje meg!

Noviszád

Kralja Petra n. 36.

A rigómezei leány

Koszovszka devojka

Korán kelt a rigómezei lány,
Vasárnap reggel korán fölébredt.
Vasárnap még a tüzes nap előtt.
Rögtön feltúrta fehér ujjasát.
Feltúrta hej, fehér könyökéig.
A vállain fehér kenyeret visz.
Kezeiben két arany serleget.
Egyikben hideg üdítő vizet,
Míg a másikban tüzes, vörös bort.
Igy indult a sik Rigómezőre.
Ott sétál ifjan a harc mezején,
A jó fejedelem küzdő helyén,
Forgatja a vérben a hősokeket.
Ha aztán egy hőst életben talál,
Lemossa az arcát hideg vízzel.
Aldozati italul bort kínál,
És ételül hófehér kenyeret.
Akaratlanul is rábukkan ott, —
Rábukkan a hős Orlovics Pálra,
A fejedelem hős zászlósára
Akit még köztük életben talált.
A jobb keze tövig van levágva,
A bal lába pedig egész térdig.
Hajlékony bordái összetörve;
Kikandikál onnan a tüdeje.
Kimozdítja a vér pocsolójából,
Megmosdatja üdítő vízzel,
Aldozati italul vörös bort kínál,
Ételül hófehér kenyeret nyújt.

Mikor a hős szíve feldobogott,
Meggzólalt azonnal Orlovics Pál:
„Kedves testvér, rigómezei lány,
Mi roppant szükség hajtott tégedet.
Hogy forgatod a véres hősokeket?
Kit keresel a harcmezőn leány:
Bátyádat, unokatestvéreket,
Vagy talán bűnös öreg atyádat?”

Meggzólal a rigómezei lány:
„Kedves testvérem, ismeretlen hős,
Rokont én itt bizony nem keresek.
Sem bátyámat, — sem unokatestvért,
Még bűnös, öreg atyámat sem.
Tudod-e te ismeretlen vitéz
Mikor Lázár knéz áldoztatta itt
Az ékes templomban hős seregét
Három hétig harminc szerzetessel?
Az egész szerb sereg megáldozott;
Utoljára három harcos vajda.
Egyik volt közöttük Milos vajda,
A másik pedig Koszancsics Iván.
A harmadik volt Toplica Milán.
En az ajtóban állottam éppen,
Mikor Milos vajda arra sétált.
Remek hőse ennek a világnak,
Kardja a kövezeten csörtetett,
Selymes kucsmája, gyönyörű tolla;
A hősnő tarka, lebegő palást.
Nyaka körül drága selyem kendő.
Amint körül nézett, rám tekintett.
Válláról levette szép palástját,
Levette és oda adta nekem:
— „Vedd-e tarka köpönyeget lányka,
Amiről majd rám fogsz emlékezni,
A köpönyegről és a nevemről:
Ime mostan halni megyek lelkeim,
A tisztességes knéz táborába;
Kérd az Istent értem drága lelkeim,
Hogy egészségben térjek meg a harcból,

Es téged is jó szerencse érjen.
Meggkérek majd az én Milánomnak,
Isten előtt hites barátomnak,
Aki velem Isten előtt társult,
Égi atyánk és szent János előtt,
En leszek a menyegzői komád.”

„Utána meg jön Koszancsics Iván,
Remek hőse ennek a világnak,
Kardja a kövezeten verdesi,
Selyem kucsmája, gyönyörű tolla,
A hősnő tarka, lebegő palást.
Nyaka körül drága selyem kendő,
Ujján drága, arany jegygyűrűje;
Körül nézett, rám tekintett,
Kezéről levette jegygyűrűjét,
Kezéről levette, nekem adta:
— „Vedd-e drága jegygyűrűt lányka,
Amiről majd rám fogsz emlékezni,
A jegygyűrűről és a nevemről.
Ime mostan, halni megyek lelkeim,
A tisztességes knéz táborába;
Kérd az Istent értem, drága lelkeim,
Hogy egészségben térjek meg a harcból,
És téged is jó szerencse érjen,
Meggkérek majd az én Milánomnak,
Isten előtt hites barátomnak,
Aki velem Isten előtt társult,
Égi Atyánk és szent János előtt,
En leszek a te kezes vőfélyed.”

„Utána meg jön Toplica Milán.
Remek hőse ennek a világnak,
Kardja a kövezeten csörtetett,
Selyem kucsmája, gyönyörű tolla,
A hősnő tarka, lebegő palást.
Nyaka körül drága selyem kendő,
Kezén is drága, aranyos kendő. —
Kezéről levette, nekem adta:
— „Fogadd el lányka arany kendőmet,
Amiről majd rám fogsz emlékezni,
A szép kendőről és a nevemről,
Ime mostan, halni megyek lelkeim,
A tisztességes knéz táborába;
Kérd az Istent értem, drága lelkeim,
Hogy egészségben térjek meg a harcból,
És téged is jó szerencse érjen,
Elveszlek majd hűséges arámnak.”

„És elment a három harcos vajda:
Őket keresem én a harcmezőn.”

Meggzólal erre a hős Orlovics Pál:
„Kedves testvér! rigómezei lány,
Nézd csak lelkeim a harci lándzsákat,
Ott ahol legtöbb és a legatrübb,
Ott hol annyi hősnő vére elfolyt,
Hogy jó lovamnak kengyelig érne,
Kengyelig t'án, vagy még azon fölül...
A hősnő pedig selyem övéig, —
— Ott estek ei mind a hárman együtt!
Te pedig menj fehér palotádba,
Ne vérezd be hősözü ujjasodat.”

Mikor a lány e szavakat hallá,
Könnye folydogált fehér arcára,
És elindult hófehér várába.
Jajveszékelve tele torokkal:
„Oh én szegény, szerencsétlen sorsu,
Ha én szegény a zöld fenyőt fognam...
Az is elszáradtan hajolna rám!”

Ford.: Polácsfi János

Valaki eljön értünk...

Megyünk. Kacagva, mosollyal, dallal,
lánnal,
Ifjas kedvvel, csiklandozó lánggal:
Homlokon-csókol bennünket a Tavasz.
Megyünk. Befelé. Beljebb. Komolyan.
Fakult mosollyal
fogyó lánggal, hűlő lázzal. Kedvünk oszol,
hal...
A Nyár ér hozzánk s valamit reánk havaz...
Megyünk. Már kifelé. Lassan. Minden nélkül
s deret lop fénytelen fejünkre bus vértől
az Ősz: ó, ki lesz az ellenségünk?...
Roggyantan, siváran, öregén mankóznunk
tova,
visz-huz, sülyeszt az évek sötét sora:
Belénk karol a Tél s valaki eljön értünk...
Dudás Kálmán

Ma olyan jó így...

Ma olyan jó így: ma anyám a béke,
észrevétlen, lágyan fölvet az ölébe.
Ma nem fáj semmi... A mély magány
bitor bánatsátrát nem bontja rám.
Ma nem fáj semmi. A rontó vágycsereg
csitult, csodás csendes álommal szendereg.
Ma olyan jó így. Nincs lázas szenvedély,
az álmok serege lustán, horkolva henyél...
Ma olyan jó így: testvérem az öröm
(ma napfény zenél a küszöbömön).
Ma elhagyott szótlán egy zajos legény,
(Gond volt a neve, furcsa tünemény).
Ma olyan jó így: nyugalom a mátkám
Ma nem vagyok magam, szomorun és árván
Ma olyan jó így: ma anyám a béke,
észrevétlen, lágyan fölvet az ölébe...
Holnap? — Talán jön egy Lány. Fehéren.
Békén
és elkísér étem röges, bus ösvényén...
Dudás Kálmán

**Becsüld meg iróidat,
önmagadat becsüld meg bennük**

Négy riporter kinyomozza a század legszörnyűbb bűntényét

A tehetetlen bécsi rendőrség, a diadalmos újságírók. - Újságírók a becsület frontján. - Huszonhárom éves bűntény ismeretlen részletei - Ennek így kell lenni.

Huszonháromév nagy idő, különösen mikor egy döbbenetes világégés száguldott végig a világháború eseményeiben az emberiségén. Ez a huszonhárom év s az azt követő nagy vérontás nem feleltette el a bécsi lapokkal a század legkülönösebb és legmegdöbbentőbb mérgezési bűntényét, melynek ismeretlen részleteit most elevenítik fel a lapok.

Halott vezérkaritiszt az előszobába

Az 1909. év június havának egyik köznapján egy tisztiszolga hazajön s az előszobában holtan találja gazdáját, egy vezérkarhoz beosztott főhadnagyot. A főhadnagy egy hölgyismerősét várta. Az előhívott orvos szívszélhűdést állapított meg. A kiküldött rendőrtiszt közben átkutatja a szobát. A papirkosárban egy sokszorosított levelet talált. A sokszorosított levél a férfitől felírta a szeretőjének. A szerető neve: Afrodisiacum. Erre a rendőrség gyanút fog és megkérdezi a holtan talált vezérkari tiszt boncolását. A boncolás cianáli mérgezést állapít meg. Megdöbbenés lesz urrá egész Bécs városán. A rendőrség kutatni szeretné a tettest, akít a tisztársak közt sejt. Ferenc Ferdinánd trónörökös azonban közbelép s megtiltja, hogy a vezérkari tisztet keressék a bűnt. A rendőrség az összes rendőri riportereknek megtiltja, hogy az esetről írjanak. Már úgy látszik, hogy a tettes sohasem kerül a bíróság még kevésbé a nyilvánosság elé.

A négy riporter munkában

Lehet-e eltűnni, hogy ilyen gonosztett felderítetlen maradjon? Egész Bécs ezt kérde. Az újságok szerkesztőségeiben erről folyik a beszélgetés. A szerkesztőség telefonján a bécsi bűnügyi rendőrség teljhatalmu feje, Stukart udvari tanácsos öméltósága beszél, és az udvar nyomására hallgatást parancsol. Hallgathat-e azonban a sajtó amikor veszedelmes gonosztevőt kell a rendőrség kezére juttatni?! Nem és ezerszer nem.

Négy ellentétes irányú újság bajtársi szellemű riporterei összedugják a fejüket egy kávéház sarokasztalánál. Előttük fekszik a megsokszorosított levél egy példánya. Míg egyik feketét a másik után isszák s a cigaretták megszámlálhatatlan tömegének füstje felismerhetetlenségig eltakarja őket a kíváncsiak szeme elől, ők alapos munkát végeznek.

Nimi — tűnik fel az egyik szemfüles riporternek — milyen magasak a gótbetűs írás nagy a, r, e, f betűinek a hurkolásai!

Hop, ez nyomra vezet

A vezérkari iskola növendékei térkép-felvételeket szoktak készíteni. Ott megnézhető a növendékek írása. A négy riporter a bűnügyi rendőrség főnökéhez, Stukart udvari tanácsoshoz rohan, aki most már a riporterekkel együtt nézi a különös írást. Azután kezét fog a négy riporterrel, de hallgatást parancsol.

Bécsben az izgalom nőttön-nő. Az újságok hallgatnak. A katonaság még titokzatosabban hallgat. Az egész császárvárosban már kialakult a vélemény, hogy a gyilkos

nem lehet más, mint egy vezérkari tiszt, aki ezzel a mérgezéssel akarta eltenni láb alól bajtársait, hogy így elébük kerülhessen. Mindenki tudja már, hogy még tiz vezérkari tiszt kapott postán a mérges szerből. Ha ezek meghaltak, akkor a mérges szer küldője kerül a ranghelyre.

A gonosztett borzalommal tölti el az egész várost, de hangosan senki sem mer beszélni az ügyről. Az újságokra hallgatást parancsoltak.

Ugyan hova mehet a bűnügyi rendőrség főnöke?

A négy szemfüles riporter nem hagyja abba a dolgot. Semmi sem kerüli el a figyelmüket. Egyszer csak azt látják, hogy a bűnügyi rendőrség főnöke sétálni megy. Később lakásából a szobaleány egy bőröndöt tesz egy bérkocsira s a pályaudvarra hajtat. A kocsit nyomon követi a négy riporter. A pályaudvarra érve azután ott találják a vezérkari főnökség irodaigazgatóját, Kutsera ezredest, Stukert rendőrigazgatót és számos detektívet, akik azonban úgy sétálnak egymás mellett a pályaudvaron, mintha sohasem látták volna egymást. A Linzbe menő vonat befut s az egész rendőrség az ezredeset a vonatba száll.

Ahá, tehát Linzbe mennek. A linzi hadtesthez. A katonai névtárból a négy riporter kikeresi, hogy a hadtestnél van Hofrichter Adolf vezérkari főhadnagy, aki a meggyilkoltak évfolyamtársa.

A négy riporter most a rendőrség előtt várakozik s mikor a bűnügyi rendőrség főnöke visszatér utjáról, ezzel a kérdéssel

lepik meg: „Tehát Hofrichter mindent bevallott?!“ A négy riporter és Stukart tanácsos egy pillanatra farkasszemet néznek s végül a bűnügyi rendőrség főnöke azt mondja: „Egyelőre semmit sem mondhatok.“ A négy riporternek ez elég.

A katonai bíróság tájékszik a méregtől

A négy riporter egyszerre adja le a rendőrtanácsos válasza után a rövid, de sokatmondó hírt: „Hofrichter vezérkarhoz beosztott főhadnagyot letartóztatták.“

Az újságokat a közönség percek alatt elkapkodja. Az egész város ég az izgalomtól. A katonaság hallgat s abban reménykedik, hogy a katonai börtönbe, ahol Hofrichter van, már nem juthat el az újságíró.

A kihallgatott tanúk közt volt egy kapitány, aki otthon az ebédnél mindent elbeszél. Ennek volt egy fia, aki pedig jó pénzért mindent elmondott, a négy riporter pedig megvette. Bécsben minden reggel olvashatták a legtitkosabb tárgyalások lefolyását.

A katonai bíróság tájékszott a méregtől. A négy riporter a rendőrség igazolására becsületszóra kijelentette, hogy a tárgyalásokról nem a rendőrség adott nekik felvilágosítást. Igazat mondtak, de hogy kitől kapták értesüléseiket azt még most sem árulták el.

Az ítélet kipattan

Ugyanabból a forrásból, a négy újságíró a rendőrségnél tett ünnepélyes nyilatkozata után, kipattant a katonai bíróság ítélete is. Hofrichter mindent bevallott, miután felelőségét hamis tanúzásra nem bírta rávenni. Később a vádlott vallomását visszavonta. Különbben a katonai törvények halállal büntették volna. Így csak husz évi börtönt kapott. Szabadságát csak a világháború utáni zavaros idők adták vissza.

A négy „összeesküvő“ újságíró pedig azzal a nyugodt lelkiismerettel folytatja munkáját, hogy a század egyik legelvetemültebb gonosztevőjének leleplezésében nyújtott segédkezést a különben tehetetlen bécsi rendőrségnek. Ezt a segítséget pedig a bécsi rendőrség örömmel fogadta.

(i. r.)

Telepi szemmel

A divat

Ne ijedjen meg a nyájas olvasó, nem akarom én most lefedezni számára a divatot, vagy annak fogalmát tudományosan meghatározni, amelyből aztán, mint valami bűvös virágesebből hajtattam a divatról szárnyrakelt szellemeskedések csipős indáit, vagy az erkölcsi leckéztetések kesernyés légyökérszárait. En csak azt szeretném itt valahogy visszatükrözni, hogy miképpen reagál a telepi ember az ugynevezett legújabb „divat“-ra. A telepi ember, hogy úgy mondjam, nem előre megfontolt szándékkal foglalkozik a divattal, hanem, hogy folytassam a curialis stílust, csak erős felindulásból kifolyólag követi azt el. Itt van példának okáért a térdigérő, vagy miként az népiesen mondatik: a bokorugró szoknya esete. Hát ezt a divatot, szó ami szó, a telepi ember egy kissé csintalannak tartotta mindig, de azért — valljuk meg őszintén — sosem esett rosszul a májának. De — fájdalom — olyan ez a szoknyaféle mint a holdvilág: addig fogyott, sorvadott, míg egyszer csak megint nőni kezdett és a legigézőbb formájú lábikrákat is irigyen elrejtette a gyönyörködő férfiszemek elől. A divat kultusza így lassan áterjedt az alsó végtagokról a felső végtagra, mert amilyen

mértékben betakartattak a lábak, oly arányban kezdett szinesedni a fej: először az ajkak váltak tulipirossá, majd a hajszálvkony szemöldök és pillák koromfeketévé, a barna hajak szőkék és a szőke hajak lencsüniek lettek. Az ábrándos kék szemek mély tüzi, éjszín drágakövekké varázslódtak és a halovány orcákon megjelentek a piros rózsák, a pozsgás képtűk viszont az elefántcsont fehérségébe vértelenedtek. Míg ezek az „aláhuzások“ külön-külön jelentkeztek egy-egy arcon, kiemelendő annak jellegzetes ségét, a telepi ember meresztette ugyan a szemét, de azért élvezetesen csettintett hozzá a nyelvvel. Mióta azonban ezt a sok correcturát összesítve kenik fel egy-egy női orcára, a telepi ember meghökkentve csóválja a fejét, mert attól tart, hogyha önagsága ezután a játék után az Istenadta ábrázatával lép a világ elé, hát alkalmasint úgy fog jární, mint a régi, boldog békevilágheli részeges fiskális, aki álarcos bába készülődtött álarc nélkül és mikor megkérdezték tőle, hogy miféle maszkot ölt majd magára, szapora csuklások között titokzatosan megvallotta: egyszerűen józan jelmezben jelenek meg, senki sem fog rám ismerni.

Kockarejtvény

Közli: Bün Kamilla

1. Evőszék
2. Leánynev
3. Ragadozó madár

Dezső bácsi postája

Fekete Juci. Szünidei szórakozásodról küldött kedves beszámolódát nagy élvezettel olvastam. Mosolyogva olvasom felháborításodat, hogy anyukádék éppen most, a szünidőre hozták német kisasszonyt, aki elrontja szünidődet, mert „kinoz” a német beszédel, melyből te egyetlen szót sem értesz. Magad fajtá harmadikos gimnazista száma már nem teher a nyelvek tanulása és majd meglátod, hogy egy-két hét múlva, sőt sokkal hamarabb megbarátkozol a Frau-leánával. A nyelvek tanulása bizony nem könnyű dolog, de ha játékszerűen megtanulhatja valaki, megéri a fáradozást, mert később, az életben nagy hasznát veszi az ember. Azt azonban nem helyeslem, hogy hat-éveszedes hugocskádát uszómesterrel uszni taníttatják. Tul fiatal még hozzá. Elég, ha lubickol a vízben és homokvárat épít, a szakszerű uszásra még gyenge a szervezete. A tapasztalat azt mutatja, hogy a gyerekeket tíz esztendőskoruk előtt, nem tanácsos iskolászerűen uszásra tanítani.

Schwarz Edt. A Tündérszág festőpályázatának rajzait, a kis újság egyik 11 esztendő olvasója, Spányi Icu készíti. Most végezte az első gimnáziumot, Nyíregyházán jár iskolába, tanárai nagy rajzolótehetségnek tartják. A szünidőt most Noviszádon tölti Dezső bácsinál, ha meg akarsz vele ismerkedni jöjj fel a szerkesztőségbe, hogy megbeszéljük a találkozást.

Bakocs Juci. Köszönöm a szép rajzot, ha nem tévedek Cinia virág. Nem is tudtam, hogy ilyen jól rajzolsz, pedig már régi ismerősök vagyunk.

Kusner Emmuska. A te rajzod is nagyon szép, úgy látom a rajzolás modern technikáját kultiváld, a kevés vonallal sokat kifejező rajzolás. Könyved már elindult, remélem közben még is érkezett. A Tündérszág a szünidő alatt egyelőre minden második vasárnap négy oldalra jelenik meg, de ősszel a Tündérszág kis katonái

összejönnek, azután küldöttségben felvonulunk és megkérjük a Reggeli Újságot kiadó jó bácsikat, hogy ezentul minden vasárnap nyolc oldal legyen a Tündérszág. A vidékiek ívet irnak alá és úgy csatlakoznak a küldöttséghez. Majd meglátod, hogy kérszünk meghallgatásra talál.

Vécsi Franciska. Jutalomkönyvedet tévedésből elfeledtük megküldeni, de a hibát leveled vétele után nyomban pótoltuk. Miért nem jelentetted előbb a dolgot? Kérem elnézésedet a mulasztásért.

Radó Irénke. Bizonyítványodhoz gratulállok. A nyár folyamán feltétlen elfjövök Szomborba és — ha odahaza leszel — meglátogatlak.

Hugyecz Mariska. Bátyád halála felett érzett fájdalomadban őszinte részvéttel osztozom. Most rajtad és a Palin a sor, hogy edesanyád nagy fájdalomát jósággal és engedelmis magaviselettel enyhítsétek. Bizonyosra veszem, hogy ez sikerül is, mert jó gyerekeknek ismerlek benneteket. Nem tudom elgondolni, hogy — mint leveledben írod — mit szegyétek azon, ha rejtvények megfjéjtését meg festőpályázatot küldtök be a Tündérszágban? Nincs azon szegyelni való hiszen nem eslekedtek rosszat és nem ártotok vele senkinek.

Bógy Bálint és Jancsi. A szünidei napló vezetésére szóló felhívás természetesen a noviszádiakra is vonatkozik, nemcsak a vidékiekre. A Tündérszág legközelebbi számaiban erről majd részletesen írok.

Büchner József. Jó bizonyítványodhoz örömmel gratulállok. Most már csak vígan mulass a szünidőben, hogy megerősödj és kipihentem újból hozzákezdhes szepitemberben a tanuláshoz.

Dolenc Zilike. Örömmel olvasom géppel írott leveledet. Ha módomban álna, a Tündérszág minden kis olvasóját irógéppel ajándékoznám meg és a szepiras helyett az első gimnáziumtól kezdve a gépirást tanítanám. Mert a „szepiras”-tudomány, amit az iskolában tanultok úgy elszáll mint a füst és legtöbbször öt-hat év múlva, ha kikerültök az iskolából, rá sem ismeretek az iskolai szepirasban a magatokéra. A helyesírást pedig, ami az irásban a legfontosabb, a gépirásnál is éppugy meg lehet tanulni, mint a kézírásnál.

Boschán Zsuzsika, Csillity Adrienne, Dietrich Albert, Erényi Pál, Flesz Vince, Erzsike, Kató, Giza, Marika, Bereike, Lacika, Fábí Márta, Jusztusz Emmike, Mészáros Endre, Vesziák Lónéi, Varga Terike, Wildpret Margit, Vass Iuska. Szeretettel köszöntlek benneteket a Tündérszág táborában. Aki közületek eddig elmulasztotta, közölje pontos címét és, hogy hány esztendő.

Noviszád, 1932 július. 10.

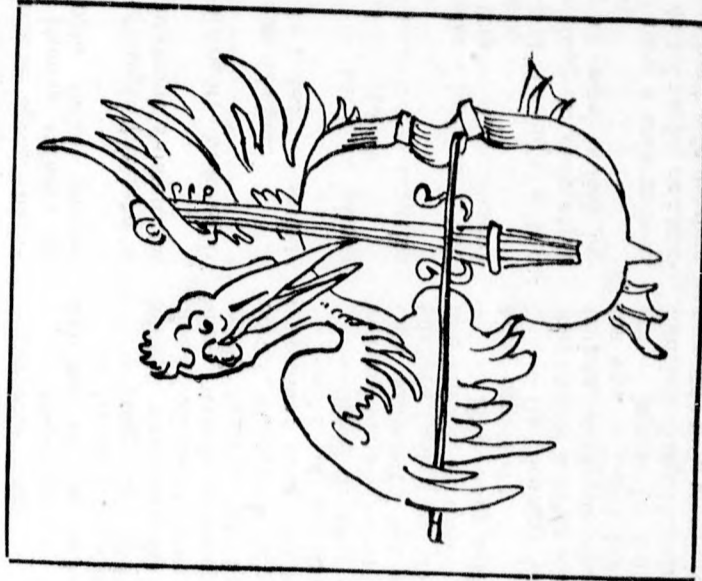
Tündérszág

A Reggeli Újság vasárnapi ingyen melléklete. — Szerkesztő: Dezső Bácsi

Muzsikál a daru.

Muzsikál a daru madár,
Táncol rá a kis Aladár.

Oly vígan ugrált, viháncolt,
Hogy a képből is ki táncolt.

Fessétek ki a muzsikáló darut izlésték szerint. A festményt azután küldjétek el a Tündérszág szerkesztőségébe.

Aki a legszebb festményt küldi be, a noviszádi Union Chokaküzlet csokoládéját nyeri.

A festőpályázat szubotical nyertese a szubotical Ruffi Chokaküzlet csokoládéját kapja.

A beküldő neve és címe:

A méhecske

Ira: Bün Kamilla

Röpködnek a méhecskék
Virágról, virágra,
Édes mézet gyűjtönek,
Télre a kalácsba.

Pici, piros alma . . .

Mama elment bevásárolni. Magával vitte Evikét is. Mama húst, zöldséget és kenyéret tett a nagy szatyorba, amit ő maga vitt; Evike kis kosarába pedig almát, diót és vaját tett. Otthon mindenki szépen kirakta a bevásárolt holmit: mama a konyhasztráltra rakodott, Evike pedig a tajvar a jégszekrénybe tette, az almát szépen kifényesítve a gyümölcsös kosárba rakta, köré ügyesen megkötözte. Kivett egyet a kosárából, szép lassan fölmajszolta s mert nagyon melegen sütött a nap a tornácra s kicsit el is fáradt a nagy vásárlásba, Evike bizony elaludt.

Almában megint végigjárt a Dunaparton. Láta a hajókat a rakodóparton állni. Elnézte, mint hordták a nagy ládákat, kosarakat a sátrakba, a csarnokba. A legkisebb piros alma a zsebébe ugrott, hazament vele, felgurult a panlag sarkára és illatával körülciklandozta Evike orvoscájkáit.

— Evike, Evike — sutogta hízlagón a kis lány fülszébe — jere játsszunk valamit, en lustalkodj már.
— Hm, hm — dűnyögött Evike félalomban.

— Jere, no — biztatta az alma.

— Hát te játszani is tudsz? — csodálkozott Evike.

— Hogy tudok-e? — kérdezte vissza az alma. — Minden játékot ismerek.

— Ugyan? Hát honnan? — faggatta Evike tovább.

— Tavasz óta mindig a kertben voltak a gyermeknek s akár rendre felsorolhatom mindazt, tima játszottak.

— No de lyvel! — álmélkodott a kis lány. — En azt hittem, hogy te csak olyan vagy mint a szék, meg az asztal és lám, beéztél, játszani tudsz.

— Hogy az asztal meg a szék milyen, azt nem tudhatom. De én tél végén, az almák ágainak vékony kérgé alatt már éreztem, hogy éltek. A nap melege élesztette, hívott, csalogatott s né rügy formájában kápatantam a kéreg alól.

— Milyen az a rügy? — kérdezte Evike komolyan.

— A rügy tapadó, kemény kis bimbó, melyből hoi levél, hoi virág lesz. A körülvő levél rügyekből bárszoros tapintásu, hatványzöld levelek születnek; én befőletem pedig ő, de szép virág lett. Vékony ágacs-kán világoszöld kocsányon ültem: szármaggyöngye rózsaszínűk voltak, fehérbe hajló; sárga porzóm csábitó illatot terjesztettek.

— Nagyon szép lehetett! — szólt ebről Evike.

— Meg is csodált minden pillangó, minden méhecske. Meg nem állotta egy sem, hogy meg ne pihenjen az almáim. A pillangók összeesapattak szép tarka szárnyukat az ámulattól s csak annyi édeséget szívtak megukba, amennyivel jőllaknak. A méhecske azonban gazdájának is vitt befőlem s otthon a kapárban mézet csinált az né édes poromból.

— Igazán? Hát a mézet is te adod?

— Én és a többi virágtársaim. De most maradjunk a kertben. Olyan szép volt a sok virágozó almáim, hogy az ember is kifőtt gyönyörködni bennük, a gyermekek pedig nap hosszát játszottak körülvőnk.

— No, mi? — vetette közbe Evike.

— Hát bujósokát, fogósdit, komám-aszony hol az ollód, meg ciccacska fogd meg az egeret.

— Elmeséled egyszer, hogy az milyen? — kérdezte Evike.

— Majd máskor. Most csak azt mondom meg el, hogyan lett befőlem alma.

— Kiváncsi vagyok ár.

— Nagy szél jött; lerázta a fákról a könnyű virágcsimókat, hogy olyan volt a pázsit, mintha frissen hullott hó borította volna. Azután napokon át lassu eső permetezett, langyos szél fűt s mire megint ki-dertült, a szárnok helyén behégett a seb s a kocsány meg volt duzzadva.

— Az volt az alma — ujjongott Evike.

— Igen, de még nagyon éretlen, zöld, kemény alma. Tavasz után nyár melege növelt, színezett; 6sz dűnyögött értelt s mire hívőre fordult az idő, készen állott a sokféle alma a kertben.

— Hogy-hogy sokféle? Hát nem minden alma egyenlő?

— Oh, dehogyan. Van koronázó nyári alma, amiből a setér készült; azután piros Jonathán, aranypármén, kalvill, babul, bór-alma és... — ...pici, piros alma, bo-bo-bo borizni — fejezte be Evike teljesen fölébredve álomból. Szép fényesre törőtte a silk almát; mem ette meg mindjárt. Főlette az almárium tetelére s ha ketten egyedül maradtak a szobában, Evike úgy érezte, egy jó kis pajtás néz rá mosolyogva.

Rejtények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megjelölések a Tündérország július 3-1 számából

- Betűrejtények: 1. Hekent. 2. Benzin. 3. Szerfelett nagy kincs. 4. Folelet. 5. Heccegő. 6. Fazék. 7. Tanszer. 8. Ders. Keresztrejtény: Visszint: 1. Dezső bácsi. 6. Sasak. 10. Er. 11. Nien. 13. Dani. 16. V. V. 18. Toni. 19. Eon. 20. Bora. 21. R. N. 22. Lona. 24. Akor. 26. Ora, 28. Tabor. 29. Tíz. Függőleges: 1. Denéver. 2. Zseb. 3. Sin. 4. Os. 5. Balaton. 6. Ká. 7. Es. 8. Irka. 12. Lina. 14. Nora. 15. C. 1. 17. Vonat. 20. Boro. 22. Lob. 23. R. T. U. 25. Ká. 26. Ot. 27. Az.
- Találos kérdések: 1. Pók. 2. Hajó. 3. Mert könnyűelkül tudja. 4. Hó. 5. Lánc. 6. Ora. 7. Parasz.
- Kockarejtény: 1. Cipő. 2. Irén. 3. Penz. 4. Onzó.

A rejtényeket részben vagy egészben megfejtették:

Márton Eszüké, Grösser Géza és Manrika, Országh Gyula, Kovács Pista, Dietrich Albert, Fildó Kató, Szivák Böske, Borus József és Erzsé, Huyczev Mariska, Czina János, Palkó Aranka, Ifj. Móricz Károly, Réger Janika, Zoll Mihály és Katika, Lakatos Juliska, Markovits Margitka, Kiss Lilitke, Paczik Irénke, Vida Vera, Kelemen Lilitke, Ferber József, Jusztusz Emmike, Thomasz Rudt, Laci és Józsiika, Kosztolányi Sanyika, Kosztolányi Manó, Idei Maneka és Incké, Bartha Katika, Hege-dus Irén, Zsarkó Mariska, Sántha Irénke, Bozso Dezső, Bori Veronka, Vargha Sanyika, Klein Ilonka, Bus Banti, Weber Márta, Kálmán Rózsika, Kálmán Józsiika, Hajosunk Annuska és Eszüké, Csiznár József és Manóika, Boros Ilonka, Tolt Margit és Vilma, Boros István, Andricsek Margit, Sántha József és Ferenc, Madaczki Juliska, Flesz Vince, Erzsike, Kató, Gizi, Marika, Bereke és Laciika, Ollay Karsai, Büchner József, Panyit Jelenka, Verebes László, Török Mariska és Andráis, Kiss István, Tapolcsányi Inei, Kovács Laciika, Bün Kamilla, Bódy Bálint, Majsai Ferike, Fischer Erzsike és Aranka, Molnár Ilonka és Klárrika, Bereka Géza, Borsóci Nándor, Huszák Babuka, Veszák Lónci, Erenyi Pál, Kovács Pista, Szántó Bözsiika, Radó Irénke, Szviderecky Tibor és Béla, Horváth Juliska és Ferike, Tibay Mariska, Mészáros István, Varga Terike, Vékás László, Istók Banti, Papp testvérek, Szelkó Mihály, Bartha Ilonka, Bakocs Juciika, Kurucz János, Pálmai Peti, Kusner Emmuska, Szántó Bözsiika, Schossberger Trudi, Fábí Márta,

Csipő Irénke, Puz Ilonka, Pálkás Klári, Pálkás László, Nagy Csirók István és Erzsike, Boschán Zsuzsika, Mészáros Endre, Löwenberg Laci, Csilly Adrienne, Vass Iluska.

A sorsolásonál Markovits Margitkának kedvezett a szerencse. A noviszadi Union cukorkaüzlet eszokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Veszák Lónci a szubotivai Ruff cukorkaüzlet eszokoládéját ottani szerkesztőségünkben vegye át.

Jancsi bohóc és a Mopszi kutya kitesztét Szviderecky Tibor és Beluska a noviszadi Union cukorkaüzlet eszokoládéját a szerkesztőségben vegyék át. Klein Ilonka (Sztere Sztéfanovics 3) könyvjutalmát a szerkesztőségben vegye át.

A hibakereső pályázat megfejtése

A vasárnapi Tündérországban előfordult hibák: 18. oldal: Gyoh, sé, kacs, gidman, 19. oldal: sé, za, ed, let, tih, gem, si; 20. oldal: ze, ték, tím, sík, za, ték; 21. oldal: uif, gye, gyoh, kori, za, sé, gyoh. A multheti hibakereső pályázat nyertesé Csilly Adrienne, könyvjutalmát postán elküldjük Szvifőjavora.

A Tündérország mai számában is helyztünk el hibákat, hogy gyakorolhassátok a hibakereső pályázat megfejtését.

Betűrejtények

1. Olly Karsai	2. Nyitó György és P.
T V N T	T E G Ő
3. Komlos Laci	4. Komlos Mari
K I D A	T E T Ő
5. Grösser Géza és Manó	6. Takács Árpád
G y a i A	é é X S Z

Találos kérdések

Közi: Melegy Jenő

- Melyik kör fényes?
- Melyik éknek van lába?
- Melyik kost büntetik?
- Melyik fü illatos?
- Melyik ár repül?
- Melyik ló taréjos?

Rejtett nevek

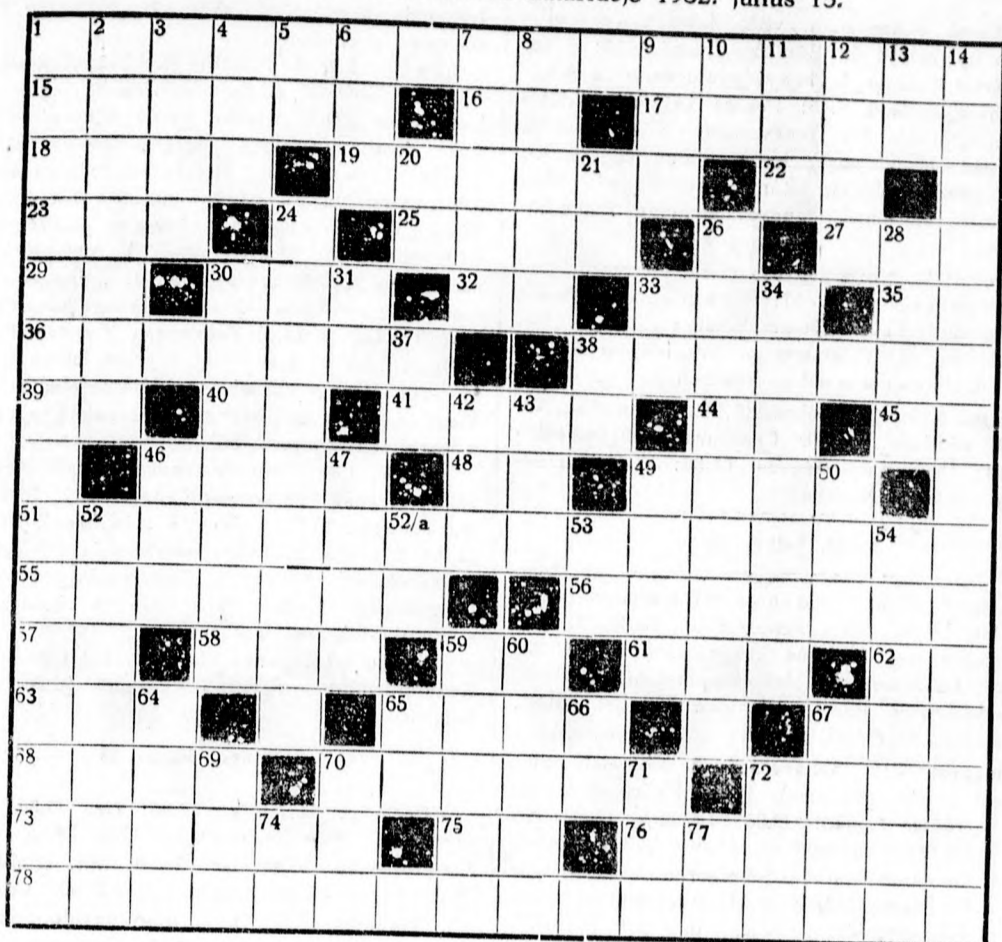
Közi: Szabenyi Boriska és Feri

- Apa ltkát vett
- Az ember takarékos
- Lila cicát talált
- A katóka topartján játszódozik.

KERESZTREJTVENY

Közl: Vig Bözsi, Novisád

A megfejtés beküldésének határideje 1932. július 15.

megfejtő neve és címe:

Vízszintes: 1. Magyar író. 15. Értésítégesen. 16. Kettős mássalhangzó. 17. Két vízi növény. 18. Felsőmagyarországi fo-

lyó, ma cseh területen van. 19. Fali kárpit. 22. Tojás nem magyarul. 23. Női név. 25. Hirnevés szegedi születésű magyar író. 27.

CARDONYI GEZA:

A láthatatlan ember

REGÉNY

(93)

Mert tél volt, mikorra fölkelhettem az ágyból, s az erőm lassan tért vissza. A térdem begyógyult, de még nem hajolt. Elbocsátottak volna, ha nagyon kívánom, de hát hogyan üljek lóra rossz térddel? S ha jó volna is a térdem, hogyan lehetne átmerészkednem azon a sok farkas csordán, amely a vidékünket járta.

Mintha farkaskongresszus volna, s a világ minden farkasa odagyűlt volna reá. A levegő ragadozó is soha nem látott sokadózással kóvályogtak a magasban. Sasok hollók, varjak. Egyebet se hallottunk, csak káromást.

Beszélték, hogy kezdetben a püspök el akart temetni szegény minden halottat. A város jámborai ki is mentek valami ötszázán ásóval, kapával, másnap azonban visszavertek.

— Százezernél is több ott a halott, — mondták a fejüket rázva.

Aldott az Isten, aki a farkast, hiénát, hollót és szelet teremtette!

De hogyan induljak én ilyen világban utnak!

Bus volt énnekem még a sarum szija is. Dolgozni is csak azért dolgoztam szívesen, hogy ne gondolkodjak. De este, mikor lefeküdtem, bizony akármilyen fáradt voltam is, nem bírtam elaludni. Mi történik most otthon? Hogy éppen én nem mehettem haza! Néha olyan erővel rohant meg a hazatérés vágya, hogy kész lettem volna hajdonfővel gyalog nekilódulni a világnak.

A püspök sokszor faggatott, hogy mért

busulok? Mi bajom nála? Ha nem tetszik a szegényes asztal, szívesen főzet többet. Ha ruha kell, szóljak. Ha külön szoba kell, válasszak.

Egyszer aztán elmondtam neki az Emőkével való történetemet.

Hallgatta, szótlanul hallgatta. A végén aztán a fejét csóválta reá:

— Különös, hogy ilyen tanult, okos ember mint te vagy, ennyire rabja egy tanulatlan, oktalan szoknyának. Hiszen én is voltam fiatal, én is cselekedtem bolondságokat: másztam falat, átusztram folyót, álldogáltam hideg szeles éjszakán olyan ablak alatt, amelyik mögött a tündér nyugodtan hortyogott, de már az életemet nem tettem volna tányérra, hogy odanyujtsam neki névnap ajándékul.

Elhiszem, sóhajtottam, de az a leány nem volt Emőke. Emőke csak egy van.

— At kell ezen jutni, fiam, mint a fogzáson, — vigasztalt, — az a leány a télen már bizonyára férjhez megy, s mikorra hazajutnál innen, talán már szoptat is.

Csak azt ne mondta volna! Mintha tigris szakította volna fel a mellemet és a szívemet cibálná, marcangolná. Ahogy ott ültem a tűznél egy felfordított szakajtókosáron, csakleestem a földre és sirva átkoztam azt az órát, amelyben a halál kieresztte a markából.

Az öreg megijedt. Szentelt vízzel locsolta a halántékomat. A fejemet az ölébe vette és simogatta, mintha anyám volna.

— Szegény f'u, — sajnálkozott, — mily nagy a bánatod! és mily nagy az éretlenség! Lásd, én feleséges ember voltam és hat évig boldog házasságban éltem. Végtelen volt a mi szeretetünk. Hanem, hogy mindig imádkoztunk, azt mondtam: Tetszőbb lenne a jó Istennek, ha én pap lennék, te meg apáca. És így is történt. Elváltunk egymástól: én püspök vagyok: ő apáca. De

(126)

Pir anagrammája. 29. Mutatószócska. 30. Az nyer aki... 32. Vágóeszköz mássalhangzó. 33. Ha néz is nem biztos hogy. 35. A legkisebb folyó. 36. Híreket ad le. 38. Bassin. 39. H. S. 40. Tagadás. 41. A történelem muzsája. 44. Nem itt, hibásan. 45. Ség eleje és vége. 46. A kis Róbert. 48. A 40 vízsz. fordítottja. 49. Vissza: Teréz falusiasan. 51. „Tele van a város“ című nóta. 55. Az elején helyes betűvel, nagyon kiabáló jelzője. 56. Névelővel a kórus. 57. Ban-ben más nyelven. 58. Nio. 59. Közismert meseíró mássalhangzó. 61. Angol sör. 62. Két egyforma mássalhangzó. 63. Gyomlájják. 65. Aratják. 67. Kevert fán. 68. Y. L. R. T. 70. Molnár Ferenc nagysikerű műve. 72. Nagyon ritka. 73. A fonográf feltalálója. 75. Német hozhoz. 76. „Do“-val a végén besugóra mondják. 78. Petőfi vers címe.

Függőleges: 1. Az „Igy irtok ti“, írója.

2. A rómaiak nagy költője volt. 3. Göröncsös ellentéte. 4. Vissza: névelő utolsó betű kettőzve. 5. Tantal vegyjele. 6. Lokalizál. 7. Hegység, ékezet feles. 8. Főtlen. 9. ...szakadtából. 10. Fonetikus szerb helyeslés. 11. Férfi név. 12. Hentesáru. 13. Salak kezdődése. 14. Petőfi kis költeménye. 20. Megfordítva mindég ez van. 21. Egyenlő 5 függőlegessel. 24. Ugyanaz mint tündérit. 26. „Fekete éccaka borulj a világra“. 28. E magyar várost Szulejman császár 1543-ban foglalta el. 30. Egyhang. 31. Sir. 33. Francia névelő. 34. Erről a hívásról irt Arany János. 37. Tök magánhangzója nélkül. 38. A 30 függ. kezdete. 42. Több pápa neve volt. 43. A keresztfelirat egy betű hián. 47. Van ilyen szer és kapa. 49. Anna becézése szláv nyelven. 50. Tüdő része. 52. Olasz rablóvezér. 52a. Négylá. 53. A. A. 54. Hizlal. 59. Jégcsokoládé. 60. ...elen, előadásra vagy kelmére is mondhatnók. 64. Murik argotosan. 65. U. a. mint 31 függ. 66. Fűszer. 67. Vissza: napszak. 70. El, en, be. 71. Igen gyakran halljuk a pesti stúdióból. 72. Keg, nem sorrendbe. 74. Egy közismert óra márka kezdete. 77. A 71 függ. utolsó és első betűi.

azért szeretettel gondolunk egymásra mindennap.

A szomorúság is csak olyan olyan hólyag, hogy ha nagyon feszül, elpukkad: a szent történeten nevetésre fakadtam.

LIV.

Elment a hó. Jött a csoma. Öt—tiz halott naponta, később husz—harminc is.

A püspök husvét napján papá szentelt, hogy legyen, aki segítsen neki a gyóntatás és temetés munkájában.

Belenyugodtam, hogy pap leszek. Mi nek is térnék vissza, — gondoltam, — hiába vitézkedtem a csatában, fejet nem vittem táborba a rovók elé. Tanum is ki lehetne rá, hogy hogyan viselkedtem? Csáth legfeljebb ha felszabadít, — ha ugyan ott nem eszik a varjak őt is a csatamezőn, — de se vagyont nem kapok, se méltóságot olyat, hogy Emőkét megkérhetném. Ott hányt-vett ember lennék, itt a kezemet csókolják, urnak neveznek, csöndes, nyugalmas az életem. Még azt is remélhetem, hogy még fiatalon rámillesztik a püspöki süveget, mert hiszen ezen a vidéken nálamnál képzetebb embert nem találnak.

Hanem a pestis!...

Mikor már husznál is többen haltak naponként, nem adtuk rájuk többé az utolsó kenetet. Csak hárman voltunk; nem győztük. A paptársaink csaknem mind meghaltak. Aki meg nem halt, kiment a hegyekbe, az odavonult lakosság közé. Mert valami ez ren ott maradtak a hegyek között, ahova Atilla elől menekültek, s nem mertek hazatérni. A püspök már szakácsot és cselédeket fogadott, hogy a házzal ne legyen dolgunk, de még úgy se győztük.

Folytatjuk.

HETI RÁDIOMŰSOR

Csütörtök, július 14

Európa nevezetesebb hullámhosszal:

London National	261	67	1148
Nürnberg	217	0.5	1256
Ostrava	263	11	1189
Bratislava	279	14	1076
Leipzig	250	2.8	1157
Kosice	294	2.6	1022
Zágráb	307	0.8	973
Göteborg	322	15	982
Borosszél	325	1.7	923
Nápoly	331	1.7	905
Brno	342	2.8	878
Barcelona	349	5	859
Strassburg	345	12	869
Grác	352	9.5	851
London Regional	356	45	812
München	360	75	833
Hamburg	372	1.7	806
Toulouse	385	15	779
Bukarest	394	16	761
Katovice	409	16	784
Berlin I.	419	1.7	716
Beograd	431	2.8	696
Stockholm	436	75	689
Róma	441	75	680
Langenberg	473	17	635
Midland Regional	479	38	626
Prága	487	5.5	617
Milánó	501	8.5	599
Briszsel	509	1.5	590

Vasárnap, július 10

Beograd. 8.30: Pravosláv istentisztelet átv. 10 és 30: Mezőgazdasági e. 11.30: A lakók gyűlésének átv. 12.30: Rzk. 13.30: H. 15: Orvosi e. 15.30: A regattaverseny átv. 19: Milosevics Ruzsica népdalokat énekel, 19.30: Rádiócsvegegés. 20: Orosz zeneestély, Cserepnin Nikola zongoraművész közreműködésével. Utána Sporteredmények. 21.10: Viigjáték. 21.40: H. és S. 22: Mitrovics Dusán operettáriákat énekel. 22.30: Kávéházi zene.

Budapest. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11.15: Evangélikus istentisztelet a bécsi kaputéri templomból. Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Majd: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. 3.45: Szalózenekari hangverseny. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: „A gazdaadóságról” szóló új rendelet. Dr. Bari Ágost előadása. 5.30: Dr. Szilágyi Imre magyar hegedűestje. 6.25: „A jubiláló budapesti állatkert”. Németh Imre előadása. 6.50: A Balázs-zenekar hangversenye. 8: Sport- és löversenyeredmények. 8.20: Az operett fejlődése. XIII. rész. Utána 9.50: Pontos időjelzés, sporteredmények. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának zenéje az Ostende kávéházból Szánthó Gyula énekszámával.

Bécs. 10.20: Egyházi zene. 11: Szimfonikus hangverseny. 13.30: Mandolinzenekar. 15.30: A Kurz-négyes 15.55: Népdalok. 16.50: Wacek-zenekar. 19: Lirai riport. 19.30: Énekhangverseny. 20.20: Aschaffenburg: Éjféli látogatás e. bűnügyi játék. 22.15: Werba-zenekar.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 7: Karlsbadi reggeli zenekar. 8.30: Orgonahangverseny. 10.15: Gramofon. 12.05: Fuvózenekar. 18: Német óra. Operetrésztetek.

Hétfő, július 11

Beograd. 11: Gr. 12.05: Rzk. 13.30: H. 19.30: Rzk. 20.20: A Rigoletto opera gramofonon, utána hírek.

Budapest. 9.15: A Szervánszky szalózenekar hangversenye. 12.05: A rádió házikvintettjének hangversenye. 4: „Magyar katonák Garibaldi seregében”. Dr. Márffy Oszkár előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „A Yellowstone-park és Amerika nemzeti parkjai”. Dr. Karácsonyi László előadása. 5.30: Gödöllői Vidék Józsi és cigányzenekarának hangversenye. 6.45: „Jubácsi” Novella. Irta és felolvassa Szilárd János.

7.15: „Dalok szárnyán a világ körül”. Összeállította és konferálja dr. Bánóczy Dezső. 8.15: A mt. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalozezred zenekarának hangversenye 9.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 10: Hangverseny. Közreműködik Hegyi Emánuel (zongora), Kernács Pál (hegedű) és Leopold Andor (ének). Utána: győri Vörös Misi és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházból.

Bécs. 11.30: Adler-négyes. 12.40: Gramofon. 16: Híres zenei mecenások. 17: Macho-zenekar. 19.45: Az amerikai Yala egyetem énekara. 20.20: Divatos dalok. 20.50: Ismeretlen Wagner-művek. 22 és 35: A Pauscher-zenekar tánczenéje.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 19: Szlovák népdalok. 19.20: Csechura szakszofonművész. 21: Ondrziček-négyes. 21.30: Zongorahangverseny. 22.20: Gramofon.

Kedd, július 12

Beograd. 10.30: A kragujeváci szoborleplezés átv. 12.05: Rzk. Szláv zeneszerzők 13.30: H. 16: A regattaverseny átv. és kragujeváci átv. 18.25: H. 18.30: Felolvasás az idei olimpiászról. 19: Rzk. 20: Radenkovic Rása népdalokat énekel. 20.30: Zágrabi átv. 22.30: H. S. 22.50: Cigányzeneátv.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik: Ragyóczy Jolán (zongora), Bodó Endre (hegedű) és Lux József (ének). 12.05: Lakatos Gyula és Vince cigányzenekarának zenéje. 4: Gyermekdalok. Előadja Manchen Mariska. Zongorán kísér Polgár Tibor. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Amit már elfeledtünk és amit még nem tudunk”. Lovik Károly előadása. 5.30: Az Országos Postászenekar hangversenye az alsómargitszigeti Márkus-étteremből. 6.45: „Az újság és rovatai” Magyar Elek előadása. 7.15: Nagy Margit dalestje. Zongorán kísér Polgár Tibor. 7.45: A Mándit's szalózenekar hangversenye. 8.45: Színműelőadás a Studióból. „A dolovai nábob leánya”. Színmű 5 felvonásban. Irta Herceg Ferenc, Rendező Odry Árpád. Utána 9.10.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, löversenyeredmények. Majd: Gutenberg György szaló- és jazz-zenekarának hangversenye a Dunakorzó kávéház terraszáról. Utána: Rác Zsiga és cigányzenekarának zenéje a Pilseni étterem vigadóterei terraszáról.

Bécs. 11.30: Cerda-zenekar. 12.40: Gramofon. 15.20: Hangverseny. 17: Híres művészek gramofonlemezei. 19: Passiójáték-közvetítés Erlből. 20.40: Népszerű hangverseny. 22.25: Máthé-zenekar.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 19: Hehedűhangverseny. 19.20: Nett Pál dr. előadása: Goethe és Tomasekről. Közreműködik ének- és zongorapédák. 22.20: Gramofon.

Szerda, július 13

Beograd. 11: Gr. 12.05: Rzk. 13.30: H. 19: Népdalok. 19.30: Felolvasás. 20: Dokics-Gyurkovics Jelena zongoraművész nő hg. 20.40: Spanyol z. gramofonon. 21.20: Rzk. 22: H., S. 22.20: Sétő Európán keresztül.

M Budapest. 9.15: Az 1. honvédgyalozezred zenekarának hangversenye. 12.05: A Magyar Szimfonikus Zenekar hangversenye. Vezényel Melles Béla. 4: „Kerekpáron kilenc országban át”. Ifj. Pentz Gáspár előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Gramofonhangverseny. 6.30: Nádányi Zoltán novella. Sándor Mária magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 8.15: A rádió külügyi negyedórása. 8.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye Karnagy dr. Dohnányi Ernő. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekarának zenéje a Kovácscevic-étteremből.

Bécs. 11.30: Gramofon. 15.20: Gyermekóra. 16 és 30: Hangverseny. 17.30: Énekhangverseny. 19.35: A bécsi szimfonikusok hangversenye. 21: Vidám felolvasás. 21.45: Geisler-zenekar.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 19: Kratochvíl énekesnő dalai. 19.20: Tambura-zenekar.

Beograd. 10.25: Tornaóra. 11: Gr. 12.05: Rzk. (francia operettek). 13.30: H. 19: E. 19.40: Ünnepe a francia állami ünnep alkalmából. A bevezető a beográdi francia követ tartja. 21.10: Raszin; Iphigenie. 21.40: Rzk. 22.30: H., S. 22.50: Francia slágerek gramofonon.

Budapest. 9.15: A rádió házikvintettjének hangversenye. 12.05: A Budapesti Koncert Szalózenekar hangversenye. Stadler Frida ifjusági előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „A hegyek birodalma” Dr. Fábry Frigyes előadása. 5.25: Uray Margit magyar nótákat zongorázik. 6: Zágon István előadása: „Irodalmi szakácskönyv”. 6.30: Másfélóra könnyű zene. A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye. 8: „Magyar—lengyel testvériség a bécsi titkosrendőrség jelentéseiben.” Irta Takács Sándor. Felolvassa Turchányi István. 8.30: A „Rádió Élet” rejtélyhangversenye. Utána kb. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Lantos Jenő jazz-zenekarának hangversenye. a Royal szálló étteremből.

Bécs. 11.30: Brunner-zenekar. 12.40: Gramofon. 15.30: Hegedű- és zongorahangverseny. 16.40: Sommer-zenekar. 18.10: Babona a színházban. 18.30: R. gi bécsi csvegegés. 19.35: Gaudriot-jazz Madina Dario énekével. 20.30: A filharmonikusok klarinets hangversenye. 22.20: Rác Béla és cigányzenekara a Pataky-féle vendéglőből.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 20: Romain-Rolland: Farkasok, színmű. 22.20: Orgona hangverseny.

Péntek, július 15

Beograd. 11: Rzk. 12.05: Gr. 13.30: H. 19: Orvosi e. 19.30: Rzk. 20.20: Hay Zlata énekesnő hangversenye. 20.50: Gr. 21.30: Átv. Ljubljanából. 22.30: H., S. 22.50: Zeneátvitel a Ruski Cárból.

Budapest. 9.15: A 2. honvédgyalozezred zenekarának hangversenye. 12.05: Hangverseny. Közreműködik Lányi Margit (hegedű) és Gáspárné Szlák Augusztia (ének). 4: Szitnyai Zoltán novellái: 1. Birodalmi gondok; 2. A titok és megfejtése. Felolvassa a szerző. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Vay Sarolta bárónő zongorahangversenye. 7.10: Gramofonhangverseny. 8.15: Don Antonio Sancho spanyol nagyrepost magyarnyelvű előadása: „Cervantes”. 8.30: Vigjáték-előadás a Studióból. „Nem élhetek muzsikaszó nélkül”. Vigjáték 4 felvonásban. Irta Móricz Zsigmond. Rendező Kiss Ferenc. Utána kb. 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Sovánka Nándor és cigányzenekarának zenéje a Baross kávéházból.

Bécs. 11.30: Silving-négyes. 12.40: Gramofonlemezek. 16.30: A bécsi női zenekar hangversenye. 20.05: Lortzin: Cár és ács című operája. 22.30: Hügel-zenekar a Lelkár-teremből.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. Gramofon. 19 és 30: Rádiózenekar. 13.40: Gramofon. 19.30: Stupka zongoraművész. 20: Operett Karlsbadból. 22.20: Gramofon.

Szombat, július 16

Beograd. 11: Gr. 12.05: Rzk. 13.30: H. 19: Jugoszláv népdalok. 19.30: E. 20: Rzk. 21: Tarka

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12.05: A Weidinger szalózenekar hangversenye. 4: A „Rádió Élet” gyermekjátékszórója. Harsányi Gizzi előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A Kisfaludi Társaság irodalmi előadása. 6: Katona indulók. Az 1. honvédgyalozezred zenekarának hangversenye. 7: Mit üzen a rádió. 8: Magyar operett-est. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye a székesfővárosi állat és növénykertből. Szünetben kb. 9.15: Pontos időjelzés, hírek, löversenyeredmények. A hangverseny után kb. 11: Időjárásjelentés. Majd: Jura Károly és cigányzenekarának zenéje az alsómargitszigeti Márkus-étteremből.

Bécs. 11.30: Geiger-zenekar. 13.45: Gramofon. 15.20: Vidám félóra. 15.45: Ir-dalok. 16.50: Pfeiffer-zenekar. 18.35: A rakéta felhasználása. R riport. 19.20: Kézzongorás hangverseny. 20.15: Kutschera: A teaasztalon című vigjáték. 21.15: Schieder-zenekar.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 18 és 25: Német hírek és előadás. Zenei korpék. Előadás gramofonnal. 19: Fuvózenekar. 21: Vidám estF.

Az idei nyári férfidivat

Utra: knickerbocker, poló-ing

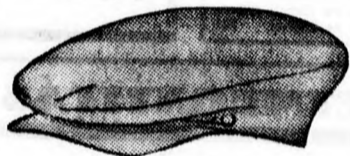
Vitorlázáshoz, esónakhuzásra

Modern férfifürdőruhák

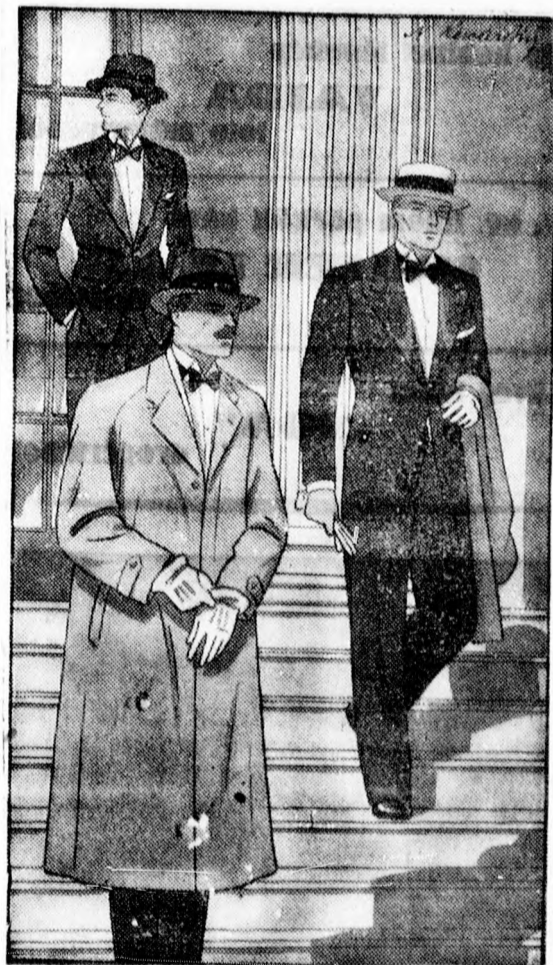
Délutáni ruhák

Praktikus utisapka

Modern kétsoros fürdőköppény

Estélyi ruhák:

Fresko, burett és nyersselvem öltönge csak akkor elegáns, ha

PETROVICS ÉS KRAUSZ

angol urf szabóságánál készített. — Novisád, Trg Oszlobodjenja

A nyereség csak akkor biztos Önnek

HA TELI ES GYAPJU RUHAJABA
MÉG IDEJÉBEN TESZ

„MOTIN“-t

KIPRÓBÁLT KITŰNO SZER A MOLYOK ELLEN
KAPHATO KIZÁRÓLAG A

„HYGIEA“-DROGERIÁBAN, — K. ZIVOJNOVIC, NOVISAD

A Srpska Matica épületében, a belvárosi kath. templommal szemben.

Keresztrejtvény megfejtés

E héten a helyes megfejtők között sorsolás útján a következők részesültek jutalomban: Klemm Károlyné, (Noviszád) utalványt nyert egy cabinet fényképre Vajda fotó-műterméből; Mazány Ferenc, (Noviszád, Kamenicska 22) utalványt nyert egy 1/4 kg finom pörkölt kávéra Spiller Lenci üzletéből; Patz Sándor, (Noviszád, Futtaki 64) utalványt nyert egy üveg kölni vizre „Soa“ drogériából. Az utalványok a szerkesztőségben vehetők át. A helyes megfejtés. Vizszintes: 1. Szénássy Károly. — 12. Arasz. 13. Csira. 14. Dnik. 15. Écce. 18. Anuv. 20. Adn. 21. Ararat. 23. Adó. 24. Gotts. 26. Ro. 27. Citál. 29. O néz. 30. Duok 31. Lulp. 33. Vas. 34. Roskad. 36. Sui 36a. Ei. 37. Párosdal. 39. M. L. 40. Ma. 41. A. E. E. Y. 42. Es. 43. Lo. 45. Da. 47. N. N. 48. Ép. 49. Ru. 50. Ipa. 52. Mereng. 55. Sor. 56. Lela. 58. Lika. 59. Etni. 60. Ravi. 62. Ce. 63. Erre. 64. Backer Josephine. — Függőleges: 2. Zandonai. 10. Ornatus. 11. Laudanum. 14. Dagover Lil. 16. Caruso Enrico. 17. Crooks énekes. 19. Volpi Lauri. 44. Opera. 49. Rouen.

A keresztrejtvény megfejtői között az alábbi jutalmakat sorsoljuk ki:

Egy kabinet fénykép

VAJDA

fotó műterméből

1/4 kg. finom pörkölt kávé

SPILLER LENCI

üzletéből

1 üveg kölni

„SOA“

drogériából

A Graf Zeppelin legutóbbi repülőútján

Meghívó!

A halászek és halászat barátai
Noviszádon 1932 július hó 12-én
kedden este 8 órai kezdettel nagy

**kerfi
mulatságot**

rendeznek Fehér Vilmos vendéglőjében Dudarska 35, melyre a halászekat és halászat barátait b. családjukkal eruton hívja meg. A rendezés.

Meghívó helyszínen. Belépti díj nincs. Lesz sült és főtt hal

Figyelem!

Férfi talpalás 30.— Din.
női 20.—
férfi sarkalás 10.—
női 6.—

cipőszedés a legszébb színekben
15 D. Obilic venac (Paragó pék
melletti)

Kobrachel István
Subotica

GABEL KÁROLY

Novisad, Kr. Aleksandra 20
Gallér- és kezelőtisztítás villany-
üzemmel. Minden darab garan-
táltan hófehér és fényes. 885

ÜZLETMEGNYITÁS ! !

F. hó 1-én a Massaryk-uca és Szent János-tér (uj buza-tér) sarkán, a „Vörös Szív“ vendéglővel szemben megnyit

FEHÉR GYÖRGY

vegyes- és fűszerkereskedése

ahol mérsékelt árak és pontos kiszolgálás mellett állandóan friss elsőrendű árú kapható

A BEFŐZÉSHEZ

szükséges cikkeket minden háziasszony

GAUSZ VIKTOR

fűszerkereskedőnél szerzi be
Noviszád, Hal-tér.

Halottaink emlékének megőrzése
a legjobb emberi érény!

„GOLGOTA“

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szeg), nagy raktár érc és saját készítésű lakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárholon bárhová vállalunk. A legolcsóbb kiszolgálás.

LENKEY IMRE ES FIA

„GOLGOTA“ TEMETKEZÉSI
VÁLLALATA
Noviszád, Uspenzka u. 12. Telefon 26-90

Ipar- és kereskedelmi kiállítás Bácska Palánkán

1932 augusztus 7-től 15-ig

A kiállítók jelentkezhetnek f. é. július hó 20-ig.
Reklámokat elfogad mérsékelt áron a

kiállító bizottság

Kocsi vasaláshoz vasat, tengelyt, sinvasat, mező-
gazdasági gépeket és két és egy vasu ekéket
olcsó áron

Müller vaskereskedőnél, Sombor
szerezheti be. 852

Külső és belső

kerékpárgummik

elsőrangú külföldi gyártmányok nagy
választékban gyári áron kaphatók:

Express J. Horváth

szaküzletében

Novisad, Pašićeva ulica 19 sz.

Kerékpármancózás

Varrogep Rádío Gramofon

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem nagyra becsült vevőkörömet, hogy kézimunka üzletemet, ugyanabban a házban a Banovina büfé mellé helyeztem át, mely alkalommal felhívom szives figyelmüket az ujonnan felszerelt

aszurozó és endlítő gépeimre,

melyeken a legrövidebb időn belül elvégzek minden megrendelést a legkényesebb igényeket is kielégítően. Sürgős esetekben az **ASZUROZÁS ÉS ENDLITÉS** soron kívül lesz elvégezve. — Azonkívül szakszerűen végzek függöny és mindennemű kézimunka montírozást, ugyszintén vállalom perzsa és szmirna szőnyegek stuccolását, valamint minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését.

Egyben értesitem a n. b. közönséget, hogy új üzletemben vállalom **RUHA ÉS HELMÉ FESTÉST** valamint **RUHA TISZTÍTÁST IS.**

Tisztelettel

özv. Nagyfejeőné

előnyomda és kézimunkaüzlet

Novisad, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

Könyvelési restanciák

ne okozzon Önnek gondot, mert legrövidebb idő alatt könyveit rendbe hozom.

Borbély Lajos, könyvszakértő. Novisad
Nikola Tesla ul. 7